İMADƏDDİN NƏSİMİ

SEÇİLMİŞ ƏSƏRLƏRİ

İkinci bölüm

İCTİMAİ-FƏLSƏFİ Ş ERLƏR

İCTİMAİ-FƏLSƏFİ Ş ERLƏR

* * *

Məndə sığar iki cahan, mən bu cahana sığmazam,
Gövhəri-laməkan mənəm, kövnü məkanə sığmazam.

Ərşlə fərşü kafü nun məndə bulundu cümlə çün,
Kəs sözünüvü əbsəm ol, şərhi-bəyanə sığmazam.

Kövni-məkandır ayətim, zatidürür bidayətim,
Sən bu nişanla bil məni, bilki nişanə sığmazam.

Kimsə gümanü zənn ilə olmadı həqq ilə biliş,
Həqqi bilən bilir ki, mən zənnü gümanə sığmazam.

Surətə baxü mənini surət içində tanı kim,
Cism ilə can mənəm vəli, cism ilə canə sığmazam.

Həm sədəfəm, həm inciyəm, həşrü sirat əsinciyəm,
Bunca qumaşü rəxt ilə mən bu dükanə sığmazam.

Gənci-nihan mənəm mən uş, eyni-əyan mənəm mən uş.
Gövhəri-kan mənəm mən uş, bəhrəvü kanə sığmazam.

Gərçi mühiti-əzəməm, adım adəmdir, adəməm,
Tur ilə künfəkan mənəm, mən bu məkanə sığmazam.

Can ilə həm cahan mənəm, dəhrilə həm zaman mənəm.
Gör bu lətifeyi ki, mən dəhrü zəmanə sığmazam.

Əncüm ilə fələk mənəm, vəhy ilə həm mələk mənəm,

Çək dilinivü əbsəm ol, mən bu lisanə sığmazam.

Zərrə mənəm, günəş mənəm, çar ilə pəncü şeş mənəm.
Surəti gör bəyan ilə, çünki bəyanə sığmazam.

* * *

Zat iləyəm sifat ilə, gülşəkərəm nəbat ilə,
Qədr iləyəm bərat ilə, bəstə dəhanə sığmazam.

Narə yanan şəcər mənəm, çərxə çıxan həcər mənəm,
Gör bu odun zəbanəsin, mən bu zəbanə sığmazam.

Şəhd ilə həm şəkər mənəm, şəms mənəm, qəmər mənəm,
Ruhi-rəvan bağışlaram, ruhi-rəvanə sığmazam.

Tir mənəm, kəman mənəm, pir mənəm, cavan mənəm,
Dövləti-cavidan mənəm, ayinədanə sığmazam.

Gərçi bu gün Nəsimiyəm, haşimiyəm, qureyşiyəm,
Məndən uludur ayətim, ayətə, şanə sığmazam.

* * *

Dinləgil bu sözü ki, candır söz,
Aliyü asiman məkandır söz.

Şeş cəhətdən münəzzəh anlavü bax,
Şoylə kim xaliqi-cəhandır söz.

Nazilü münzil anla kim, birdir,
Kəndi kənduyə tərcümandır söz.

Tulü ərz ilə ümqü bulunmaz
Yə'ni bihəddü binişandır söz.

Bu hədisə nəzər qıl, ey aqil,
Anlayasan ki, bigümandır söz.

Ərşi-rəhman dedi, nəbi, könülə,
Çünki gördü könüldə kandır söz.

Dedi ya kafüha, əuzə-bikə,
Çün Əli bildi müstəandır söz.

Qeyri-məxluqdur, nə demək olur,
Anla kim, imdi rayikandır söz.

Əqli-küll ərşü kürsi, lövhü qələm,
Çar ünsür, nöh asimandır söz.

Zahirü batin, əvvəlü axir,
Aşikaravü həm nihandır söz.

Ey üqulü nəsəb edən isbat,
Qamuya söz de kim, hamandır söz.

Kafü nundan vücudə gəldi cahan,
Əgər anlar isən əyandır söz.

İsiyi-pak, Adəmü Əhməd,
Mehdiyi-sahibüz-zəmandır söz.

Bu bəyani dilərsən anlayasan
Kim, necəsi filan-filandır söz.

"Cavidannamə"yi gətirgil ələ,

Ta biləsən ki, nəsnə candır söz.

Sözə bu izzü cah yetməzmi,
Kaydalar Fəzli-qeybdandır söz.

Aqil isən sözünü müxtəsər et,
Ey Nəsimi, çü bigirandır söz.

* * *

Daldım yenə bir bəhrə ki, ümman dəxi bilməz,
Küfrün sözünü dünyada iman dəxi bilməz.

Buldum vücudun sübhi-əzəl vəhy ilə münzil,
Vəchin sözünü dünyada bürhan dəxi bilməz.

İblis əzəli lə'nət olub lənətə qaldı,
Lənət sözünü dünyada şeytan dəxi bilməz.

Musa əzəli qıldı vücudimi əsa çün,
Musa sözünü dünyada İmran dəxi bilməz.

Müşkil oluban çün bu sözü bilmədi kimsə,
Müşkil sözünü dünyada asan dəxi bilməz.

İnsan oluban camə geyib dünyaya gəldim,
İnsan sözünü dünyada ehsan dəxi bilməz.

Lölöi-əzəl şöylə könül dopdolu oldu,
Lölə sözünü dünyada mərcan dəxi bilməz.

Düxan əzəli kim, sözünü vermədi yarə,
Düxan sözünü dünyada düxan dəxi bilməz.

Gənci-əzəli şöylə könül daşdı töküldü
Gəncüm sözünü dünyada viran dəxi bilməz.

Ey badi-səba, var, xəbəri yarə ilət kim,
Hüdhüd dilidir bunu Süleyman dəxi bilməz.

Zülfünə başın top edibən qoydu Nəsimi,
Zülfün sözünü dünyada çövkan dəxi bilməz.

* * *

Ey əzəli can ilə cananımız!
Eşqi-rüxündür əbədi şanımız.

Kəbə üzündə bizə, ey Fəzli-həq,
Zülfü rüxün qibləvü imanımız.

Vəchinə yazdı otuz iki hüruf,
Hikmət ilə münşiyi-ərkanımız.

Surəti çün əhsəni-təqvim imiş,
Səndə zühur eylədi sübhanımız.

"Səvvərəkəllahü əla şəklihi"
Üştə nəbinin sözü bürhanımız.

Mömünə həq dünyanı zindan dedi,
Mömünə çox qalmaya zindanımız.

Uymadı arif sözünə vaizin,
Divə müti olmadı insanımız.

Əvvəlü axırda üzündür üzün,
Süni-xuda, qüdrəti-yəzdanımız.

Kim ki, sücud eyləmədi hüsnünə,
Divi-ləin olduvü şeytanımız.

Can necə tərk eyləsin, ey can, səni,
Çünki canın canısan, ey canımız!

Pərdə üzündən götür, ey surətin,
Fəzli-ilahi ilə rəhmanımız.

Eynimə sənsiz tikan oldu cəhan,
Qandasan, ey tazə gülüstanımız?

Ta biləsən kim, necədir, ey fəqih,
Adəmi-xaki ilə ehsanımız,

Hüdhüdü Bülqeysə rəsul eylədi,
Naməni göndərdi Süleymanımız.

Cövr ilə yandırdı Nəsimiyi dust,
Həm bu idi dust ilə peymanımız.

* * *

Var bu cahandan özgə bizim bir cəhanımız.
Surət bu aləm oldu bizə, ol məkanımız.

Zatinə heyyü baqi demişlər bu cövhərin,
Ş ol kim, bizim-cəhanımız olmuş bu canımız.

Ey də'vət eyləyən bizi firdövsə, eylə bil,
Cənnətdən özgə vardurur ə'la məkanımız.

Cövhər ki, dutdu aləmi rövşən günəş kimi,

Andandır aşikarə bu gənci-nihanımız.

Cövhərləri zühurə gətirdi çü nitqi-həq,
Gör kim, nə feyzə gəldi yenə bəhrü kanımız.

Ol kim, bizim həqiqətimizdir xəyalımız,
Yoxdur nişanı qılca, nə bilsin nişanımız.

Sən bu Nəsiminin dilini anla, bil sözün
Kim, var bu dildən özgə bizim bir lisanımız.

* * *

Dünü gün müntəzirəm mən ki, bu pərgar nədir?
Künbədi-çərxi-fələk, gərdişi-dəvvar nədir?

Bu doquz çərxi-müəlləq nədən oldu tərtib,
Fələk altında dönən kövkəbi-səyyar nədir?

Musiyü Tur nədir, Şibliyü Mənsur nədir,
Əcdaha olan ağac, riştə ilən dar nədir?

Fələkin əsli nədəndir, mələkin nəsli nədən,
Adəmin surətinə bunca tələbkar nədir?

Kəbəvü deyr nədir, qeyr nədir, seyr nədir?
Məscidü bütkədəvü xirqəvü zünnar nədir?

Elmü-Quranü hədisü xəbərü vəz ilə dərs,
Cümlə bir məni imiş, bunca bu təkrar nədir?

Dinü imanü namazü həccü ərkanü zəkat,
Zöhdü təqvavü şəriət qamu göftar nədir?

Kim ki, pərvanə sifət eşqə yaxılmaz nə bilir,
Ol nə bilsin özünü bimədi kim, nar nədir?

Bir məkəs təbinə bax bal nədən, zəhr nədən,
Yenə bir yerdə əcəb mal nədir, mar nədir?

Odü su, torpağ ü yel adı nədəndir, adəm?
Ana səcdə nə içün, iblisə inkar nədir?

Günəşin qürsü nədən yer üzünə şölə verir,
Ya bu bir məşələdə nur nədir, nar nədir?

Kim ki, bilməz özünü, bilməyə pirlər sözünü,
Kəndisin anlamayan bilmədi hər kar nədir?

Ayü gün əxtərü əncüm nədən oldu izhar,
Ş öleyi-şəmsü qəmər, pərtövi-ənvar nədir?

Gəlgil, ey dust, qamu müddəilər korluğ una,
Sana asan qılayım bunca bu düşvar nədir?

Kim ki, pərvanəsifət eşqə yaxılmaz nə bilir,
Surəti-şəmidə bu pərtovi-ənvar nədir?

Tərk evində sən əgər həmçü Nəsimi olasan,
Bir gün ola deyəsən, cübbəvü dəstar nədir?

* * *

Dərdü qəm ilə yandı könül yar bulunmaz,
Çox darü diyar istədi, dəyyar bulunmaz.

Yarəm, deyici çoxdurur, amma bəhəqiqət,
Fürsət gəlicək, yari-vəfədar bulunmaq.

Adət budurur kim, dili dildarə verərlər,
Dil getdi əlimizdənü dildar bulunmaz.

Neçə kişilər dəviyi-islam edər, amma,
Tək aradə bir xaç ilə zünnar bulunmaz.

Hər bihünər insafı yox uş mənsəbi tutdu,
Sahibhünərə mənsəbi-idrar bulunmaz.

Hər kişidə bir cübbəvü dəstar olur, amma,
Min başda biri layiqi-dəstar bulunmaz

Çün çərxi-fələk cahilü nadan sevər oldu,
Pəs lacərəm uş fəzlə xəridar bulunmaz.

Tərrar gər aparsa qamu rəxtini rəvadır,
Çün qafilədə bir kişi bidar bulunmaz.

Xəlqin əməli azdı könül yıxıcı öküş,
Bir xəstə könül yapıcı memar bulunmaz.

Bar dərdə təhəmmül qılü səbr eylə cəfayə,
Çün dil diləyi əndəkü büsyar bulunmaz.

Zərq işi, riya üştə kəsad eylədi fəzli,
Elm əhlinə bir rövnəqi-bazar bulunmaz.

Var özüni faş etmə Nəsimi kişiyə kim,
Aləmdə bu gün məhrəmi-əsrar bulunmaz.

* * *

Ey "əlləzi-yüvəsvis", taətlərin həbadır,

Əgri yolun zəlalət, çürük sözün xətadır.

Zənnü güman içində qalmışsan, ey yəqinsiz,
Məşkuk ilən kim aydır qılmaq əməl rəvadır?

Cümə namazı niçün şərt oldu Misrü came
Ş ərtin bil əvvəl andan məşrutin et səladır.

Ey bilməyən bu Misri itirmə cüməyi kim,
Cümə bu Misr içində məqbuli-kibriyadır.

Yusif kimi əzizəm Misrin içində daim,
Həqqi bilən həmişə aləmdə müqtədadır.

Adinə surətindən endi Rəsulə cümə,
Tanıq bu həq hədisə uş qovli-Mustafadır.

Adinə neçin oldu adinənin adın bil,
Bu sirri ol bilir kim, həq ilə aşinadır.

Adinədir, qiyamət, ol gündədir nədamət,
Ol gündə həşr olisər, ol gündə macəradır.

Ol gündədir hesabın, həm rahətü əzabın,
Ol gündə həq qatında icmai-ənbiyadır.

Adinəyi bilənlər məğfurü nacidirlər,
Məğfur olan cahanda hadiyü pişvadır.

Ey cümədən xəbərsiz, cümə gününi bil kim,
Ol gündə vədeyi-həqq uçmaq ilə liqadır.

Cümə günün süfati şərhü bəyanə sığmaz,
Mənidə cümə gərçi cami-cahannümadır.

Çün cümə yovmi-dindir ərzü səmadə həqdən,
Dinin itirmiş ol ki, adinədən cüdadır.

Ol müşrikü-nəcisdir cüməyi qılmayan kim,
Qövlivü feli anın təqlid ilən riyadır.

Çün höccətül-məsakin cümə günüdür, ey can,
Miskinə sor ki, miskin ayinəsi səfadır.

Camedə cüməyi uş hər gün qılan mənəm bil,
Qur'an imamım oldu, daim yönüm həqadır.

Adinə həcci-əkbər hüccacə həqdən endi,
Ol bibəsər nə bilsin bu sirri kim, əmadır.

Peyğəmbərin sözüdür, həm tanrının kəlamı,
Şol əhdü şol əmanət gör kim, nə iddiadır.

İmanı yoxdur anın kim, oldu biəmanət,
Dinin itirmiş ol kim, əhdində bivəfadır.

Şol əhdü şol əmanət gər səndə varsa xoşdur,
Yoxsa, yalan imansız, həm dinsiz ol dəğadır.

Ey küfrü şirk içində sanan özünü mömin,
İslamü şərü iman məxsusi-övliyadır.

Dəccal tə'nəsindən xovf eyləməz Nəsimi,
Niçün ki, ruh-qüdsə övnü-müin xudadır.

* * *

Əya, mömin, gər istərsən səadət,
Özünə peşə qıl daim se adət.

Əvvəl təbi-lətifü xülqi-niku,
İkinci həm kərəm, cudü səxavət.

Üçüncü, olma hərgiz bivüzu sən,
Yeri, həq buyruğun tut, qıl ibadət.

Xoşa ol mömini-pakü müvəhhid
Ki, ola anda həm bu üç xəsalət.

Həyadır birisi, biri ədəbdür,
Biri dəxi nədir: xovfi-qiyamət.

Dəxi üç nəsnə könlü rövşən eylər,
Həqiqət bil sən əz ruyi-iradət.

Biri müshəf, biri axar su derlər,
Bu iki nəsnəyə baxsan kifayət.

Üçüncü, süni-həqdi hüsni-ziba,
Təsərrüfsüz təfərrüc qıl fərağət.

Dəxi könlü edər üç nəsnə qəmgin,
Qulaq ur kim, edəm sana hekayət.

Yaman qonşu, yaman yoldaşi-bədxu,
Yaman övrət siyasətdir-siyasət.

Yəqin cənnət üzün görməz bir adəm
Ki, var canında anın üç əlamət.

Biri kəzzablıq, birisi qeybət,
Biri olmaq bəxil, əhli-ədavət.

Gəlir üç nəsnədən azari-mərdüm,

Var etmə özünə anı sənaət.

Biri böhtan, biri kəcgəngəl etmək,
Biri küstaq olub, qılmaq zərafət.

Nəsimi, sən yəqin əhli-nəzərsən,
Bu üç nəsnəyi qıl kəndunə adət:

Biri lütfü kərəm, həm xülqi-niku,
Biri heç kimsəyə baxma həqarət.

Bu sözlər xoş nəsihətdür bilənə,
Seadətdir, vəli eyni-səadət.

* * *

Bir şaha sən qulluq eylə söhbətindən can bitər,
Bir sədəfdən çaşnı dadgil, dürrə ilə mərcan bitər.

Söhbət etmə, söhbət etmə, dəgmə hər nadan ilə,
Nadanın tərbiyətindən həm yenə nadan bitər.

Qafil olma əhli-dillər söhbətindən bir zaman,
Əhli-dillər söhbətindən şöleyi-iman bitər.

Məskənətdən sən qaçarsan, gizli gəncdir bilmədin,
Lacərəm bu məskənətdən nisbəti-sultan bitər.

Ol əli kəsgil, buraxgil, xeyri yoxdur, şərri çox,
Dutgil imdi ol əli kim, xeyr ilə ehsan bitər.

Zalım oldun zülm əkərsən yenə kəndi tarlana,
Zalımın zülmü şərindən tarlada üsyan bitər.

Bağçaya varma, varırsan sorma dapusu nədir,
Bari bir bağçaya girgil, gül ilə reyhan bitər.

Şol ağaca bənzəmə kim, kəsib oda yaxalar,
Balta zəxmindən əmindir anda kim, rümman bitər.

Ey Nəsimi, dürlü-dürlü dərdlər ol canındədir,
Bir eşik yastana gör kim, dərdinə dərman bitər.

Sirri-ənəlhəq söylərəm aləmdə, pünhan gəlmişəm,
Həm həq derəm, həq məndədir, həm xətmi-insan gəlmişəm.

Həm Lövhü Tovratü Zəbur, İncilü Quranü Sühəf,
Həm mən kəlami-natiqəm, həm cəmi-Quran gəlmişəm.

Həm ayəti rəhman mənəm, həm rəhməti-rəhman mənəm,
Həm vəhyi-mütləq söylərəm, həm nuri-yəzdən gəlmişəm.

Buldum ələl-ərş istiva, həm rəhməti-qüfran yəqin,
Həqdən əyan bil ki, mənəm kim, ərşi-rəhman gəlmişəm.

Musa kimi didarinə müştaqsan, gəl üştə gör,
Anəstünərəm, həm şəcər, Musi-bni-İmran gəlmişəm.

Sevdan ilə məst olmuşam, həm içmişəm qəmdən müdam,
Məsti-ələstin camiyəm niçün ki, tuğyan gəlmişəm.

Həm mən qələndərsurətəm, fərdəm, mücərrəd təcridəm,
Oldum fəqirü həm gəda, həm mülkə sultan gəlmişəm.

La-reybə-illa vəchəhü gəldi anın vəchində uş,
Aləmdə hüsnün vəchinə mən vəchi-bürhan gəlmişəm.

Hüsnü cəmalin nəqşini gördü əzəldə gözlərim,
Bu hüsnə heyran olmuşam, mən nəqşə heyran gəlmişəm.

Mişkin saçın zülmatına yol bulmaq istər Xızrı gör,
Ləlin şərabın içmişəm mən abi-heyvan gəlmişəm.

Gəlmiş cahana şərh edər şimdi Nəsimi həq sözün,
Ani kim idrak eyləsin, mən sirri-pünhan gəlmişəm?

Mən xərabati-əzəldən məstü heyran gəlmişəm,
Eşq ilə yekrəng olub şadanü xəndan gəlmişəm.

Saqiyi-inni-ənallah cürəsindən ta əbəd,
Məstü məstan xəlvətindən məstü məstan gəlmişəm.

Həqdürür qövli-ənəlhəq dəvisi həqqa ki, mən
Ş ahi-sultan məclisindən şahi-sultan gəlmişəm.

Yaxmışam, yandırmışam, kül qılmışam zərratımı,
Lacərəm külli kül olub məhrəmi-can gəlmişəm.

Mövc ilə eşq ilə canım dürlü-dürlü dür saçar,
Bu giransız eşq ilə dəryayi-ümman gəlmişəm.

Tahiri qüdsi deyən ruhül-əmindir məntiqim,
On səkiz min aləmin sirrinə pünhan gəlmişəm.

Məqsədi-kövnü məkan sənsən, Nəsimi, çün bu gün
Nə əcəb gər derisəm mən sirri-sübhan gəlmişəm.

* * *

Mən mülki-cəhan, cahan mənəm mən!
Mən həqqə məkan, məkan mənəm mən!

Mən ərş ilə fərşü kafü nunəm,

Mən şərhü bəyan, bəyan mənəm mən!

Mən kövnü məkanü kün-fəkanəm,
Bilgil ki, nişan, nişan mənəm mən!

Mən surəti-mənidə həqəm həq,
Mən həqqi-əyan, əyan mənəm mən!

Bir gövhərəmü qədim əzəldən,
Ey gövhəri-kan, kan mənəm mən!

Mən atəşi-nuri-eşqi-həqqəm,
Musayə zəban, zəban mənəm mən!

Mən cümlə cəhanü kainatəm,
Mən dəhrü zəman, zəman mənəm mən!

Mən ayəti-müshəfü kitabəm,
Ey nöqtə dəhan,dəhan mənəm mən!

Mən qövs ilə həm kəmanü tirəm,
Ey tirü kəman, kəman mənəm mən!

Cəmşidi-zəmani-aləm oldum,
Cəmşidi-zəman, zəman mənəm mən!

Mən nəqşü xəyalü xəttü xaləm,
Mən hərfü lisan, lisan mənəm mən!

Mən gənci-nihani, küntə kənzəm,
Mən gənci-nihan, nihan mənəm mən!

Mən zatü sifati-kün-fəkanəm,
Mən ruh ilə can, can mənəm mən!

Mən kafirə mövt müsibət oldum,
Möminə iman, iman mənəm mən!

Mən cənnətü abi-kövsər oldum,
Ey səhni-cinan, cinan mənəm mən!

Mən bəhri-mühitü həm giranəm
Ey bəhri-giran, giran mənəm mən!

Mən sirrəmü tovhidəm, hədisəm,
Həm qeybü güman, güman mənəm mən!

İnsanü bəşərsən, ey Nəsimi,
Həqder ki, həman, həman mənəm mən!

* * *

Bavü sin, mim içün bəşarətdir.
Əlifü lamü ha işarətdir.

Ərrəhim oxu anla Ərrəhman,
Bişü kəm yoxü gənci-rəhmətdir.

Bilki mənası: münzil oldu kitab.
Bu banın nöqtəsində surətdir.

Əvvəl ümmül-kitab fatihədir
Ki, müəyyən bilindi xilqətdir.

Xilqətin qeylü-qalə vaqif ol,
Qeylü qalın çü halü alətdir.

Qanda var isə məniyü surət,
Məniyi bildilər ki, kisvətdir.

Surətin daxi canı mənidir,
Dadana sor ani, nə şərbətdir.

Nə mürəkkəb düzər gör ol ustad.
Hər kim içər doluca hikmətdir.

Əsli xud zatmış hər əşyanın,
İkilik nəstər anda, vəhdətdir.

Ol iki uş bu yerdə oldu diri,
Beynə zalik başında qəflətdir.

Yedi ayətlə yedi xətt təmam
Yedi əza ki, yedi ümmətdir.

Yedi qat yer, yedi dəxi gökdür,
Anla bu yediyi ki, külfətdir.

Nə durar yedi bildiyin vadi,
Vəzi nədir, bu ya nə heyətdir?

Kişi şəkli müsəvvər etməklik,
İki aləm içində şöhrətdir.

Der müvəhhidlərü mühəqqiqlər,
Bilməgü işləmək risalətdir.

Alim olandurur qəvi insan,
Divü ifritü cin cəhalətdir.

Divi-heyvani-natiqin həqinə,
Qövli-Quran bəlhüm ayətdir.

İstilah, istima insanə

Zəfərü fəth, daxi nüsrətdir.

Tamunun odunu şüaindən,
Əz-təfi şəm kimi taqətdir.

Ş ərbətin təşnəsi üçüncüsü,
Yəni sevda ki, ol fəsahətdir.

Adəmi yandıran hərarətdən
Dəxi dördüncüsü hərarətdir.

Çün Süleyman xatimi buldu,
Bəs ana cinnü ins rəğbətdir.

Nərdiban buldu İseyi-Məryəm,
Künbədi-zərnigar qamətdir.

Gəldi sonra Məhəmmədin nuri,
Görə axir şu kimsə ki, ümmətdir.

Mustafanın ruhinə ənıc-igəz
Ver səlavət ki, şərtü adətdir.

Kərəmüllahi-vəchəhu ki, Əli
Nə ki, dedi cahanda xidmətdir.

Həm təkəbbürlük adəm oğlunda
Ki, əzim ol bəlavü afətdir.

Bir günəşdir Nəsimi kim, anın
Neçələr zərrəsinə həsrətdir.

* * *

Aşiq qatında küfr ilə islam birdir,
Hər qanda məskən eyləsə aşiq əmirdir.

Məşuqənin nəziri bulunmaz cahanda çün,
Tanı anı bu vəchlə kim, binəzirdir.

Bütxanə ilə Kəbəyi surətdə fərq edən,
Mənidə baliğ olmamış ol, gərçi pirdir.

Ey qanıma təfail içün qürəyi salan,
Döndərmə falını ki, mübarək zəmirdir.

Eşqin yolunda üzünü xak eyləyən fəqir,
Adı cahanda xosrövi-sahibsərirdir.

Dünyada mülkə, malə sən aldanma, ey məlik
Kim, dünyanın mətai bəğayət həqirdir.

Tozlu cəhanə silkin ətak kim, nəiminə
Hər bibəsər kim, oldu müqəyyəd əsirdir.

Ey Kəbənin cəmalına aşiq, niyaz ilə,
Meydani-eşqə gəl ki, müğilan həriridir.

Müştaqə dilpəzirdir anın cəfaları,
Məşuqədən həmişə cəfa dilpəzirdir.

Hər kimsənin ki, üzünə açıldı gözləri,
Sahibbəsirət olduvü adı bəsirdir.

Afaqə düşdü ğülğülə hüsnündən, ey qəmər,
Afaqə baxü gör ki, nə ahü nəfirdir.

Tərh eylədi Nəsimi yolunda vücudini,
Gör anı kim, nə möhtəşəm olmuş fəqirdir.

* * *

Bu nə bərgüzidə candır ki, gəzər bu can içində?
Bu nə qiyməti gühərdir ki, yatar bu kan içində?

Səni kimdir adəm oğlu deyən, allah, allah, allah
Bu sifətdə kim, görübdür bəşəri cahan içində?

Məgər uy verür ləbindən, irəməz yəqin bu sirrə,
Nə xəyal imiş bu, yarəb, xəbəri güman içində?

Qara qaşının, gözünün adı Qövsü Müştəridir,
Bu sitarənin oxun gör ərəbi kəman içində.

Üzünü niqab içində, yaşır, ey qəmər surətlü
Ki, rüxün qiyamət eylər bu axır zaman içində.

Səni məndən iraq, ey can, necə ayıra zəmanə,
Gözüm ilə görmüşəm çün səni hər məkan içində.

Yenə mey fəqanə gəldi, cigərim tutuşdu yandı,
Nəyə uğradı, nə gördü bu tühimiyan içində?

Dilərəm zaman-zaman kim, səni faş edəm cəhanə,
Necə bir yana bu şəmin cigəri düxan içində.

Bu dərin məaniyi gör ki, bəyan qılur Nəsimi,
Fələkin dili tutuldu bu ulu bəyan içində.

* * *

Ey qılan dəva ki, şahəm, ədlü insafın qanı?
Çün səfa əhlindən oldun məşrəbi-safın qanı?

Hər quşun olmaz səadətli huma tək kölgəsi,
Çünki simurğəm deyərsən, laməkan Qafın qanı?

Rətblə yabis nə kim, var adəmin zatindədir,
Gər sən anın nüsxəsisən, rətblə cafın qanı?

Əhli-irfanın yeri mənidə çün eraf imiş,
Çün sən ariflərdən oldun ürfü erafın qanı?

Möhtəsib bazarə girdi həqqi batildən seçər,
Qəlbim aridir deyən, şol doğru sərrafın qanı?

Başımı top eylərəm, meydanə girdim oynaram,
Ey bu meydandan qaçan, şol urduğun lafın qanı?

Lütf əgər həqdən umarsan göstər ehsan, lütf qıl,
Lütfü ehsanından uman yarə əltafın qanı?

Kafü nun əmrindən oldu mayəkun məkan ilə,
Gər bu lövhün əbcədisən nun ilə kafın qanı?

Ey Nəsimi, çün ulaşdın şeş cəhətdən yar ilə,
Bicəhat oldu hüdudun, həddü ətrafın qanı?

Gər bəyan edəm sana əsmayi-ruhəfzamızı,
Çün Məsiha seyr edərsən aləmi-balamızı.

Adəmi-xakidən əsma öyrənənlərdir mələk.
Divin əsli od idi, öyrənmədi əsmamızı.

Andan əsma oxuduq, əsmayi-küll derlər bizə,
Qəm degil div ər müsəlləm tutmasa dəvamızı.

Biz xəlifəzadəyiz, yer mülkümüzdür ta əbəd,
Heçə dəyməz kimsədir, kim bilməsə mövlamızı.

Gəl sən andan elmi-əsma öyrən, ey dil, lacərəm,
Aləm içrə gör müqabil bu təmam əzamızı.

İstivanın gərdişindən gər verirsən sən xəbər,
Görəsən əşyadə, bişək, qamu istivamızı.

İnşirahi-sədr hasil qılmayan Musa kimi,
Kəsri-əlvah etmədi, görməz yədi-beyzamızı.

Tisə ayat atəşi Musavü lövhin sirrini
Anlayım dersən, gəl oxu sən bizim turamızı.

Xeymeyi-mirat İsrafilü İsa hikmətin
İstər isin gəl təvaf et məscidi-Əqsamızı.

Tən edərsə gər bizə nadanü əma qəm degil,
Divi-zahirbin nə bilsin sirri-napeydamızı.

Səcdə edənlər mələkdir adəmə, ey adəmi,
Səcdə qıl ixlas ilə, ta görəsən simamızı.

Kəştiyi-Nuhə ki, hər kim girmədi oldu həlak,
Gər nəcat istərsən istə sən bizim dəryamızı.

Gəl səvadil-vəchini bil, fərdi-mütləqdir adı,
Rövşən anla qabü qövseyn ilə əv ədnamızı.

Nəfyi isbat əslidir, lakin nə əssi, müddən
Ladə qaldı, gəlmədi takim, görə illamızı.

Kafü nundur kainatın əsli, leyk kimsənin,

Yox macalı oxuya əsma, görə əczamızı.

Anların kim, həq təala gözün açdı dünyada,
Gördülər əlavü əsfəldə qədü balamızı.

Ləzzətən lil-şaribin, xəmri-həqayiq içə gör,
Ola ki, eyb etməyəsən şurü şər qovğamızı.

Aliməm dedin və lakin cəhlin oldu aşikar,
Gördülər cümlə xəlayiq məniyi-dəvamızı.

Nərrə şiri-bişeyi-tovhidi-sahibqüdrətəm,
Tülkülər qaçan biləsidir bizim məvamızı.

Sirri-əhlin gər mütəvvəldir yetər tənbeh, əgər
Anlar olursan bu rəmzin nükteyi-qərramızı.

Ey Nəsimi, çün Süleyman oldu quş dilin bilən,
Qafa varıb görmək istərsən bizim ənqamızı.

* * *

Qanı bir əhdü peymanı bütün yar?
Qanı bir qövlü gerçək, doğru dildar?

Qanı həqqi bilən bir gerçək ər kim,
Ola doğru anın dilində göftar?

Qanı dil ilə iqrar eyləyən kim,
Qanı aləmdə bir aricə dinar?

Qanı dil ilə iqrar eyləyən kim.
Həqqə yoxdur anın könlündə inkar?

Qanı bir incili ari sədəf kim,
Buluna anda min lölöi-şəhvar?

Qanı Mənsurləyin bir əhli-həq kim,
Asıla eşq içində başı bər-dar?

Qanı gerçəkləyin bir həqqə aşiq,
Qanı görmüş həqqi bir əhli-didar?

Qanı qəflət şərabından bir ayıq,
Qanı əsrüklərin cəmində huşyar?

Qanı əhdində bir sabitqədəm kim,
Qoyam adın anın doğru vəfadar?

Qanı sadiqlərin razinə məhrəm,
Qanı aşiqlərin rəncinə timar?

Qanı dünyadə, yarəb, şol əmin kim,
Kim, anda gizlənə min dürlü əsrar?

Yar ilə çünki bir oldu Nəsimi,
Nə qəm gər cümlə aləm olsa əğyar.

* * *

Ənəlhəq söylərəm həqdən, ələl-ərş istiva gəldi,
Üzündur sureyi-rəhman, ələl-rəhman əla gəldi.

Misali-Kəbədir üzün fəla tədu məəallah
Çü yetmiş yeddi hərf oldu üzündən kafu ha gəldi.

Otuz iki hürufi kim, üzündən həq əyan etdi,
Bəşarət bu idi həqdən xətindən tavu ha gəldi.

Üzündə gərçi həft ayət oxuram mən kəlamüllah,
Səlat ansız qəbul olmaz ki, həqdən bu nida gəldi,

Sücudə gəlmədi şeytan, hidayət bulmadı nurə,
Sənə hər kim sücud etdi, ana həqdən səna gəldi.

Mən ol Mənsurəm, ey arif ki, daim söylərəm yahu,
Məni bər-dar edən həqdir, bu dar uş Mənsurə gəldi.

Dəmi-İsa kimi nitqim həyati-can derəm hər dəm,
Həqqə minnət ki, vəslindən həyati-canfəza gəldi.

Saçından ətr olur hər dəm mana əhdü vəfa buyi,
Saçın əhdü vəfasından mana əhdü vəfa gəldi.

Nəsimi buldu vəslindən həyati-çeşmeyi-heyvan.
Ki, Xızr abi içən, bişək, həyati canbəqa gəldi.

Vücudi-Müstafa əsma degilmi?
Bu sirri bilməyən əma degilmi?

Müsəmmadır xəfi, ey kənzi-məxfi,
Ş ühudi kənzi-həq ixfa degilmi?

Kitabi-həl-ətavü sirri-tənzil
Qaşınla zülfün ov ədna degilmi?

Təqərrüb ya həbibülhəqq mənə,
Vücudun məscidül-əqsa degilmi?

Səmavət ilə ərziyyət bil kim,
Mədari-lamü bey əla degilmi?

Zühuri-nuri-İbrahimü Haşim.

Bedini-Müstafa əzha degilmi?

Təcəlliyi-cəmali-laməkanı
Məsafi-həq üzün əsva degilmi?

Təmənnayi-liqayi-həq-təala,
Məzahir qibləsi ula degilmi?

Cəmali-Müstafa gördü Nəsimi.
Üzük övhavü ma-övha degilmi?

* * *

Üzündür gülsitan, billah, degilmi?
Sözündür kün-fəkan, billah, degilmi?

Ələl-ərşistiva rəhman yəqin kim,
Üzündür ol məkan, billah, degilmi?

Rüxün bağında, ey hurisifətlü,
Cəhan oldu cinan, billah, degilmi?

Saçındandır Xətavü Çinü Rumə,
Səba ənbərəfşan, billah, degilmi?

Dodağındır ki, sirri-küntə kənzən,
Bəyan eylər, bəyan, billah, degilmi?

Xətindən buldum ərrəhmanü taha,
Budur səndən nişan, billah, degilmi?

Ləbin abi-həyatındandır, ey can,
Ki Xızr oldu rəvan, billah, degilmi?

Sana Ş irindəhan, ey Xosrovi-hüsn,
Deyən, şirindəhan, billah, degilmi?

Qaşınla kirpigin, üzün günündə,
Əcəb tirü kəman, billah, degilmi?

Səni həq görməyən zahirdə əma,
Gözündən həq nihan, billah, degilmi?

Üzündən çün cahan gəldi vücudə,
Gözündən həq nihan, billah, degilmi?

Ləbin eşqində can vermək həmişə.
Həyati-cavidan, billah, degilmi?

Dəhanından hədisi qılmayan guş,
Sözü qeybü güman, billah, degilmi?

Üzündür, ey qəmərsurətli, fitnə,
Zaman axır zaman, billah, degilmi?

Həq oldu könlümün şəhrində zahir,
Zəhi Mazandaran, billah, degilmi?

Vüsalın kişvərin fəth eyləyən can,
Ş əhi-kişvərsitan, billah, degilmi?

Qılından incə gördüm, incədir həm,
Belin nazikmiyan, billah, degilmi?

Səvadi-əzəmilə Misri-came
Üzündür, ya filan, billah, degilmi?

Saçınla arizin can müshəfidir,
Adı nurü düxan, billah, degilmi?

Üzündür Kəbəsi əhli-səlamın,
Mübarək xanədir, billah, degilmi?

Məni vaiz bu gün-fərdayə salar,
Yalançı qissəxan, billah, degilmi?

Mana can sordu kim, zülfün nə yerdir,
Dedim-darül-aman, billah, degilmi?

Üzündən ta qəmər fərqü təfavüt,
Zəminü asiman, billah, degilmi?

Deyən kim, nöqtədir adı dəhanın,
Əcaib xürdədan, billah, degilmi?

Cahanı dutdu hüsnün dasitanı,
Zəhi xoş dasitan, billah, degilmi?

Qiyamət qamətindən oldu zahir,
Bəlayi-nagəhan, billah, degilmi?

Nəsimi cövhəri-fərd oldu, anın
Məkanı laməkan, billah, degilmi?

* * *

Ey mana nahaq deyənlər, qandadır bəs yaradan?
Gəl gətir isbatını kimdir bu şeyni yaradan?

Odu su, torpağü yeldən böylə surət bağlayan,
Belə dükkan yasıyan kəndi çıxarmı aradan?

Gəl mana bir söyləgil, kimdir sənin nitqində kim,

Söyləyən, söylətdirən, eşitdirən hər yanadan?

Çünki bir şəhrin içində məscidü meyxanə var,
Əhli-həq fərq eyləməz məscidləri meyxanədən.

Ol kim, özün bilmədi, düşdü cəhanə dərbədər,
Varlığın həq bilmədi, qurtarmadı əmmarədən.

Avara tək nə gəzirsən, ey özündən bixəbər,
Gəl həqqin sirrini istə aşiqi-biçarədən.

Oynaram rəqqas olub çəngü dəfü tənbur ilən,
Çünki məndə şeş cəhət var, dönməzəm çarparədən.

Çün Nəsimi on səkiz min aləmin məqsududur,
Kim bu dövrü bilmədi sür ta çıxa dəvvarədən.

* * *

Nari-cəhimə tən edər eşq odunun hərarəti,
Arif isən gəl, ey könül, bil bu dəqiq işarəti!

Dünyada cavidan evi kimsə içün yapılmadı,
Keç bu keçən xərabədən, qoy bu fəna imarəti.

Süfli cahanə vermədi könlünü hər ki, bildi kim,
Möhnətü rəncmiş anın təntəneyi-vəzarəti.

Səltənətü əmarətə eşq ilə təkyələnmə kim,
Beş gün imiş bu dünyanın səltənətü əmarəti.

Kəbə içində görməyən şol sənəmi müayinə,
Heç imiş ol səfasızın səy iləvü ziyarəti.

İncədən incədir bu söz fətəbərükə kəndudən,
Dəxl edəməz bu məntiqə hər kişinin ibarəti.

Xəlq ilə əmri kün-fəkan zatü süfatidir anın,
Həqqi bu rəsmə görməyən bağlı imiş bəsarəti.

Kim ki, bu bəhrə dalmadı, mai-təhuri bulmadı,
Teyyibü tahir olmadı, yoxdur anın təharəti.

Zərqu riya təriqinə düşməvü nəfsə uyma kim,
Kimsəyə assı eyləməz şol səfərin ticarəti.

Verdi Nəsimi canını vəsli-rüxün bəhasinə,
Gər bu şəravü bii kim, yoxdur anın xəsarəti.

* * *

İki aləm anındır kim, gözünə həq əyan oldu,
Həqi gördü, həqi bildi, həqi kim, bigüman oldu.

Əgər Musa kimi gəlmək, təcəlli görmək istərsən,
Nəzər qıl üzünə gör kim, iki aləm əyan oldu.

Təaləllah, nə zibasan ki, hüsnün dövr bağında,
Qaşınla kirpigin, zülfün üzündə gülistan oldu.

Qiyamət qopdu hüsnündən, yeddi iqlimə yayıldı,
Sənin qəddü qiyamindən məgər axır zaman oldu.

Çəlipa zülfü xalindən saçın leylidürür, amma,
İrişdi ayəti-fanzür adı nurü düxan oldu.

Nigarın ləlinə hərdəm tökər şəhd üstünə şəkkər,
Vəli qafil nə bilsin kim, nədən şirin dəhan oldu.

Məkanə sığmadı zatım, əzəldəndir bədayatım,
Nəsiminin bu mənidən məkanı laməkan oldu.

* * *

Kim ki, bildi bu siratil-müstəqimin rahini,
Əhli-ürfan olduvü bildi yəqin allahini.

Göydəki cümlə məlaik adəmə qıldı sücud,
Həq-təaladan gör anın bunca izzü cahini.

Həq buyurmuş ərzülillah aqibət lil-müttəqi,
Çün deyilsən müttəqi, mülk etmə ərzüllahini.

Çün əmirəlmöminin mən nöqteyi-bayəm dedi,
Kim ki, hərfin sirrini bilməz nə bilsin şahini.

Gülli-şeyün halik oldu qaldı illa vəchəhü
Hər yənadən baxdı arif gördü vəchüllahini.

Ey Nəsimi, hər kim öz nəfsindən oldu baxəbər,
Cümleyi-əşyada zahir gördü nitqüllahini.

* * *

Kişi kim, xacəsi birlə qənimət tutsa xəlvətni,
Qılır xadim eşigində səadətbəxt dövlətni.

Kəsilgil masivallahdan, özünü bağlagil həqqə,
Dilər isən qiyamətdə, ulu həzrətdə izzətni.

Bu il böylə qılam dersən, gələn il dəxi həm böylə,
Gəl eylə-böyləni tərk et, qənimət tut bu fürsətni.

Təmə adəm vücudunda beğayət zişt illətdir,
Qənaət nuşidarudur ki, dəf eylər bu illətni.

Sənin var isə gər başində mənlik daşlagil iraq
Ki, mənlikdən idi şeytan başına gəldi lənətni.

Qəmindən geydigi şaldır, gör axir aşiqin halın
Ki, didar arzusun edər diləməz hurü cənnətni.

Yaman yaxşı ilə yaxşı müdara eyləsə, yaxşı,
Kişi yetməz muradına bülənd dutmazsa hümmətni.

Rəvan düş mənbər üstündən uzatma sözü, mövlanə,
Əgər əqlin kəmal olsa, gəl içgil, qoy bu höccətni.

Nəsimi laübalidir ana eyb etmə, ey sufi,
Nəçün təbdil qılım dersən əzəl gündən ki qismətni.

* * *

Surətin nəqşində hər kim görmədi nəqqaşini,
Vahibi-surət anın gözsüz yaratmış başini.

Qabü-qövseynin rümuzin sanma kim, fəhm eyləyə
Kim ki, zahir görmədi şol mahi-bədrin qaşini.

Ləbləri şirin nigarın firqətü hicranidir.
Axıdar yanınca şəmin gözlərindən yaşini.

Düşmədi batil xəyalə, olmadı sevdası xam
Hər kimin kim, eşq odilə həq bişirdi aşini.

Gərçi fərraşi-məlikdir ənbərəfşan sünbülün.
Çünki mən sultani buldum, neylərəm fərraşini?

Həqqə vasil rindü həqdən ayrıdır zahid, görün
Xanəqahın şeyxini, meyxanənin ovbaşini.

Dəmbədəm sufi məlamət daşın atar aşiqə.
Daşı qiymətsizdir anın içini gör, daşini.

Hasilin məscid bucağında gör axır kim, nədir.
Ey məlamət eyləyən meyxanənin qəllaşini.

Yaşını yandırdı eşqin, həm qurusun könlümün.
Kim ki, eşqə düşdü yandırdı quruvü yaşini.

Könlümün şəhrində eşqin bir imarət yandı kim,
Ta əbəd qoparmaz andan nöh fələk bir daşini.

Canımı eşqin əzəldə yoldaş etmiş özünə.
Qoymaya yoldaşlığın həqqin bilən yoldaşini.

Ey Nəsimi, halını gər kimsə bilməz qəm degil,
Həq bilir, xəlqi-cahanın sirrini, həm faşini.

* * *

Yarə qılan vəfasını, yarə qılır cəfasını,
Ey dil, anın cəfasına qatlan, unut vəfasını!

Kim ki, irişmək istədi uca boyun vüsalinə,
Oldu həmişə fərz ana çəkmək anın bəlasını.

Dərd ilə xoş keç, ey könül, qəmdən usanma, çün bilir

Aşiqi-dərdiməndinə dərdi verən, dəvasını.

Zülfü qaşın qarasına bağlamayan kişi könül,
Bilməmiş ol üzüqara, zülfü qaşın qarasını.

Vəslü fəraqə vasitə çünki qədərdir, ey könül,
Cəhd ilə kimsə qadirin mən edəməz qəzasını.

Kövnü məkanə vəslini qiymət edüb, bəha qılan,
Yoxdur anın gözündə nur, bilməz anın bəhasını.

Ta bilərlər ki, az imiş aləmə feyzin, ey günəş,
Yerdəvü gög göstərər mehri-rüxün ziyasını.

Kəbə üzündür, ey sənəm, üzünə səcdə eylərəm,
Hacisiyəm bu Kəbənin, mən bilirəm səfasını.

Ayinəsində görməyən surəti-nəqşini əyan,
Ayinədən gedirməmiş ol qaragünlü pasını.

Zülfi-dütasını anın kövnü-məkanə, ey könül,
Al və iki cahana sən vermə bir incə tasını.

Canıma şol ala gözün eylədigi cəfaləri,
Ol nə bilir ki, görməmiş gözlərinin alasını.

Gərçi ətasidir cəfa aşiqə şol vəfasızın,
Can ilə istər, ey könül, aşiq anın ətasını.

Çinü Xətayə surətin nəqşini göndər, ey sənəm,
Ta büti-Çinə tapanın göstərəsən xətasını.

Gərçi sözü Nəsiminin qabili-kimya imiş,
Tuncü hədidə sanma kim, xərc edə kimyasını.

Mərhəba, insani-kamil, canımın cananəsi,
Aləmin cismi sədəfdir, sənmisən dürdanəsi?

Vəchini səbül-məsani oxuyan gündən bəri.
Gör ki, nə divanə düşmüş aşiqin divanəsi.

Ta səqahüm şərbətindən içdi bu xəstə könül,
Seyri-ov ədnayi buldu, qaynadı xümxanəsi.

Çün bizə məlum olubdur məniyi-ümmül-kitab,
Arifəm səmimə sığmaz zahidin əfsanəsi.

Şol Xızr biçarə içmiş abi-heyvan dedilər,
Ta ləbin eyninə irməz yoxdur onun xanəsi.

Əhsəni-təqvim bilən nəçük ənəlhəq deməsin?
Bəs nədən bərdar olubdur Mənsurun divanəsi.

Kafirin bütxanəsi var, mömininin Beytül-həram,
Aşiqin yar eşigidir Kəbəvü bütxanəsi.

Şəmi-vəhdətdir cəmalın söhbəti rövşən qılır
Qarşımda xoş-xoş yanadır Seyyidin pərvanəsi.

* * *

Bəhri mühit imiş könül, yoxdur anın kənarəsi,
Ləl ilə səlsəbil imiş, ab ilə səngi-xarəsi.

Faniyi-mütləq olmuşam, həqqiləyəm, həq olmuşam,
Kim ki, həqi dilər budur çarəsi üştə çarəsi.

Şəşəsində məhv olur ay ilə gün bu Zöhrənin,
Gör ki, nə afitabmış şol fələkin sitarəsi.

Kirpiginin xədənginə uğradı xəstə yürəgim,
Ey bu oxa inanmayan uş cigərimdə yarəsi.

Sirri-ələsti-rəbbiküm çünki götürdü pərdəyi,
Zahidə assi eyləməz xirqeyi-parə-parəsi.

Türrəsinin cəfaləri sağişə gəlməz, ey könül,
Sən bu şümarə düşmə kim, mən bilirəm şümarəsi.

Canü cahanə zülfünün tarəsin alü vermə kim,
Gər verəsən ucuz ola canü cəhanə tarəsi.

Qanğı həzarədəndürür qəmzələri bölükü kim,
Durmaz anın xədənginə min çərinin həzarəsi.

Eşqə əzəldə vermişəm ücrətə könlüm evini,
Şər ilə kimsə ta əbəd fəsx edəməz icarəsi.

Qaşlarının rümuzuna əql irəməz, Nəsimiya,
Gör nə qədər dəqiq imiş qaşlarının işarəsi

* * *

Məqalindir bu rəncurin şəfasi,
Şəfaül-qəlb məhbubin liqasi.

Qaşındır vəhy, eynin ayətüllah,
Nəharü leyl anın ağü qərasi.

Vüsalin şövqünü şol can bilir kim,
Anın canındadır eşqin bəlasi.

Cəm ol arifdir, ey dilbər kim, oldu

Üzün ayineyi-geytinümasi.

Gəl, ey aşiq, şəhid ol eşq içində
Ki, həqdir ol şəhidin qanbəhasi.

Riyayi zahid eylər eşqə inkar,
Bəladır zahidin zərqü riyasi.

Fəqih adəmdən ürkər, səcdə qılmaz,
Məgər şeytandır ol şumun xudasi.

Qiyamət qopdu, ey tacir zərülbi
Ki, yoxdur ol günün biü şərasi.

Əgər safisən, ey sufi, gey ətlas
Ki, biqədr oldu tamatın libasi.

Nəsimidir vücudi-fərdi-mütləq,
Bu tovhidin əhddəndir əsasi.

* * *

Nə tubadır boyun, yarəb kim, irdi ərşə balasi,
Nə sünbüldür saçın gör kim, cahanı tutdu sevdasi.

Günəş tələtli üzündür bu gün aləmdə, ey dilbər
Ki, hər mənidə kamildir, bulunmaz mislü həmtasi.

Nə yəğmaçı moğolçindir gözün, yarəb ki, dövründə
Yayılmışdır yasağından yedi iqlimə yəğmasi.

Sədəfdən gərçi, ey dilbər, çıxar qiymətli inculər,
Və lakin özgə cövhərdir dişin lölöi-lalasi.

Cəmalın vəslini həqdən dilər aləmdə hər aşiq,

Vəli şol dürri-məknunun bulunmaz qəri-dəryasi.

Qəradır geydigi ya gög həmişə zahidin, yarəb,
Nə matəm düşmüş ana kim, tükənməz heç anın yasi?

Ş ərabü şahidin zikri dilimdən getmədi ta kim,
Məni sevdadən əsritdi nigarın eyni-şəhlasi.

Riyalı zahidin daim işi təzvirü iğvadır,
Vəli kar etməz ol divin mana təzvirü iğvasi.

Qül allahümmə malik çün mana təvizi-hirz oldu,
Xilas oldum yüvəsvisdən, gedir səndən bu vəsvasi.

Bu gün fərdadən, ey vaiz, məni qorxutma, əbsəm dur
Ki, qorxusuzdur ol arif ki, imruz oldu fərdasi.

Üzün lövhündə, ey huri, ilahi görməyən qafil,
Yəqin kim, güzgüsü anın üzündən getməmiş pasi.

Nəsimi çün səni buldu, irişdi cümlə məqsudə,
Muradı cümlə xətm oldu, tamam oldu təmənnasi.

* * *

Ey üzün nuri-zati-yəzdani,
Vey rüxündür süfati-rəhmani.

Kirpigin, qamu zülfü rüxsarin,
Həq kəlamidir oxu Qurani.

Lövhi-məhfuzi-həq ələt-təhqiq.
Adəmi bil əgər zi insani.

Qabü qövseyn ilə müsəlman ol,
Allah, allah, budur müsəlmani?

Küfr zülfün səvadinə iman
Gətirən buldu nuri-imani.

Ləbi-ləlindən içən abi-həyat,
Nedə zülmətdə abi-heyvani.

Yerü gög xüldü rövzeyi-rizvan.
Cənnəti-ədn imiş gülüstani.

Uyma şeytanə, nəfsini öldür.
Oda buraxma cavidan cani.

Canə gir gör cəmali-cananə
Qalmayan canə buldu canani.

Sirri-sübhanəlləzi-əsra,
Yazdı vəchində dəsti-rəbbani.

Səcdə qıl adəmə firiştə kimi,
Sən təkəbbürdən olma şeytani.

Gəl bu gün fani ol bəqa bulasan,
Danla süd eyləməz peşimani.

Ayü gün səcdə qıldılar üzünə.
Ey cəmalilə Yusifi-sani.

İxtiyar eylə fəqri, dərviş ol,
Fəqri bil tacü təxti-sultani.

Fəzri-həqdən Nəsimi, yetdi sana
Mülkətü xatəmi-Süleymani.

* * *

Dün gecə bir dilbər ilə eyşimiz məmur idi,
Leykin ol xunxarə gözlər uyxudan məxmur idi.

Gözlərin süzmüş və üzmüş canını aşiqlərin,
Asılı zülfündə yüz min Ş iblivü Mənsur idi.

Sözlərindən zahir oldu şol Məsihi möcüzat,
Dodağından bir işarət aşiqə pək dur idi.

Hüsni lövhində yazılmış xubların şahı, deyü,
Sümmə ənşə nahü xəlqən axərin məşhur idi.

Zülfü sübhanəlləzi-əsra biəbdi ayəti.
Yanağı üzrə müsəlsəl xətt ilə məstur idi.

Boyu tuba, üzü cənnət, adə gəlürcün qaşı.
Gözləri vənnəcm, anın sinəsi zəttur idi.

Həmnişin idi Nəsimi dün gecə bir yar ilə,
Könlü şadü vəxti xürrəm, məclisi pürnur idi.

* * *

Səndədir şol gənci-pünhan, gəzmə hər viranəyi,
Dəngizə dal, andan istə, ey könül, dürdanəyi.

Canı ver, cananəyi bul, olma bicananə kim,
Təndə cani yoxdur ol kim, bulmadı cananəyi.

Zahidin əfsanəsindən hasil olmaz faidə,
Bar ikən eşqin hədisi, neylərəm əfsanəyi?

Ey səqahüm rəbbihüm xəmrindən ikrah eyləyən,
Əsrədün qəflət meyindən, sındır ol peymanəyi.

Ey həqqi hər yerdə hazırdır deyən əgrinəzər,
Bəs nə mənidən seçərsən Kəbədən bütxanəyi?

Hər kim aydır Adəmi damə buraxan buğdadır,
Görməmişdir laləgun üzündə mişkin danəyi.

Ey çəkən uçmağa mişkin zülfi-pürçinin məni,
Cənnətə zənciri-zülfündür çəkən divanəyi.

Gənci-məxfidir saçın çün, ey bəşər surətli həq,
Niçün eylərsən bu gizli gəncə məhrəm şanəyi?

İncədir zülfün rimuzi, şanənin ağzı açıq.
Dilinə buraxma anın zülfi-mişkəfşanəyi.

Narə atan canını şol şəm içün pərvanədir,
Nurinə şəm ol səbəbdən yandırır pərvanəyi.

Ey gələn qalu bəladən mərifətsiz canəvər,
Həq bəsirətsiz yaratmış ta əbəd biganəyi.

Çün məqalidüs-səmavat, ey Nəsimi, səndədir
Qafü lamindən götürdü sinü şin dəndaneyi,

* * *

Ey ruhi-qüdüs, cifeyi-murdarə yapışma!
Gülzari-cinani qoyuban xarə yapışma!

Məhbubi-əzəl, yari-əbəd var ikən, ey yar,
Əğyar ətəgin dutmavü əğyarə yapışma.

Mənsur kimi istər isən mənzili-ali,
İtirmə bəqa dari, fəna darə yapışma!

Ey küpəyi incudən edən, məndən eşit pənd,
Söz dürrünü dut, lölöi-şəhvarə yapışma!

Qaludən əgər aləmə iqrar ilə gəldin,
İqrarini tərk eyləmə, inkarə yapışma.

Ey mərifətin müshəfi, uş kənz ilə müsbah.
Miftah budur, məcməi-muxtarə yapışma!

Mənlik satanın çünki dəğəl çıxdı qumaşı,
Var, ari məta istə, bu bazarə yapışma!

Kəsb eyləməyən axirəti anı dəli bil,
Ey əql iyəsi, dünyayi-qəddarə yapışma!

Saçı qaranın zülfünə yapışdı Nəsimi,
Ey badə verən ömrünü, zünnarə yapışma!

* * *

Çarə yoxdur yarə, əbsəm, ey könül, yar istəmə!
Dərdə çün dərman bulunmaz, rəncə timar istəmə!

Dünyanın yarından istərsən vəfa, əqlin qanı,
Hasil olmaz nəsnəyi, fikr eylə, zinhar, istəmə!

Münkirin iqrarı yoxdur həqqə, ey sahibnəzər,

Həqqə iqrar eylə sən, münkirdən iqrar istəmə!

Möhnəti çoxdur cəhanın zülmətindən gən, saqın,
Ey gözüm aydınlığı, zülmətdən ənvar istəmə!

Güzgünü arıtmayınca, ey liqadən bixəbər
Surətin görmək təmənna etmə, didar-istəmə!

Dünyanın miqdarı yoxdur, gər bilirsən qədrini.
Qədrinə inanma, andan qədrü miqdar istəmə.

Dəgmə naməhrəm nə bilsin aşiqin əsrarini,
Məhrəm ol, əsrarə gir, ya məndən əsrar istəmə.

Bunca möhnət çəkməyincə hər dikəndən bir zaman.
Bülbüli-aşiq kimi çağırma, gülzar istəmə!

İstəyən murdarı kərkəsdir müdam, ey türfə quş,
Həzrətin şəhbazı ol, yəni ki, murdar istəmə!

Varlığı fanidir, ey qafil, bəqasız dünyanın,
Ş ol bəqasızdan bəqa mümkün degil, var, istəmə!

Gərçi həqdən vahid oldu nur ilə anəstunar,
Ey Nəsimi, çün ulaşdın nurinə, nar istəmə!

* * *

Sən sana gər yar isən var, ey könül, yar istəmə!
Yarü dildar ol sana, sən yarü dildar istəmə!

Bivəfadır çün bu aləm, kimdən istərsən vəfa?
Bivəfa aləmdə sən yari-vəfadar istəmə!

Gül bulunmaz bu dikənli dünyanın bağında çün,
Əbsəm ol, bihudə gülsüz yerdə gülzar istəmə!

Mərifətdir xalis altun, sikkəsi fəzlü hünər,
Altunu tanı, zəğəldən ari dinar istəmə!

Rəbbi-ərninin cəvabı ləntərani çün gəlir,
Səndə gör didarı, andan özgə didar istəmə!

Həqqə münkirdir fəqih, inanma ol şeytanə kim,
Yoxdur ol cinxilqətin zatində iqrar, istəmə!

Ari göftar, ey könül, gerçəklərin nitqidürür,
Hər diliəgridə yoxdur ari göftar, istəmə!

Cifədir dünya, anın talibləri adı kilab,
Olma kəlb anın kim, oldu adı murdar, istəmə!

Şərbəti ağuludur fani cahanın, sən anın
Şərbətindən nuşudaru umma, zinhar istəmə!

Dünyanın sevgisi ağır yük imiş, məndən eşit,
Nəfsini yük etmə ana, ey səbükbar, istəmə!

Bir əmin məhrəm bulunmaz, ey Nəsimi, çün bu gün,
Xəlqə faş etmə bu rəmzi, kəşfi-əsrar istəmə!

* * *

Dil bazarçısı yalandır, varmazam bazarinə,
Gerçək olmaz əgridil, inanmazam iqrarinə.

Sadiq oldur dilini könlü ilə bir eyləyə,
Əgri dildən nəsnə gəlməz, durmuşam inkarinə.

Vari möhnətdir cahanın, nə umarsan, ey könül,
Lənət olsun bu cahana, həm cahanın varinə.

Dilbəri oldu kimin kim, fani dünya, aqibət
Keçdi ömrü doymadı, irişmədi dildarinə.

Təxtə çıxmaq istəməz Mənsur olan, ya minbərə,
Hər ki, Mənsur oldu çıxdı şahi-eşqin darinə.

Dünyanın nazü nəimi cifədir, yəni nəcis,
Ey könül, tahirsən axır sunma əl murdarinə.

Həq bilir işini, səbr et, fariq ol, qüssə yemə,
Vəqti yetsin bu cahanın qoy və qatlan karinə.

Hiç gül olmaz dikənsiz, hiç şadi qüssəsiz,
Dərmə gülündən anın, çün gülü dəgməz xarinə.

Çün Nəsiminin qəmindən Fəzli-həq vaqifdürür,
Qəm degil gər kimsə olmaz müttəle əsrarinə.

* * *

Şol şəmi gör ki, nurinə pərvanəyəm yenə,
Baş oynamaqda yoluna mərdanəyəm yenə.

Saqi, ləbindən əsrəmiş əvvəl qədəhdən uş,
Məstanə gözlərin kimi məstanəyəm yenə.

Qalu-bəladə kuyi-xərabat idi yerim,
Şol mənidən mücaviri-meyxanəyəm yenə.

Bəzmi-əzəldə həmnəfəsim gərçi cam idi,

Şükr eylərəm ki, həmdəmi-peymanəyəm yenə.

Ey bilməyən bu cani-əzizin həqiqətin,
Cani bilənə sor ki, nə canənəyəm yenə.

Eşqində ay cəmalilə əfsanə, filməsəl,
Xəlqin dilində gör ki, nə əfsanəyəm yenə.

Əndişənin imarətini qılmışam xərab,
Şol gənci-binəhayətə viranəyəm yenə.

Yarəb, nə sehr edər şu pərişəklü şivə kim.
Zəncir cədi-zülfünə divanəyəm yenə.

Ey gövhərin bəhasini, miqdarini bilən,
Əsdaf içində gör ki, nə dürdanəyəm yenə.

Üzündə, ey sənəm, görəli zülfü xalini,
Dami-bəladə danə kimi danəyəm yenə.

Kəşf eylədi Nəsimi dəhanın rümuzini,
Müftahi-qeybə gör ki, nə dəndanəyəm yenə.

* * *

Kim ki, aldandı cahanın ağulu ləzzatına,
Düşdü şol mənsubəsi çox dünyanın şəhmatına.

Divi-məlundur, saqın, əmmarə nəfsin mərkəbi,
Minmə gər azğun degilsən nəfsi-şumun atına!

Dəva eylərsən ki, həqqi bilmişəm, sadiq degil,
Çün dəlilin yoxdur, ey münkir, anın isbatına.

Zülfü qaşın, kirpigindir tilkə ayatül-kitab,
Üştə müshəf, gəl bax anın surəvü ayatına!

Taətü zikrü nəmazı məkrü fəndir zahidin,
Arif ol, aldanma billah, zahidin tamatına!

Nəfxeyi-surin sədası dutdu afaqi, eşit,
Ey olan aşiq, həmirin ənkərəl-əsvatına!

Kafirin bütxanəsidir dünyanın kaşanəsi,
Yoxdur imanı anın kim, səcdə qıldı latına.

Cami-Cəmşid oldu hər şey surətindən uy verür,
Ey günəş, feyzin irişdi aləmin zərratına!

Zatının eynidir allahın süfatı, ey bəşər,
Leykin ol bildi bu rəmzi kim, irişdi zatına.

Surətin gör kim nə müğləqdir anın mənisinə.
Kimsənin əqli irişməz, kəndi idrakatına.

Çün cəmalindən Nəsimi əbcədin qıldı tamam,
Eynü mimin əmməsindən irdi vəssafatına.

* * *

Əlhəmdilillah, Əhmədin girdik əbavü şalinə,
Bu fəzli-rəbbüləlmin oldu əliyyü alinə.

Fani cahana qalmadıq, əmmarə nəfsə uymadıq,
Aldandılar aldanmadıq dünyavü məkrü alinə.

Aşiqləriz qıldıq nəzər yarın cəmalü vəchinə,
Kol vərdi-həmra çiçəgin səllü əleyhü alinə.

Alnında çün şəqqül-qəmər açıldı iman əhlinə,
Əşrat saət hökmilə basıldı xatəm alnına.

Ş eytan sirati görmədi üzündə yarın müstəqim,
Yalğ unə qeyyəndir cəza divi-ləinin zallinə.

Oxur yəqövlül-kafirun ya leytəni küntü türab,
Nari-cəhimi duymayan yananda narin yalinə.

Anlar ki, nar əshabidir çıxmaz tamudən ta əbəd,
Qalə xəsu fiha cəvab anlar necəkim yalinə.

Ey istivayı bilməyən, doğ ru yolunu yanılan,
Əma degilsən aç gözün, bax innəməl-amalinə.

Cananə üzü qiblədir, mehrabi-məscid qaşları,
Div olma candan səcdə qıl şol qiblənin iqbalinə.

Qalu bəladən sidq ilə canım dolaşdı zülfünə,
Dövlətlü canim bəndədir həşmətli zülfü xalinə.

Nəfsini bunda bilməyən allah nurin görmədi,
Həqqini nisyan eylədi baxmaz həq anın halinə.

Tövhidi-xalisdir mana görmək cəmalın, ey sənəm,
Ölsün həsəddən müşrikin lənət qamu dəccalinə.

Qopdu qiyamət fitnəsi, uruldu surin nəfxəsi,
İştə nəfirin seyhəsi, çalındı sanma çalinə.

Məcmərdə udi-zülfünün, mişkin qoxusu bəs mana,
Hacət degildir, ey pəri, ud üzrə ənbər salinə.

Həqqə yəqin ixlas ilə çün niyyətül mömin gərək,

Eşqə mühübb ol, ey könül, bax innəməl-əmalinə.

Can ilə dilbər yoluna verdi Nəsimi könlünü,
Adəmdə rəhman surətin kim görsə könlü alinə.

Yoxdur vəfası dünyanın, aldanma anın alına,
Rəngindən oldu münfəil hər kim boyandı alına.

Nəqdi dəğəldir dünyanın, anınla bazar eyləmə,
Niçün ki, hər kim qəlb ilə eylərsə bazar alına.

Çün cümlə qiylü qal imiş darül-qürurun hasili,
Ş ol bisəbatın düşməgil bihudə qiylü qalına.

Arısı yalandır, saqın, dadlusına aldanma kim,
Acıdır anın şəkkəri, ağu qatılmış balına.

Əsli dənidir dünyanın, zatında yoxdur bir əlif,
Tərkibinə gəl bax anın, şol yavü nunü dalına.

Fani cahanın sevgisi damu odudur yandırır,
Qaç ol qarıdan, ey könül, aldanma zülfü xalına.

Möhnətdir anın dövləti, zəhmətdir anın həşməti,
Müdbirdir ol kim, bağladı qəlbin anın iqbalına.

Təzvirü böhtandır işi, həm qövlü feli müxtəlif,
Halin sana şərh eylədim, fikr eylə anın halına.

Divi-rəcimin atıdır əmmarə nəfsin mərkəbi,
Tərk eylə divin atını, yapışma anın yalına!

Möhkəm oyunçudur fələk, mənsubəsindən gəl saqın,
Ey bibəsirət, bax anın şol surəti-əhvalına.

Şol bimisalın eşqinə verdi Nəsimi könlünü,
Dünya nola, ya axirət, kim qala mülkü malına.

Ey binəzirü vahid, hüsnün cəmal içində,
Üzün qiyamət eylər xoş xəttü xal içində.

Sübhi-əzəldə hər kim buldu səninlə vüslət,
Qaldı səninlə daim eyşi-vüsal içində.

Mən məndə həqqi buldum, həqqəl-yəqin həq oldum,
Üyxuda qaldı münkir nəqşü xəyal içində.

Ey aləmin həyatı, eşqin nə nar imiş kim,
Qərq eylədi cahanı abi-zülal içində.

Fərdiyyətin kəmalı oldu sənə müsəlləm
Kim, qayətə irişdi hüsnün kəmal içində.

Ağzınla zülfi-mişkin müşkati-nuri-həqdir,
Gəl həqqi xəlqə göstər şol mimü dal içində.

Ey istəyən liqayi, yarın günündə həqdən
Fərdaya düşmə, qalma fikri-məhal içində.

Üzünlə xəttü xalın şol şəmsi-xavəridir.
Heç kimsə görməz anı hərgiz zəval içində.

Üzün şəmayilindən, qaşın dəlayilindən,
Qövğayi-fitnə düşdü bədrü hilal içində.

Ruhil-əminə sordum əsrarını dodağın,
Nitqi dutuldu qaldı ol bu sual içində.

Eşqin qəmidir, ey can, şadlığı əhli-eşqin,

Şad olmayan bu qəmdən qalsın məlal içində.

Ey məkr içində sufi, aldanmaz alə, dilbər,
Get ömrünü çürütmə təzvirü al içində

Şol qəmzə şivəsindən bir hala düşmüşəm ki,
Baxan bu hala istər düşmək bu hal içində.

Üzün kimi Nəsimi, ey xubların əmiri,
Xurşidi-ləmyəzəldir miğü-zilal içində.

* * *

Ey mükərrəm hüsni-surət, ey mütəhhər maü tin,
Rəhməti-lil-aləminsən, rəhməti-lil-aləmin.

Dövri-hüsnün ləmyəzəldir, ey cəmalın layəzal,
Bildigim elmül-yəqindir, gördügüm eynəl-yəqin.

Ey yanağın surəsi vəşşəms, üzün ayəti;
Hazihi-cənnatü ədnin fadxəluha xalidin.

"Külli şeyün halikün" vəchindən ayrı şək degil,
Ey hidayət şəmi üzün, vey saçın həblülmətin.

Qibləmizdir surətin, əlhəmdülillah, ey nigar,
Ta əbəd iyyakə nəbüddür cəmalın nəstəin.

Əsrimiş məstanə eynin sağərindən səlsəbil,
Susamış cənnətdə ləlin abinə mai-məin!

Nunü eynin mimü dalın tilkə ayatül-kitab,
Lövhi-məhfuz oldu üzün, vəhüvə Quranün mübin.

Nəfxeyi-İsa gəlir şirin ləbindən canlara,
Sabit oldu kim, ləbindir möhbiti-ruhül-əmin.

Huri-eynin surəti ayinə oldu hüsnünə,
Ş ol səbəbdən xəlqə mərğ ub oldu həqdən huri-eyn.

Ey ləbin şənində münzəl ayəti-yəhyül-izam,
Canmıdır, yarəb, ləbin, ya xaliqi-canafərin.

Malikəl-hüsn oldu, ey dilbər, cəmalın ta əbəd,
Aşiqin dini budur, buldu Nəsimi yovmi-din.

* * *

Səfa bağ ışlamış bağ ə səba İsaləin dəmdən,
Yaşarmış quru ağ aclar netəkim nəxl Məryəmdən,

Ş ol irmaqlar gülab olmuş, əbiri xoştürab olmuş,
Nəbatə fəthi-bab olmuş, yenə ol kaşifi-qəmdən.

Yenə ol aləmül-qeybin xəbər gəldi çərisindən,
Ən əvvəl qarın altından gəlir casus çiydəmdən.

Nə dəryadır irişdim uş əcaib ləşkəri-xamuş,
Kimi al, kim ətlaspuş, kiminin donu göy qəmdən.

Əcəb gəncinə açılmış çiçəklər yerə saçılmış,
Bəlirməz yer zümrüddən, zümrüd üzüdur həmdəm.

Gəlir susən qılınc ilən, soya donunu nəsrinin,
Çıxar xətmi sügü ilən qapar qalxanı Rüstəmdən.

Gülə nərgis gözün süzdü, gül açıldı üzün düzdü,
Rəyahin sünbülün çözdü, saçar qoxuyu pərçəmdən.

Şəqayiq yasəmən dutar, şəmamə hülləvü əbhər,
Səmən simavü siminbər ucalmış qamu xürrəmdən.

Sararmış ərğəvan bənzi kənari-cuyidən tanıq,
Sanasan Kəbə sultanı üzün yur abi-zəmzəmdən.

Çü nilufər nəfərlənmiş məgər dildar lütfündən,
Bənövşə ikiqat olmuş, yatır çün zülfi-dərhəmdən.

Sənubər qafiyə əbhər sorar kim, nişə lal oldun,
Cavab ayıtdı, suç etdim dilim çəkdilər ənsəmdən.

Yerin yəğmur həyatıdır, həyat uçmaq nəbatıdır,
Bahar onun səbatıdır ki, göstərər bu aləmdən.

Havada tutiyü qumru, çəməndə çəngü saz eylər,
Dutar ahəngini quşlar kimi zilü, kimi bəmdən.

Ağaclar hüllə puşindən ya qönçə badə nuşindən,
Çəmən sərxoşi cuşindən qədəh pürləli-şəbnəmdən.

Nə qəfil evdə qalmışsan, sən, ey qafil, bu mövsimdə,
Çü bülbül güldən ayrılmaz ya aşiq yarü həmdəmdən.

Çü bilirsən sərəncami, keçirmə püxtədən xami,
Qənimət gör bu əyyami, bu gün sən cami çək cəmdən.

Çü gördün güllər açılmış, suçular qeybə içilmiş,
Bunlara qarşı biz dəxi nuş etdik içdik ol cəmdən.

Ələ gətir nigarını, ye, iç onunla varını,
Bu gün xoş keç qoy yarını, qərəz xoş andır adəmdən.

Əyağa əl uralım uş, bu dəm eyşi sürəlim uş,

Dəmimiz xoş görəlim uş, neçələr qaldı bu dəmdən.

Gör ol salusü məhrumi, məni zöhd ilə qorxudur,
Sanasan kəndi dün gəlmiş bərat ilə cəhənnəmdən.

Bu asi qulların cürmü cahana imdimi gəldi.
Bizə ol dəmdə qalıbdır günah Həvvavü Adəmdən.

Nəsimi, asiyə uydun, vəli bunu dəxi duydun
Ki, cürmün bilənə rəhmət qılır həq matəqəddümdən.

* * *

Ey qəflətin meyindən məstü xərabü heyran,
Gər həqqi tanımışsan, qani dəlilü bürhan?

Nəfsi-xəbisə uymaq nadanların işidir,
İşin nədir gör axır, fikr eylə, olma nadan?

Çün hər nə kim, əkərsən anı biçərsən axır,
Dünyada əkmə anı kim, adı oldu üsyan.

Tərk eylə səyyiati, saleh əməl qazan kim,
Kanın cəzası həqdən həm lütf imiş, həm ehsan.

Əyyamını həyatın badi-həvayə vermə
Kim, itirən həyatı üqbadədir pəşiman.

Müflis ticarət eylər sərmayəsiz və leykin,
Səyi əbəsdir anın, sevdası cümlə xüsran.

Naqis vücudə çün kim, nöqsan gəlir həmişə,
Cəhd eylə kamil ol kim, gəlməz kəmalə nöqsan.

Dünyayi-dun qəmindən sayru olub sorarma,
Aləmdə kimsə çün kim, bulmaz bu dərdə dərman.

Hirsü həsəd sifatın tərk eylə, ayrıl andan
Neçin kim, ol sifətdən nacidir ayrılan can.

Çün əscədü buyurdu adəm qatında həq gəl,
Həqqin xitabinə uy, qıl səcdə, olma şeytan!

Divin libasını qo, Xızr ilə yoldaş ol kim,
Zülmətdə zahir olmaz heyvanə abi-heyvan.

Həqqin rizasin istə qüfranə qabil ol kim,
Ş ol uca qədrü bəxtin kəsbi degildir asan.

Əbd olma, ey Nəsimi, fani cahanə çün kim,
İmanü din içində sənsən əmirü sultan.

Olmazsa mülkü malın, andan nə qəm, nə qüssə,
Evladi-teyyibinsən, həm adəmü həm insan.

* * *

Cahanı tərk edib bezdim cahandan,
Cahan oldum, cahan oldum haçandan.

Əgər məhbubə istərsən ulaşmaq,
Gəlib keçmək gərəksən kün-fəkandan.

Cahanın səhl imiş sudü ziyanı,
Qo anın assisin, qurtar ziyandan.

Əgər cinni degilsən, adəmi bil,
Kanın əsli nədəndir, söylə andan.

Gümandan bilmədi heç kimsə həqqi,
Yəqindir kim, yəqin bitməz gümandan.

Gülü bitməz tikənsiz dünyanın çün,
Gülü tərk eylə, keç cövri-tikandan.

Dodağı candır ol şirindəhanın,
Məgər qafildir ol şirindəhandan?

Əyan oldu üzün, yarəb, saqınsın,
Cəmalın fitneyi-axırzamandan.

Qamudan keçmişəm lillahi-fillah,
Məgər şol türreyi-ənbərfəşandan.

Əleyna cəməhü bəs latəhərrik,
Günəş müstəğnidir şərhü bəyandan.

Yerü göy dolu həqqin ayətidir,
Vəli gözsüz xəbərsizdir nişandan.

Nəsiminin muradı çün sən oldun,
Nəzər qət eylədi kövnü məkandan.

Ey bərgüzidə surət cansan, vəli nə cansan!
Həm ism ilə müsəmma, həm cism ilə rəvansan.

Abavü ümmühatdan sənsən xülasə, şəksiz,
Ey kainatə məqsəd, məqsudi-kün-fəkansan.

Çeşmü rüxün salatı kövnü məkanə sığmaz,
Ey gövhəri-yeganə, sən gənci-laməkansan.

Leylü nəhar içində şəmsü qəmər kimi uş,

Hər yanə kim, baxarsam eynül-yəqin əyansan.

Qərq eylədi cəmalın nurində kün-fəkanı,
Ey gövhəri-həqiqət, şərh eylə kim, nə kansan°

Ərzi səmadə yoxdur bir zərrə səndən ayrı,
Ey cümlənin vücudi, bacümlə dərmiyansan.

Hər şeydə gərçi sənsən, ey məh, günəşdən əzhər
Əma sanır ki, gözdən laşey kimi, nihansan.

Üzün kitabi-münzəl, zülfü rüxündür ayət,
Ey xaliqin kəlami, dilimdə tərcümansan.

Həq surətində insan sənsən gələn cahanə,
Ey tanrının salatı aləmdə cavidansan.

Canü cahanı sənsiz neylər mühübbi-sadiq,
Ey aşiqin həyatı, həm canü həm cahansan.

Sevdalı nərgisindən düşdü cahana qovğa,
Ey hüsn içində fitnə, sərfiteyi-zamansan.

Qandırdı kainatı qəndü nəbatələlin,
Ey xosrovi-məlahət şirin, şəkərdəhansan.

Hüsnün təcəllisindən gəldi vücudə aləm,
Ey vaiz, əbsəm ol kim, yalançı qissəxansan.

Həqdən gələn kəlamın möcüzdür, ey Nəsimi,
Sənsən ki, küntü kənzin əsrarinə bəyansan.

* * *

Gəl, ey dilbər, iki, aləmdə cansan,
Gəl, ey ruhi-rəvanım, sən nə cansan?!

Fələk üstündə heyrandır, mələk mat.
Nə dəryasan, nə gövhərsən, nə kansan?

Həyati-Xızr axar daim ləbindən,
Anınçün çeşmeyi-abi-rəvansan.

Gözündən fitnə yayıldı cahanə,
Məgər kim, fitneyi- axırzamansan!

Saçın buyi Xətavü Rumi dutdu,
Bu buy ilə məgər ənbərfəşansan?!

Saçından çün bəlirdi küntəkənzən,
Bəyan eylə, bəyan şərhi-bəyansan!

Cahan oldu bu gün hüsnündə məmur,
Məgər ki, hüsn ilə kişvərsitansan!

Cahanın səhl imiş sudü ziyani,
Ziyansız aşiqə sən biziyansan!

Bəladır qamətin, amma nə lakin
Bu qədd ilə bəlayi-nagəhansan.

Cəmalındır bu gün aləmdə, ey can,
Əyan oldu cahan həqdən əyansan.

Cahan hüsnün qatında oldu şahmat,
Gəl, ey Mənsur, beyi-çərxi canansan!

Dəmadəm hüsnünə heyran olur can,
Məgər kim, sən həyati-cavidansan!

Cahan yandı bu gün eşqin oduna,
Yaxarsan aşiqi atəş zəbansan!

Səba zülfün tozunu yelə verdi,
Məgər kim, sünbüli-ənbər nihansan!

Mana sən nəqlini ərz etmə, vaiz,
Anınçün kim, yalançı qissəxansan!

Nəsimi çün səni buldu əzəldən,
Həqiqət bildi kim, sən laməkansan!

* * *

Əgərçi candasan, candan nihansan,
Degilsən candan ayrı, bəlkə cansan.

Kişi verməz nişan səndən əgərçi,
Yerü gög dopdolu külli nişansan.

Necə gizlədəyim məndən səni kim,
Nəyə kim baxıram andan əyansan.

Xəcil eylər rüxün hüsn ilə ayi,
Məgər sən fitneyi-axirzəmansan?

Ərəb nitqi dutulmuşdur dilindən,
Səni kimdir deyən kim, türkmansan?

Canı tərh eylədim, bezdim cahandan,
Səni bildim ki, can ilə cahansan.

Görən sənsən, görünən sən gözümdə,

Nə var söyləmisən, külli lisansan.

Həqiqət, vəhyi-mütləqdir bu sözlər,
Bu sözü bil kim, andan tərcümansan.

Nəsimi, çün bu gün dövran sənindir,
Cahanda xosrövi-sahibzamansan.

Ətəgin silk, əlin çək kün-fəkandan,
Nə axir zübdeyi-kövnü məkansan.

* * *

Ey dürri-kani-hər şey. kim bilə kim, nə kansan?
Can səndən oldu çün hey, bilməz səni nə cansan?

Zatinə kimsə irməz, vəsfini kimsə bilməz,
Zatü-süfat ilə sən baqiyü cavidansan.

Bimislü bibədəlsən, bişibhü bimisilsən,
Ey dürri-bərgüzidə, nə bəhri-bigiransan?

Ey künhü-rifətindən bibəhrə əqli-mütləq,
Vey gənci-binəhayət, simurğ i-laməkansan.

Çünki cəmii-əşya səndən əyan olubdur,
Ey vahidi-yeganə, bəs nişə sən nihansan?

Ey müddəi, sən anın məhrumsən dəmindən,
Andandurur ki, hər dəm dərbəndi-inü ansan.

Həqq əzhəri-minəş-şəms rövşəndürür və lakin,
Sən qayəti-əmadəm bihudə dər gümansan.

Dilər səni Nəsimi, aləmdə çaqə hər dəm,
Ta bilələr bətəhqiq sən qamudan əyansan.

* * *

Ey ruhi-qüdüs, canimə sən canü cahansan,
Məndən səni qaib deməzəm üştə əyansan.

Həqdən diləgim sənsən iki aləm içində
Neçün ki, iki aləmə sən canü cahansan.

Məşuqə mana çün sən idin ruzi-əzəldə,
Ol gün nə idin ta əbəd, ey fitnə, hamansan.

Zülfün qəmərin dövrünə yüz fitnə buraxdı,
Ey dövri-qəmər fitnəsi, fəttani-zamansan.

Hüsnün nə bilir qiymətini hər gözügörməz,
Sən aşiqə sor, canı ki, cismində rəvansan.

Binamü nişan olmayanın səndə vücudu,
Fikr eyləməzəm anda ki, sən namü nişansan.

Can ilə təni yaxmaq əgər istər isən uş,
Gəl yandır anı, yanmağına gər nigaransan.

Verməz səni min cənnətü min hurə Nəsimi,
Sən aşiqə həm cənnətü həm huri-cinansan.

* * *

Əvvəl ki, dila, dərd ilə yaran olamazsan,

Axır bil ani qabili-dərman olamazsan.

Mən xaceyi-dəhrəm deyü fəxr etmə, fəqir ol.
Dərviş olamazsan, yürü, sultan olamazsan.

Heydər kimi gər Xeybəri-şirki-yıxamazsan,
Bu ərsədə bil sən Ş əhi-mərdan olamazsan.

Çün Turi-vücudində təcəlli edəməzsən,
Firon ilə sən Musiyi-İmran olmazsan.

Gər quşlara təlimi-zəban etməz olursan,
Bu ins ilə cins içrə Süleyman olamazsan.

Yəqub olub axıtmaz isən xun cigərdən,
Misrə irişib, Yusifi-Kənan olamazsan.

Gər mən ərəfin sirrinə irişməz olursan,
Cəhl ilə qalırsan, dəxi ürfan olamazsan.

Can elmini bu hücrədə təhsil edəməzsən,
Adəm biki bil cisminə sən can olamazsan.

Səcdə etməz isən əhsəni-təqvimə görüçək,
Həq fəzlüvü həq surəti-rəhman olamazsan.

Ey sufi, təvaf etmə üzü həccinə yarın,
Ol eydə Nəsimi kimi qurban olamazsan.

* * *

Tərk eyləməz can eşqini min gəz gər ani yaxasan,
Hicrində layiq görmə kim, hər dəm bu cani yaxasan.

Ey istəyən didarını, Musa kimi məşuqənin,
Vacib budur eşqində kim, cani cahani yaxasan.

Axır zamanın fitnəsi, bürqə cəmalından götür,
Ta eşqə üzərlik kimi pirü cavani yaxasan.

Ey eşqə münkir müddəi, gir aşiqin tövhidinə,
Ta sərbəsər içindəki şirkü gümani yaxasan.

Anəstü narın sirrini faş etdi şəmindən üzün,
Ta nurinə pərvanə tək kövnü məkani yaxasan.

Ey qiyməti eşqin gühər, könlümdür onun mədəni,
Çün kan gərəkdir gövhərə, niçün bu kani yaxasan?

Namü nişanü şöhrətin afətdir əhli-eşq çün
Bar, ey könül, cəhd eylə kim, namü nişani yaxasan.

Canimə eşqin odu çün kar eylədi, yaxdı tamam,
Şimdi gərəkdir, qaliba, bağrımda qani yaxasan.

Ey axıdan dürdanəyi kirpiklərindən, dəmbədəm,
Eşqin odundan qorxuram kabi-rəvani yaxasan.

Ey latə tapan bibəsər, gəl gör bu mahın surətin,
Ta latü üzza başına deyri-muğani yaxasan.

Çaxdı Nəsiminin dili allahi-nurin sirrinə,
Ey nari-qüdsi, qandasan, ta ol zəbani yaxasan.

* * *

Üzün müshəfdir, ey huri, yanağın qaf-vəl-Quran,
Budur həqdən gələn taha, budur yasinü ərrəhman!

Gün ilə ayı göglərdən gətirdi səcdəyə hüsnün,
Zəhi qüvvət, zəhi qüdrət, zəhi möcüz, zəhi bürhan!

Dodağın abi-heyvandır, mən anı sormuşam Xızra,
Və lakin abi-heyvani qaçan idrak edər heyvan?

Yedi gəz həq nə mənidən buyurdu səcdə şeytanə,
Sən ani bil nə şeydənsən ki, ani bilmədi şeytan?

Qaşınla kirpigin, yarəb, nə fəttan yayü oxdur kim,
Fələkdir tirinə tərkəş, mələkdir yayınə qurban?

Sən ol pakizə cövhərsən bu gün aləmdə, ey dilbər,
Dodağın abi-heyvandır, cəmalın rövzeyi-rizvan.

"Səqahüm rəbbihüm xəmri" ləbi-ləlin şərabidir,
Bu meydən məst olan bildi ki, həqdir "mən əleyha fan".

Utanır arifin əqli, sana insan deməz, neçün
Ki, insandır deməz kimsə sana, ya xaliqül-insan!

Rüxün inna fətəhnadır, saçın vəlleyl-qəd-əfləh,
Bu lövhin əbcədin gör kim, qomuş həqq adını fürqan.

Həqə əyri baxan gözdən cəmalın yaşıran dilbər,
Götürdü pərdə üzündən gəl, ey zahid, gətir iman!

Təcəllinin çırağıdır cəmalin şəmi, uş gör kim,
Necə nurü ziyasından münəvvər mehrü məh taban.

Dirildi qisseyi-Ş irin, tükəndi Ş əkkərin dövri,
Ləbin dövranidir gəlgil ki, sənsən Xosrovi-dövran!

Nə dəryadır əcəb eşqin ki, yoxdur həddü payanı,
Zəhi eşqi nəhayətsiz, zəhi dəryayi-bipayan!

Nəsimi çün vüsalindən həyati-sərmədi buldu,
Yəqindir gər desəm həqdir kim, oldu heyyü cavidan.

Mən ki, dərvişəm, fəqirəm, padişahi-aləməm,
Ruhi-birəngəm, əgərçi rəngə girdim, adəməm.

Ş eş cəhətdən çar ənasirdir məni faş eyləyən.
Yoxsa mən gəncineyi-vəhdətdə nuri-əbhəməm.

Aləmül-qeybin süfatı məndən oldu aşikar,
Ey bəsirətsiz, məni gör kim, nə zati-əzəməm.

Söyləyən həqdir mənim dilimdə hərdəm, yoxsa mən.
Çar ənasirdən mürəkkəb bilisanü əbkəməm.

Ümmühat ilən nə var abayə olmasa xələl,
Aləmi-təhqiqə baxsan cümləsindən əqdəməm.

Cənnəti-firdövs üçün bir ləhzə qəmgin olmazam,
Talibi-didari-yarəm, şadimanəm, xürrəməm.

Ey Nəsimi, çünki iş təqdir əlindən işlənir,
Fariqəm dünyadəvü üğ badə qəmdən, biqəməm.

* * *

Surəti-rəhmanı buldum, surəti-rəhman mənəm!
Ruhi-mütləq həq kəlamı qafi-vəl-Quran mənəm!

Həm mənəm anəstü narən sirrini faş eyləyən,

Həm Xəlil oldum, bu narə Musiyi-İmran mənəm!

Həm Məsihəm, həm Skəndər, həm mənəm abi-həyat,
Həm həyati-Xızr buldum, çeşmeyi-heyvan mənəm!

Həm mühitü həm kənarəm, həm sədəf, dürdanəyəm,
Həm bu bəhrin gövhəri, həm gövhəri-ümman mənəm!

Həm xəyaləm, həm cəmaləm, həm süfatəm, həm tələb,
Həm nüquşəm, həm bu nəqşə valehü heyran mənəm?

Zülmətəm, mövtəm, məmatəm, həm həyatəm, həm məmat,
Möminə Nuhəm, nicatəm, kafirə tufan mənəm!

Həm əlacəm, həm təbibəm, həm şəfayəm, həm əna,
Həm bu rənc rəncuriyəm, həm dərdlərə dərman mənəm!

Müshəfəm, hərfəm, kitabəm, həm kəlaməm, həm Kəlim,
Həm kəlami-natiqəm, həm həqdən uş bürhan mənəm!

Saqiyəm, şəməm, şərabəm, həm xümarəm, həm xəmir,
Səlsəbiləm, saqiyəm, həm sağərü peyman mənəm!

Həm səlatəm, həm zəkatəm, həm mənəm zərqü riya,
Həm mənəm imanü tövhid, şöleyi-iman mənəm!

Həm nəiməm, həm rəhiməm, həm kəriməm, həm kərəm,
Həm nəimü xüldəmü həm cənnəti-rizvan mənəm!

Ey Nəsimi, sən həqqi bil, həqqə iqrar eylə kim,
Çünki insanü bəşərsən, həq deyən insan mənəm!

* * *

Vəhdəhü laşərik ilə şübhəsiz iştə zatəm,
Yəni ki, ibtidasız zatəmü həm sifatəm.

Yeddi dayə dörd ana doqquz atadan bərü
Həşşü çəharü pəncəm uş yenə şeş cəhatəm.

Qaynadı çün tənurim eşq ilə cuşa gəldi,
Gər bu tufan içində Nuhəmü həm nəcatəm.

Gərçi türabü suyəm məni də, ey xəbisə,
Bil ki, iki cahanda teyyibü tahiratəm.

Nurü nəharü leyləm, kəşfəm iki cahanda,
Qədrə irişdim iştə qədrəmü həm bəratəm.

Əbcədəmü hecayəm, hərfəmü sətri-katib,
Lövhəmü həm mürəkkəb, kilkəmü həm dəvatəm.

Faili-mütləqəm mən, həqləyəmü həqəm mən,
Dəvidə ismi-məful mənidə failatəm.

Gərçi dəmi-Musayəm nurilə nar içində,
Həm bir ölü dirildən İsayi-möcüzatəm.

Ərşü günəşü fərşü ərzü səmadən bərü
Eşqilə la yomovtəm, əqlilə həm həyatəm.

Gör ki, məni nə bəhrəm qətreyi-eşq içində,
Dəcləvü Ş əttü Ceyhun, həm Ərəsü Fəratəm,

Həqdən enən kəlaməm, yəni ki, lamü beydən
Elmü kitabü hərfəm, ayatü beyyinatəm.

Qibləyəm, həm imaməm, Kəbəyəm, ey səfasız,
Sövməmü həm səlatəm, eydəmü həm zəkatəm.

Müşrik olub bu günə baxma gəl, ey yəqinsiz
Ayəti-fəthi-babəm, sureyi-mərsilatəm.

Nəsimiyəm ki, hər şey külli-mühit oldum,
Həm bilənə həll oldum, bilməzə müşkilatəm.

* * *

Küntə kənzin sirrini izhar edər madam dəm,
Kim degil ol adəmi kim, yoxdur anda dam dəm.

Nəfxeyi-İsa dəmi dəmdir dirildir adəmi,
İstər isən ol dəmi, al dünyasından kam kəm

Kim ki, miratın müsəffa qıldı ol didariçin,
Liməallahın rimuzun qıldı istifham həm.

Aşiqə meyxanə güncündən gəlir ilhamü vəcd,
Sufiyə məscid qucağından gəlir peyğami-qəm.

Nəhnü zərraqna günündə qismət olmuş hər kimə,
Zahidə səccadəvü təsbih, rində cami-Cəm.

Ey Nəsimi, qılma dəvət zahidi sən eşqə kim,
Bu məsəl rövşəndürür kim, olmaz imiş xam xəm.

* * *

Qulluğa bel bağladım sultanı gözlər gözlərim,
Dərdinə tuş olmuşam, dərmanı gözlər gözlərim.

Gözlərim gözləri gözlər həzrətini şahımın,
Necəsi gözləməsin, sübhani gözlər gözlərim.

Gördügüm ol, bildigim ol, istəgim həm oldurur,
Əvvəl oldur, axır oldur, anı gözlər gözlərim.

Mən də şahın yoluna canımı qurban etmişəm,
Eşq ilə girdim yola meydanı gözlər gözlərim.

Cüreyi-eşqin dilər ki, könlümə mehman ola,
Xidmətə bel bağladım mehmanı gözlər gözlərim.

Gecələr yahu deyib hər dəm təmənna eylərəm,
Rəhmətindən umaram rəhmanı gözlər gözlərim.

Ey Nəsimi, sidq ilə yolunda xak olmaq içün
Can elindən gəlmişəm, cananı gözlər gözlərim.

* * *

Fəzlim mənim, ey Xızrımü ey abi-həyatım,
Şəmsim mənim, ey bədrimü saçı zülmatım.

Sərvim, çəmənim, bağı-bahar ilə həzarım,
Tutim, şəkərim, şəhdimü qənd ilə nəbatım.

Ruzim, şəbimü ayü ilim, həftəvü günüm,
Novruzumü eydim, diləyim, qədrü bəratım.

Quranımü hökmüm, hədisim, şərhi-bəyanım,
Elmim, əməlim, zikrümü sövm ilə səlatım.

İslamimü həm küfrimü imanimü dinim,
Şanım, şərəfim, şərhi-həbibim, saləvatım.

Təqvam ilə zöhdüm, ədəbim, elmilə hilmim,
Təlqinimü tövbəm, tələbim, həccü zəkatım.

Həşr ilə hesabım, yenə mizanü siratım,
Ehsanimü lütfüm, kərəmim, həm həsənatım.

Hənnan ilə mənnanimü, ey mərvə səfalım,
Həm zəmzəm ilə qibləmü Kəbəm, ərəfatım.

Məbudimü məqsudimü mətlubimü qəsdim,
Zahirimü batinimü zat ilə sifatım.

Həm mərkəz ilə kövkəbü bürc ilə mədarım,
Səyyarəmü çərxim, fələkim, seyri-səbatım,

Filcümlə, bu nitq ilə kəlamın, ey Nəsimi,
Afaqimü ənfüsümü ərkanü-cəhatım.

* * *

Surətinin səfhəsində gör nə yazmış ol qədim,
Oxudum ol xətti bismillahir-rəhmanir-rəhim.

Alnına əlhəmdülillah yazdı rəbbüaləmin,
Qoydu eşqin yol içün haza siratül-müstəqim.

Surətin mahiyyətin təfsir edər inna-fətəh,
Hüsnünün keyfiyyətidir bəs əla-xülqil-əzim.

Qaşlarındır qabü qövseynü saçın leyli-təvil,
Rəsmdir vəş-şəms üzrə şol mübarək zülfi-cim.

Dedilər ol mimə fi-eynən-tüsəmma səlsəbil,

Ş imdi kövsər ləlin oldu küllə cənnatün-nəim.

Zülfünə seyr eylədi badi-səba vəqti-səhər,
Ş ol səbəbdən doldu aləm, əzrüxət ənbər-şəmim.

Qıl Nəsimiyə tərəhhüm, ey üzü bədri-münir,
Gər xəta qıldım isə əstəğ firullahil-əzim.

* * *

Nə hüsn olur, bu nə surət, zəhi behişti-nəim?
Nə lütf olur, bu nə məni, zi rəbbi-ərşi-əzim?

Könül səba nəfəsindən dirildi, can buldu,
Qara saçın qoxusundan nə bu gətirdi nəsim?

Nəsimi-zülfünə baş ilə can nisar edərəm,
Nə simü zər kimi layiqdir ol, nəsimə nəsim.

Görün bu çeşmeyi-heyvanləbi ki, şənində,
Gəlibdir ayəti-yəhyülizamü vəhyi-rəmim.

Müsəlləm oldu sənə dilbəri cahanda bu gün
Kim, ay ilə günəş oldu cəmalinə təslim.

Əzəldə var idi eşqin bu can içində mənim,
Zəvalə olmaya qabil binayi-əhdi-qədim.

Gərəksə cövr ilə öldür, gərək məni yandır,
Nə qayğ u oddan ana kim, əti bəqəlbi-səlim.

Müəttər eylədi zülfün şəmimi afaqi,
Və laəcibə minəl ətri an yəfuhə şəmim.

Yolunda qoydu Nəsimi cahan ilə canı,
Təfavüt etməz anı gər qəbul qılsa kərim.

* * *

Ay cəmalın hüsni-surət kim, qılıbdır ol həkim,
Faili-mütləqdürür hər şeydə məful ol rəhim.

Saçların zilli düşəldən ruyi-bədrin tabinə
Kim tilu etdi cahanə şəmsi-tabani-müqim.

Həm həqqin sən məzhərisən la şərikü bigüman.
Səndədir nuri-təcəlli ərşü kürsi həm nəsim.

Üzünə səbül-məsani gər oxursam la demə
Kim, qaşınla kirpigin zülfündən oldu bu rəsim.

Səcdə qılmazmı belə gör sidrəvü tuba tamam
Kim, məlaik qamusu aydır sücudini əzim.

Nitqiyəm şirin ləbinin İsiyi-cana həyat,
Çün Məsiha istər isən, iştə gəldi dər rəmim.

Xızr çün bulmuş həyatı zülmətindən ta əbəd
Kim, ləbin eynidürür şol zülmət içrə dalü mim.

Yazma hərfin adını, ey öz-özündən bixəbər,
Çün ləbindən zahir oldu bu kəlam ilə Kəlim.

İstiva sirrini gər bildin isə eynəl-yəqin,
Xətti-vəchində şikaf oldu sirati-müstəqim.

Uş bu dünya fanidir, keç sən fənadan, bul bəqa
Kim, həyati-cavidan ola sana ömri-səlim.

Ey Nəsimi, gər nəhayət bildin isə nüktə sən,
Bisti-həştü sivü do vəchində yazıldı müqim.

* * *

Əlminnətilillah ki, bu gün yarımı buldum,
Könlümdə duran dilbərü dildarımı buldum.

Dəgməz mana bir pula cahan varlığı ilə,
Neçün ki, gözəl sikkəli dinarımı buldum.

Torpaq ikən ol Zöhrə mana Müştəri oldu,
Dəllalə çağırgil de ki, bazarımı buldum.

Mən qəm yeməzəm, qəm nə qədər kim, çox olursa,
Şadlıq ilə mən çün qəmü qəmxarımı buldum.

Firdövsə məni dəvət edən zahidə söylə,
Ol tikənə göz dikmə ki, gülzarımı buldum.

Yusif yeridir kim, mana qul yazıla, çünkim,
Misrində ləbi tüngi-şəkərbarımı buldum.

Faş eyləməzəm razimi naməhrəmə, çünkim,
Məhbubi-əmin, məhrəmi-əsrarımı buldum.

Bəxtim günəşi doğduvü uyxudan oyandı,
Mənisi bu kim, dövləti-bidarımı buldum.

Bağdada gəl, ey qasid, ilət şol xəbəri kim,
Şol şəbədəçi dilbəri-əyyarımı buldum.

Canı nedərəm, neylərəm axır bu cahanı,

Çün təfriqəsiz yari-vəfadarımı buldum.

Ey nəqdini tərrarə verən, uyxulu qafil,
Ş ol üzüqəmər türreyi-tərrarımı buldum.

Mənsur kimi məndən əgər çıxdı ənəlhəq,
Ey xacə, itab eyləmə kim, darımı buldum.

Gər Musa kimi aşiq isən üzünə anın,
Gör səndə səni, söylə ki, didarımı buldum.

Verdi saçının küfrinə imanı Nəsimi,
Ey xirqə geyən, mən dəxi zünnarımı buldum.

* * *

Dilbərin ləblərinə çeşmeyi-heyvan demişəm,
Mədəni-ruhə, əcəb, mən nə içün can demişəm?

Xəcil oldum bu səbəbdən ki, nigarın üzünə
İrəmin gülşəniyü rövzeyi-rizvan demişəm.

Sənsən, ey surəti-allah ilə rəhman, məscud,
Qılmayan səcdə sana, div ilə şeytan demişəm.

Lövhi-məhfüz ilə ərş oldu yanağın sifəti,
Mən bu mənidən ana surəti-rəhman demişəm.

Surətin əhsəni-təqvimü üzün qiblə imiş,
Bu sözə yox deyənin adını heyvan demişəm

Surətin münkirinə kafirü məlun dedi həq,
Nə ki, ana dedi həq, mən iki çəndan demişəm.

Güli-xəndan deməzəm qönçəyə ayrux, nə içün
Ki, yanağın güli-xəndanına xəndan demişəm.

Sədəfin içinə kar eylədi incu əridi
Ki, ləbin cövhərinə ləli-bədəxşan demişəm.

Demə hər tikənə sən bağü gülüstan, əbsəm
Ki, mən ol arizi-gülgunə gülüstan demişəm.

Zülfünü nafeyi-tatarə bəha qılma ki, mən
Qiymətin hər qılının mülki-Süleyman demişəm.

Ey Nəsimi, sana çün Fəzli-ilah oldu müin,
Məni eyb eyləmə kim, tapuna sultan demişəm.

* * *

Mən ol Musayi-İmranəm ki, daim aşiqi-Turəm,
Və leykin xeyli müddətdir cənabından ki, məhcurəm.

Riyayi-zöhdü təqvadən kəsildim çün bəqa buldum,
Sözüm sirri-ənəlhəqdir, fəna darində Mənsurəm.

Bu gün meyxanədə düşməz təmənnayi-şərab etmək,
Məni saqi içiribdir, əzəldən məstü məxmurəm.

Dəxi əksüklügüm yoxdur, şikayət etməzəm, billah,
Həbibin asitanından budur eybim ki, mən durəm.

Mənim korlar görə bilməz məqamım qansı aləmdir,
Əgər biganədir könlüm beğayət gəncə məmurəm.

Qəmimdən ağlaram hər şəb, dəmadəm xun olur çeşmim.
Nəsimiyəm ki, şövqündən iki aləmdə məhcurəm.

* * *

Gəl, ey əgri, məni gör kim cahanın padişahiyəm,
Üzümə doğru bax, doğru fələkin şəmsü mahiyəm.

Hümayun zilliyəm bişək, cahan sayəmdədir üştə,
Mən ol dövlətli sadiqəm, səadətin külahiyəm.

Süleymanəm mən, ey arif ki, xatəm məndədir, məndə,
Mən anın hökmünə təslim Süleyman mürğü mahiyəm.

Neçə qalmışlara yarəm, neçələrə həm əğyarəm,
Nə yerdə istəsən varəm, qamu aləm pənahiyəm.

Şəriətəm, divanəm mən, gah aşkarə nəhanəm mən,
Həm ol müddəi, dəvasi, həm onun mən güvahiyəm.

Nəsimi, sən demə cüzvi deyilsən mim ilə nun, sin
Bəli oldur deyən daim qamu aləm ilahiyəm.

* * *

Ol Kəbeyi-məna mənəm kim, qibleyi-rəhmaniyəm,
Ol nitqü rəbbani mənəm ki, höccəti-bürhaniyəm.

Çün on səkiz min aləmin cudü vücudi xud mənəm,
Cümlə cahan təndir mana, mən bu cahanın caniyəm.

Ol qabü-qövseynə irən, ol surəti ziba görən,
Həm surəti-ziba mənəm, həm surəti-yəzdaniyəm.

Sən bu sərayi-fanidə istər isən eyni-bəqa,
Nəfsini əvvəl tanı kim, həqqi derisən tanıyam.

Ol küntə kənzi derisən, aləmdə rövşən gün kimi,
Ol gövhərə rövşən mənəm, bil ki, mən onun kaniyəm.

Ol şəkkəri-ləli-ləbin, ol tutiyi-məsti mənəm,
Ol cənnəti-qüdsün bu gün mən bülbüli-xoşxaniyəm.

Götür vücudin zülmətin, eyvani-nurə vasil ol
Kim, şəninin nuri mənəm, mən nurinin eyvaniyəm.

Ariflərə hadi mənəm, çünki hidayət nuriyəm,
Sevdasiyəm, sevdasının məşhuriyəm, heyraniyəm.

Mən ol Nəsimiyəm bu gün abi-həyatım içənə
Xızrın bəqa ömrü mənəm kim, çeşmeyi-heyvaniyəm

Cana, rüxi-zülfündən əgər qılsa təəmmül,
Təhqiq ilə isbat edədir dövri-təsəlsül.

Ey saqi, çü saf oldu şərabi-xümi-vəhdət,
Gəl səcdəyə fəxr eyləmə çox, qılma təəllül.

Gər nəfsini bildin, həqi bişübhə tanırsan,
Kim kənduzini tanıdı ol sahibi-Düldül.

Məhbub səninlədirü sən qafil özündən,
Bilmən ki, nədəndir sənə bu dəglu təğ afül.

Ta eşqi-dilaram alıbdır məni məndən,
Könlümdə nə aram qalıbdır, nə təhəmmül.

Gülgun üzünü görməgə bülbül kimi zarəm,
Mən bülbüləm, ey dust, həqiqətdəvü sən gül.

Məclisdə çü saqi kimi, ey dust Nəsimi,
Dərhal sücud etdi, sürahi dedi qülqül.

* * *

Nə sidrədir ki, boyundan qiyamət oldu faş,
Görün qiyam ilə qəddin bu sidrənin şabaş.

Zəhi, türab ilə əqd eyləyən yel ilə odu,
Zəhi, su üstünə yazan bu surəti nəqqaş.

Kimin ki, eşq ilə başı əzəldə olmadı xoş,
Xoş olmasın iki aləmdə ol bəqasız baş.

Kimin ki, eşq həqiqətdən olmadı canı,
Sən adəmi demə ana, anın adıdır daş.

Sücudə gəlmədi illa bu mənidən şeytan
Ki, ta fəqihi, xətabin ilə ola dindaş.

Murada irmiyəsər kimsə həqsiz, ey qafil,
Gərəksə şahi-cahan ol, gərəksə ol ovbaş.

Kimin ki, oldu nəsibi əzəldə həqdən eşq
Ana nə şərbətü məcun gərək, nə əppəkü aş.

Fəraşi məfrəşə fəxr etmə aşiq ol, aşiq,
Ki, aşiqin eşigində mələkdürür fərraş.

Qaçan tutuş olusər axirətdə ol həqqə
Kim, olmadı bu cahanda anın ilə tutaş.

Qələndərin sifətidir fəna ilə təcrid

Qələndər ol, igidlikdən mücərrədü qəllaş.

Ş ərabü şahidü sufi qaçan hərif olusər,
Bu rəsmə alə boyanmış, bu ali çox qulmaş.

Üzündür, ey sənəm, ol müshəfi-ilahi kim,
Bilindi xətti-siyahində həm quru ilə yaş.

Nəsiminin sözü çün kim, bahalı gövhərdir,
Bu rəsmilən nə üçündür ki, satır anı bəlaş.

* * *

Yarını satdın bəhasız bilmədin miqdarini,
Heçə dəgməz şol kişi kim, heçə satar yarini.

Cövhəri nadan əlindən müştəri alur ucuz,
Cövhəri bilməz nə bilsin gövhərin miqdarini.

Kim ki, yarından bəqasız canını gördü əziz,
Yarını itürdi nadan, bulmadı dildarini.

Aşiqin əsrarını aşiq gərəkdir kim bilə,
Olmayan aşiq nə bilsin aşiqin əsrarini.

Kim ki, qurban olmadı yolunda şol məşuqənin,
Çin degil dəvası anın, neylərəm köftarini.

Hər kimin feli riyadır, ya sözü gerçək degil,
Qövlünə inanma anın, heçə say iqrarini.

Neyləsin yarın cəfasın çəkməyən aşiq müdam,
Çünki yar istər həmişə aşiqin azarini.

Darə çıx, yan, ey "ənəlhəq" söyləyən Mənsur, əgər
Axirət darindən istərsən səlamət darini.

Kim ki, yarın zülfün əldən qodu yüz min can ilə,
Bibəsər torpağa saldı nafeyi-tatarini.

Ey Nəsimi, incuyi dürri bilən sərrafə sat,
Cövhəri nadana satma lölöi-şəhvarini.

* * *

İki aləmdəsən sultani-mütləq,
Fətəhna şəninə gəldi mühəqqəq.

Cəmalın vəzzüha, vəlleyl zülfün,
Sənin vəsfindürür ayati-müğləq.

Sənin zikrin oxurlar hər səhərgah
Təzərvü bülbülü qumru mütəbbəq.

Sana taha vü yasin, oldu münzəl,
Qəmər oldu cəmalindən müşəqqəq.

Sənin eşqin məni məndən alıbdır,
Salıbdır bəhrinə mənəndi-zövrəq.

Bəqa oldum fənadan fani oldum,
Bəqadən içmişəm cami-mürəvvəq.

Əzəldən içmişəm cami-səqahüm,
Anınçün söylərəm hər dəm ənəlhəq.

Olur hər gündə hey hər kim olubdur
Sənin vəsfindürür ayati müğləq.

Nəsimiyə əzəldən cürə sundun,
Anınçün zülhəyat oldu mühəqqəq.

* * *

Bahar oldu vü açıldı üzündən pərdə gülzarın,
İrişdi qönçənin dövrü, zamanı qalmadı xarın.

Gülüstan Turi-qüds oldu baharın nurü narindən,
Gəl, ey Musa, gör asarin çəməndə nur ilə narın!

Fərəhdən qönçənin gülgun yanağı güldü, açıldı
Ki, mənzuri yenə güldür çəməndə bülbüli-zarın.

Çiçəklər müxtəlif əlvan, nə mənidir, anı bil kim,
Boyası bir imiş çün kim, bu ənvarın, bu əzharın.

Əbirindən çəmən, gör kim, nə teyb afaqa göndərmiş
Kim, olmuş buyi ətrindən məşami tazə əttarın.

Nə ənbərdir tütən, yarəb, şəqayiq məcmərindən kim,
Ki, buyindən anın qədri sınıqmış mişki-tatarın.

Gəl, ey siminbədən saqi, mənə sun cami-səhbayi
Ki, gəldi rövnəqi-güldən meyi gülrəngi xumarın.

Əgərçi sünbülü nərgis bəyani-kuntə kənz eylər,
Qaçan bəlhüməzəl bilsin işaratın bu əsrarın.

Bu gün gər aləmil-qeybin vücudin görmək istərsən,
Riyahin uş bəyan eylər zühurin çərxi-səyyarın.

Bu musiqidən, ey same, sana gər nəsnə kəşf oldu,

Məqamatın bəyan eylə, üsulun göstər ədvarın.

Əgər susənləyin əbkəm deyilsən nitqə gəl, söylə
Ki, hərfü nöqtə tərkibi nə yerdəndir bu göftarın.

Bu gün gər aləmül-qeybin nişanın görmək istərsən,
Rəyahin uş bəyan eylər zühuri çərxi-səyyarın.

Cahan cənnəti-ədn olmuş çəmən səhnində hurilər,
Bəzənmiş hüllədən bustan, açılmış gözü əşcarın.

Bu gün bazar edər gülşən səməndən laləvü güldən,
Qənimət gör ki, beş gündür tamaşası bu bazarın.

Nəsiminin sözü gərçi dəmi-İsadır, ey münkir,
Sənə kar eyləməz niçün ki, yoxdur həqqə iqrarın.

* * *

İtirdin cami-Cəmşidi, oyan uyxudan, ey qafil,
Nə buldun uyxudan göstər, nə qıldın uyxudan hasil?

Məgər həqdən ziyan gördün ki, batil qövlə yapışdın,
Çevirdin üzünü həqdən, saqın kim, həq degil, batil.

Əzazilin sözün dutma, anın vəsvasına uyma
Ki, iblisə uyan olmaz, könül məqsudinə vasil.

Vəfasız dünyanın mehrin gedir könlündən, aldanma
Ki, dünya əhlinə hərgiz müti olmaz dedim uş bil.

Bu taqü təmtəraqi qo ki, dövranı bu dünyanın
Keçər hər növ ilə dutsan, gərək asan, gərək müşkil.

Yalançı nəfsə uymuşsan, qucarsan dünyayı neçün?
Məgər həqqi unutmuşsan ki, oldun dünyaya mail?

Məsihi-zat ikən, billah, nədən div olmaq istərsən?
Məgər cinnidürür əslin, deyilsən rəhmətə qabil?

Sədəf xas olmaz incusiz, bu rəmzi anla, fəhm eylə,
Bu sirri bilməyən bil kim, nə xaric oldu, nə daxil.

Bu göftarın işarati dərindir, əql ana irməz,
Nə bilsin olmayan Məcnun ki, Leyli kimdir, ey aqil?

Neçə məfulu-faildən, neçə məsulü saildən,
Əgər danasan ani bil ki, sənsən mütləqa fail.

Əgər gözlüsən, ey gizlü, vücudun şəhrinə gir gör
Nə mədənsən, nə gövhərsən, nə dəryasən, nə xoş sahil!

Vücudin şirkini məhv et, vücudi-vahidə fərd ol
Ki, zati-fərd vahiddən bu məsəl oldu, ol sail.

Nə axır sənsən ol gövhər kim, adın gizli gənc oldu,
Nədir halın kim, olmazsan özündən vaqif, ey zail!?

Həva camından əsrüksən, həvəs ardına düşmüşsən.
Bu ağulu şərabı qo kim, oldur şərbəti-qatil.

Nəsimi sirri-ma ovha kəmahün gərçi şərh eylər.
Qaçan idrak edər anı özünü bilməyən cahil!

* * *

Töhfəyəm, pakizə cövhər, laməkanın xasiyəm,
Aləmül-qeybəm, vücudəm, həm anın dəryasiyəm.

Həm kəlaməm, ayətəm, həm müshəfəm, səbülməsan,
Həm mənəm tövhidi-bürhan, pirimin mövlasiyəm.

Cəbrəiləm, həm Mikail, İsrafiləm, Əzrail,
Nazirəm, hər yerdə hazir, mən həqin kimyasiyəm.

Dəcləyəm, eynəm, Fəratəm, həm mənəm abi-həyat,
Kövsərəm, mai-təhurəm, səlsəbilin tasiyəm.

Dəngizəm, bəhrəm, mühitəm, qətrəyəm, dəryayi-eşq,
Laməkan bünyadiyəm, həm bəhrinin qəvvasiyəm.

Musiyəm, Turəm, əsayəm, həm münacati-ilah,
Həm mənəm ruzi-həqiqət, Musinin beyzasiyəm,

Tərsayəm, həm qeyri millət əhliyəm, nəsraniyəm,
Həm mənəm zünnarü xaçü həm səlib cübrasiyəm.

Davudəm, xətmi Süleyman, məndədir, məcmui-zat,
Həm mənəm mehri-xudavənd, divlərin ustasiyəm.

Əncüməm, xurşidi-xavər, həm kəvakibi-cahan,
Həm Ütarid, Müştəri, həm Zöhrənin şöləsiyəm.

Həm Həməl, həm Qövsü Cövza, həm Əsəd Mərrix ilə,
Həm Sərətan, Sünbülə, həm Dəlvinin həmpasiyəm.

Həm mənəm Mizan, həşrin suriyəm sər ta qədəm,
Həm siratül-müstəqimin şiveyi-əşyasiyəm.

Məscidəm, həm mədrəsə, bütxanəvü meyxanəyəm,
Həm bu beytin əhliyəm, həm şəhrinin əsasiyəm.

Qəmərəm, şəmi-münəvvər, atəşəm, həm badü gil,

Həm həvayəm, dörd təbiət, atamın babasiyəm.

Mən Nəsimiyəm ki, həqqin dinivü imaniyəm,
Həm imami məzhəbəm, həm dininin yəğmasiyəm.

* * *

Küntə-kənzin kənzivü, allahi-nurin nuriyəm,
Rövzənin rizvanivü, cənnati-ədnin huriyəm.

Kafü nunun məbdəi, həm kainatın mənşəi,
Laməkanın şəmsivü bədrü şəbi-dicuriyəm.

Aləmü zatü sifatəm, mənbəi-mövtü həyat,
Həm həsari, kün-fəkanəm, həm anın məhsuriyəm.

Söyləyən hər natiqin dilində məndən özgə yox,
Səqfi-mərfuin əsası, beytinin məmuriyəm.

Nitq ilə sövtəm, əzəldən ta əbəd həm qüvvətəm,
Hazirəm hər yerdə, həm hazirlərin məhzuriyəm.

Nuh ilə tufan mənəm mən, həm nəcatəm, həm həlak,
Həm yeməm, həm gövhərəm, həm ol yemin məbhuriyəm.

Nazirəm, həm binəzirəm, həm bəsirəm, həm bəsər,
Həm ikilikdən münəzzeh, vəhdətin mənzuriyəm.

Həm fəqirəm, həm dilənçi, həm məlik, həm padşah,
Həm mənəm ustadi-sənət, həm anın muzduriyəm.

Şahidəm, şəməm, şərabəm, saqiyəm, həm cami-Cəm,
Kövsərəm, həm səlsəbiləm, həm meyin ənguriyəm.

Zahirəm, zahirdə faşəm, məzhərəm, həm müzhərəm,
Batinəm hər şeydə, yəni batinin məsturiyəm.

Həm bəqa darül-xüludun naziyəm, həm neməti,
Həm fəna darül-qürurun dariyəm, Mənsuriyəm.

Həm kəlaməm, həm mələk, həm vəhy, həm ruhül-qüdüs,
Həm hesabın saəti, həm yovmi-həşrin suriyəm.

İbtidasız cövhərəm "qaim bənəfsi labəğeyr",
Həm nəimi-xalidəm, həm nemətin məşkuriyəm.

Həm cəmiləm, həm cəmaləm, həm vədudəm, həm ədəd,
Kafirə mövtü müsibət, həm Xəlilin suriyəm.

Həm mənəm Vadiyi-Müqəddəs, həm mənəm narü şəcər,
Həm mənəm nuri-təcəlla, həm Kəlimin Turiyəm.

Həm cahanəm, həm cahanın eynivü mahiyyəti,
Həm Xətavü Çinü Rumun qeysərü fəğfuriyəm.

Lövhü Tovratü Zəbur, İncilü Fürqan, həm sühəf,
Həm kəlami-natiqəm, həm rəqqinin mənşuriyəm.

Həm bəratü qədrü əsra, həm səyamü həccü eyd,
Həm mühərrəm, həm mühərrəm şəhrinin aşuriyəm.

Həm uran ol nəfxeyi, həm ruhi-adəm, həm türab,
Həm qiyamət suriyəm, həm məhşərin məhşuriyəm.

Həm Süleymanəm, həm anın mülkəti-layənbəği,
Həm Süleymanın quşu, həm xatəmin dəsturiyəm.

Katibəm, kilkəm, dəvatəm, əbcədəm, lövhəm, heca,
Nöqtəyəm, hərfəm, bu hərfin sətriyəm, məsturiyəm.

Həm ənasir, həm təbaye, həm mürəkkəb, həm bəsit,
Cümlənin əslivü fəri, qadirin məqduriyəm.

Həm rəbiəm, həm xərifəm, həm mənəm seyfü şita,
Həm qışın məbrudu oldum, həm yayın məhruriyəm.

Buğdayam, həm asiyabəm, həm xəmirü, həm fətir,
Səlsəbilin xəmriyəm, xümmariyəm, məxmuriyəm.

Həm səvadi-əzəməm, həm Misr, came, həm mühit.
Həm bu bəhrin gövhəri, həm lölöi-mənşuriyəm.

Həm mənəm məqsudü məqsəd, həm təmənna, həm dilək,
Həm mənəm hər işdə zakir, həm anın məzkuriyəm.

Həm mənəm hadivü nafe, həm mənəm zarü müzür,
Həm mənəm qüfranü rəhmət, həm anın məğruriyəm.

Həm təbibəm, həm əliləm, həm əlacəm, həm səqim,
Həm şəfanın səhhəti, həm nemətin rəncuriyəm.

Həm hürufəm, həm kitabəm, həm kəlaməm, həm Kəlim,
Fəthənin mənsubiyəm, həm kəsrənin məcruriyəm.

Həm cəbəl, həm kəhf, həm əshabi-kəhfəm kəlb ilə,
Həm Qafın simurğiyəm, həm quşların əsfuriyəm.

Ey Nəsimi, sən degilsən, cümlə oldur, cümlə ol,
Ol kim, aydır bu zəminü asimanın nuriyəm,

Ayəti-"inni-ənəllah"əm, bu narin nuriyəm.
Həm münacatü təcəlli, həm Kəlimin Turiyəm.

Əvvəlim nun vəl-qələmdir, axirim mayəstərun,
Sureyi-vət-turiyəm, vət-turinin məsturiyəm.

Əslü fərəm, rəfü nəsbəm, cərrü cəzməm cavidan,
Səqfi-mərfuəm, bu bəhrin nükteyi-məcruriyəm.

Misrəmü həm camiəm, həm cüməyəm, həm adinə,
Ruhi-qüdsün nəfxəsi, həm beytinin məmuriyəm.

Həm imaməm, həm hidayət, məhdi həm məhdiyyəti,
Həm kitabi-vəhyi-münzil, həm riqin mənşuriyəm.

Həm həzizəm, həm ürucəm, həm qərinəm, həm büruc.
Gərdişi-çərxü mədarəm, şəhrinin məşhuriyəm.

Laməkan xurşidiyəm, həm Sədi-Əkbərdir adım.
Nəhsü kənzü tələti-bədri-şəbi-deycuriyəm.

Kaf ilə nun məbdəimdir, mənşəimdir kainat,
Uş bu kövnün küntə kənzi, kənzinin məğruriyəm.

Həm mürəkkəb, həm bəsitü həm cəvahir, həm ərəz,
Münfəsil, həm müttəsil, həm zakirin məzkuriyəm.

Cənnətəm, həm tubiyəm, tuba ləhüm hüsnəl-məab,
Şahidəm, şahinşəhin həm şahidi, məsturiyəm.

Zahirü batin mənəm, peydavü həm pünhan mənəm,
Məzhərəm, həm müzhərəm, həm məzhərin məzhuriyəm.

Saqiyəm, həm sağərəm, həm səlsəbilü həm səbil,
Məndədir həm hurü qılman, həm anın məqsuriyəm.

Həm mənəm bəzmi-əzəl, həm məndədir cami-ələst,
Həm şərabi-kövsərəm, həm xəmrinin məxmuriyəm.

Həm münadiyü nidayəm, həm ətufəm, həm rəuf,
Həm qulam, həm qulların rəzzaqiyü qeyyuriyəm.

Həm mənəm meyxanəvü künci-xərabati-əzəl,
Həm şərabəm, həm anın peymanəvü ənguriyəm.

Həm Xətayəm, həm Xütən, həm nafəsi tatarinin,
Çinü Maçinü Moğolçin, həm gözəl fəğfuriyəm.

Mülki-İran, Mülki-Turan, Mülki-Hindü Mülki-Send
Mülki-Şaməm, Mülki-qeysər, Rumiyəm, Ənkuriyəm.

Həm mənəm Bağdad ilə Şətt, həm xəlifə, həm zaman,
Həm ənəlhəq söylərəm, həm dar, həm Mənsuriyəm.

Nemətəm həm layəzaləm, növ-növü lövn-lövn,
Qismiyəm, qəssamiyəm, həm şakirin məşkuriyəm.

Rövzənin rizvaniyəm, cənnati-ədn oldu adım,
Həm xəyamü dəxi məqsurat içində huriyəm.

Həm hüveylayəm, müqəddəs, cümlə ləzzət məndədir,
Həm mənəm balü şəkər, həm nəhlü həm zənburiyəm.

Altı avazə, on iki pərdə yigirmi dörd şüəb,
Həm rübabü ərğənunəm çəng ilə tənburiyəm.

Asimanəm, həm zəminəm, həm bulutü həm buxar,
Əbri-neysanəm, yəməm, həm lölöi-mənşuriyəm.

Aləmi-kübravü suğra, həm vəziü həm şərif,
Aləməm, həm xəlqiyəm, qəmariyəm, məsruriyyəm.

Həm mənəm Bülqeysi-dövran, insü cinnü vəhşü teyr,

Həm Süleymani-zəmanəm, həm anın dəsturiyəm.

Həm Xəliləm, həm nəcatəm, həm həyatəm, həm məmat,
Məqbərəyəm, həm əzabəm, həm hesabəm, suriyəm.

Sən degilsən söyləyən, həqdir Nəsimi, söylədi,
Ol kim aydır həm zəminü asimanın nuriyəm.

* * *

Həq ta ki, yar oldu mənə, sər ta qədəm yar olmuşam,
Ta görmüşəm didarını, müştaqi-didar olmuşam.

Anəstünara sirrini Musa nə bilsin, ya şəcər,
Anı mana sorsun ki, mən ol nur ilə nar olmuşam.

Zikrim ənəlhəqdir mənim, həq sözlərim həqdir mənim
Darın içində qeyrəna həm leysə-fiddar olmuşam.

Arif qatında mədhü zəmm bir əsl imiş, sən arif ol,
Gör kim, necə hər natiqin dilində kövtar olmuşam.

Mail-ənəbdəndir əgər hər sərxoşun sərxoşluğu,
Mən içmişəm eşqin meyin sərməstü xumar olmuşam.

Xüldün güli-xəndanıdır gülgun yanağın, eygünəş,
Bülbül kimi məstəm, anın eşqindən uş zar olmuşam.

Gülşən kimi açılmışam buyi-gülündən arizin,
Gör kim, cəmalından necə fərxəndə gülzar olmuşam.

Mişkin saçından bulmuşam şol buyi-canəfzayi kim,
Teybindən anın sanasan teyyibü əttar olmuşam.

Ş irin dodağın vəsfini ta söylər oldu məntiqim
Ey Misri-hüsnün Yusifi qəndü şəkərbar olmuşam.

Yarəb, nə fəttan ay imiş tabəndə üzün bədri kim,
Ənvari-tabindən anın ta bəndə ənvar olmuşam.

Sevda meyindən sərxoşam məstanə eynin tək, vəli,
Qəflət meyindən taibəm, niçün ki, hüşyar olmuşam.

Zülfü rüxün əsrarını ta həq mana kəşf eylədi,
Üzündəyəm gənci-xəfi, zülfündə bərdar olmuşam.

Sərvi-güləndamın kimi aləmdə azadam, vəli,
Zənciri-zülfin qeydinə möhkəm giriftar olmuşam.

Lölöi-nabın vəsfini ta söylər oldu məntiqim.
Səmində hər siminbərin lölöi-şəhvar olmuşam.

Buldu Nəsimi ta səni zatında, şəksiz-şübhəsiz,
Olmuş Nəsimidən bəri, yəni ki, bizar olmuşam.

* * *

Gəlmişəm həqdən ənəlhəq, gör nə Mənsur olmuşam,
Ruhi-qüdsün nitqiyəm, sər ta qədəm nur olmuşam.

Lövhi-məhfuzi mənəm ruhül-əminin həmdəmi,
Həşr içün mizanü İsrafilü həm sur olmuşam.

Bavücudəm vəhdəti kəsrətdə isbat eyləyim,
Musayəm anəstiü nara, nur ilə Tur olmuşam.

Gərçi qaibdir vücudum hər nəzərdən daima,
Gör nə nazir, gör nə mənzər, gör nə mənzur olmuşam.

Laməkanın gənciyəm, gərçi yerim viranədir,
Eylərəm məmur anı, gör kim, nə məmur olmuşam.

Surətü məni mənəm, həm ism ilə, həm cismü can,
Gör necə məni ilən surətdə məstur olmuşam.

Ş öhrət afətdir, usandım şöhrətindən aləmin.
Gərçi həm əladəvü əsfəldə məşhur olmuşam.

Bulmuşam çün kişvəri-Fəzlin yedi iqlimini,
Keyqubadü qeysərü Cəmşidü fəğfur olmuşam.

Tanımaz maən-təhura hər təharətsiz fəqih,
Mən səhabindən bu abi-ruhə məqtur olmuşam.

Atəşi-mehri-rüxün canımda təsir eylədi,
Mən bu oddan yanıram, yəni ki, məhrur olmuşam.

Misr camedir vücudum, anda qıldım cüməyi,
Gör nə şəhrəm, gör nə möhkəm qələvü sur olmuşam.

Zakirəm, zikr eylərəm, yəni ki, şeyxəm, sufiyəm,
Gör nə göyçək ad ilə aləmdə məzkur olmuşam.

Ey Nəsimi, cənnətü hur ol nigarın vəslidir,
Çün mən ol məhbubu buldum, cənnətü hur olmuşam.

* * *

Gəl gör məni eşqində kim, mən necə giryan olmuşam,
Tərk cahanı qılmışam, cismə girib can olmuşam.

Dərdin dərunimdə mənim aləmlərə çaxdı məni,

Qabil dəlildir, dərdimə həqdir ki, dərman olmuşam.

Dövri-qəmərdə gözlərin bir gəz qıya baxdı mana,
Zülmündən ol xunxarənin qan ilə qəltan olmuşam.

Ey bağü gülzarı üzün çün cənnətül-məva imiş,
Sən rövzəsisən, mən sənin qapında rizvan olmuşam.

Ey Turi-Sina, ərzə qıl həqqin təcəllisin mana,
Musa kimi didarına müştaqü heyran olmuşam.

Ol dəm ki, üzün görmüşəm, yüz yerdə səcdə qılmışam,
İman şəhadət etmişəm, andan müsəlman olmuşam.

Ey sayeyi-rəhman mənə, ey surəti-rəhman mənə
Dutdum üzüm səndən sənə, çün əhli-iman olmuşam.

Eşqinlə mövc içində mən dişlərinin əksin görüb,
Dürdanələrdir gözlərim, lölöi mərcan olmuşam.

Könlün Nəsiminin xərab etdisə eşqin, qəm deyil,
Mən gizli gənci bulmuşam, şol gəncə viran olmuşam.

* * *

Daim ənəlhəq söylərəm, həqdən çü Mənsur olmuşam,
Kimdir məni bər-dar edən, bu şəhrə məşhur olmuşam.

Qibləsiyəm sadiqlərin məşuqiyəm aşiqlərin,
Məqsudiyəm layiqlərin, çün beyti-məmur olmuşam.

Musa mənəm kim, həqq ilə daim münacat eylərəm,
Könlüm təcəlli nuridir, anın üçün Tur olmuşam.

İrdim qaşın meracına kim, qabü-qövseyn oldurur,
Vüslət şəbindən gör məni, sər ta qədəm nur olmuşam.

Bəzmi-əzəldə içmişəm vəhdət meyinin cürəsin,
Ş ol cürədən kim, ta əbəd sərməstü məxmur olmuşam.

Ey ay üzündür vəzzüha, vəlleyl imiş saçın qara,
Ləlin mana darüş-şəfa, oldur ki, rəncur olmuşam.

Hər yanə kim, dönər üzüm, yarı görər anda gözüm,
Çün bu qəmindən qəm yedim, şadanü məsrur olmuşam.

Ol şahidi-qeybi mənəm kim, kainatın eyniyəm,
Ol nitqi-rəbbani mənəm kim, dildə məzkur olmuşam.

Çün on səkkiz min aləmə oldu vücudum ayinə,
Ol surəti-rəhman mənəm kim, xəlqə məstur olmuşam.

Ol gizli gəncin sirriyəm kim, zahid oldu gövhərim,
Ol kövhərəm kim, gün kimi aləmdə məşhur olmuşam.

Çün mən, Nəsimi, gövhərəm, gəncim sizə faş eylərəm,
Mən bir dəli divanəyəm, gör kim, nə məmur olmuşam.

* * *

Nitqi-allah mənəm ki, zatiləyəm,
"Vəhdəhü laşərik" sifatiləyəm.

Vahidi cümlə seyri-əşyadə,
Kün-fəkan seyri-kainatiləyəm.

Ölməzəm, mən öləsi xud degiləm,
Əzəlidən bəri nəcatiləyəm.

Oxuyun heyyi-layəmut məni
Ki, məmat olmazam, həyatiləyəm.

Faili-mütləqəm, həqəm, həqilən,
Kimsə bilməz, nə beyyinatiləyəm,

Ruhi-məhzəm ki, düşmüşəm bu yerə,
Möcüzəm, bunda möcüzatiləyəm.

Bistü həştəm bu dörd təbiət ilə,
Kimsə bilməz ki, nə səbatiləyəm.

Gövhəri-laməkan mənəm, mənəm uş,
Qədrə irdim bu gün bəratiləyəm.

Nəsimiyəm bu gün bilənlərə mən,
Bilməyənlərə müşkilatiləyəm.

* * *

İxlas ilə ta canımı canana yetirdim,
Düşmənləri bu həsrət ilə canə yetirdim.

İsgəndəri zülmatə irişdirdimü döndüm,
Xızrın sifətin çeşmeyi heyvanə yetirdim.

Həm Yusifi mən çahi-biyabanə buraxdım,
Həm atəşi mən Musiyi-İmranə yetirdim.

Bəhri-mühiti həm ləbi-çeşmimdən axıtdım,
Həm qətrəyi mən bəhr ilə ümmanə yetirdim.

Həm tutiyə mən şəhdi-şəkərdən səmər etdim,

Həm bülbülü mən bağ ilə bustanə yetirdim.

Həm seyrdə mən mütrib ilə həmnəfəs oldum,
Həm saqiyi mən sağ ərü peymanə yetirdim.

Özümnü əsədüllahə kəmtər qulam etdim,
Həm möcüzü mən şahi-Xorasanə yetirdim.

Həq gördü vü həq dedi, Nəsimi nə desin kim,
Həm şerimi mən ayəti-Quranə yetirdim.

* * *

Əgərçi rahi-eşqində əsirəm,
Ş əha, ol ad ilə aləmdə mirəm.

Təmənna dər cəhan mara həmin əst
Ki, pişi-həzrəti-pakət bemirəm.

Qədəh sun, saqi, dövründə bu gün mən
Cavanbəxti-cahanəm, gərçi pirəm.

Fərağ ət darəm əz şahani-dünya,
Betəxti-bəxti-xud şahü vəzirəm.

Sinəm gəncineyi-sirri-xudadır,
Nola gəl surətən xürdü həqirəm.

Bəyani-ruyi-xud kərdəm mən əz can.
Be nuri-şəmi-rovşən dilpəzirəm.

Çü zahir batinin əlvani oldu,
Dərunimdə nə kim, var ani derəm.

Besaqi dər əzəl mən əhd bəstəm,
Bedəsti-xiş cami-mey nəgirəm.

Görünən gözümə həqdir, anınçün,
Həqiqət nur ilə sahibbəsirəm.

Həmə aləm bebin, pür şod ze avaz,
Ze ahü naleyi-suzi nəfirəm.

Bular canlar sifatindən cahanda,
Anınçün kim, məqamati-həririəm.

Süleymanəm, çe pəndari tu mara
Fərazi-ərşi-həq əz tu səririəm.

İkilik mülkünü viranə qıldın,
Onunçün guşeyi-vəhdətdə birəm.

Çera manəm be qəflətha gereftar,
Çü Fəzli-rəhnuma şod dəstigirəm.

Fərağət olmuşam sudü ziyandan,
Nəsimiyəm ki, dərvişəm, fəqirəm.

* * *

Qaludə məni saqi əsritdi şərabindən,
İçirdi ləbi-ləli Xızrın mana abindən.

Üzündəki həft ayət kim, fatihədir adı,
Təvili-kəlamüllah açıldı kitabindən.

Tabəndə üzün nuri, yarəb, nə günəşdir kim,
Sərgəştə gəzər, yanar gün ay ilə tabindən

Üzün nə qızıl güldür, saçın nə qara-sünbül.
Heyy oldu iki aləm reyhanü gülabindən.

Gəl fətəbərudən göz aç, nəzər əhlin gör,
Nə hüsn ilə çıxdı gör məşuqə niqabindən.

Həq xirqəyə, ey salik, baxmaz içini arıt,
Gir aləmi-tövhidə, çıx xirqə hicabindən.

Ey fitnəsi çox eynin uyxuda sanan yarı,
Şol fitnə qanı kim, ol o yanmadı xabindən.

Həşrin günəşi doğdu şamında iki zülmü,
Gəl vaqif ol, ey zahid, mizanü hesabindən.

Təsbih ilə tamatın bazari kəsad oldu,
Dükkanını yıx anın, köç eylə xərabindən.

Xızrın abi-heyvani nitqidir anın gəl iç,
Gör kim, nə həyat axar mərcani-xoşabindən.

Yarəb, necə saildir aləmdə Nəsimi kim,
Ruhül-qüdüsün nitqi bağlandı cavabindən.

* * *

Mai-təhuri bil kim, həqdən bu gün nidadır,
Yovmül-məzidi gör kim, məscidi-pürsəfadır.

Həqdən həqi gəl istə, həq ilə vasil ol kim,
Həq vədə verdi çün kim, cümə günü liqadır.

Əvvəl bu nəfsini bil, ardınca rəbbini bil,

Kim, kəndi gəldi həqdən, mənbərdə Müstafadır.

Sultani-arifinin qövlü dürür inan kim,
Hər kim bu qövlü bilməz, ol cümədən cüdadır.

İstəyən abi-heyvan zülmata qərq olur kim,
Yarın ləbindən içmək la-ibtida bəqadır.

Həqqil-yəqini gördüm, vüslətə vasil oldum,
Cümlə murada irdim, gör kim, nə xoş ətadır.

Zərqü riyası çoxdur sufi sözünə uyma,
Niçün ki, daim işi təzvir ilə riyadır.

Misri Nəsimi buldu Quran imami oldu,
Camedə cümə qıldı, məqbuli-kibriyadır.

* * *

Arifi-laməkan otuz ikidir;
Sahibi-cismü can otuz ikidir.

Aç könül gözünüvü güzgüyə bax,
Ki yəqin, bigüman otuz ikidir.

Çün üzündür kitab, ayati.
İstüva ilə san otuz ikidir.

Endi İsa, gətirdi şirki-xilaf,
Uştə sahibzəman otuz ikidir.

Sidrətül-müntəhanın əqsami,
Sayir isən həman otuz ikidir.

Sənsin ümmül-kitabın əsrarı,
Bilki səbül-məsan otuz ikidir.

Vəhyü ilhamü ya nəbiyyü vəli,
Verən, alan əyan otuz ikidir.

Gör Nəsimi ki, surətü məni,
Aşkarü nihan otuz ikidir.

* * *

Təala-şanəhü hüsnün süfatı kim, müəlladır
Ki, ərrəhman ələl-ərş istiva, ol səhni-mövladır.

Bu hüsnün iştirakından misalın laşərik olmuş,
Pəs "amənna və səddəqna" sana ərz etmək övladır.

Hürufi-eyni-əlqabın bu mahiyyətdürür, çün kim,
Süfati-zatına gəlmiş bu əsma kim, müsəmmadır.

Əzəl bəzmində rüxsarın nə şey kim gördü məst oldu.
Əcəb meydir kim, içənlər hənuz uş məsti-şeydadır.

Həkimin şərbəti olmaz gözün sevdasına nafe,
Vüsalın şərbətin istər, dimağında bu sevdadır.

Vücudum lövhunə yazdım sənin eşqin, hürufindən,
Zəhi, ey münşiyi-əşya, bu nə sünü nə inşadır?

Üzün xurşidi-xavərdir, ana mətlə günəşdir kim,
Nə şəmsi-ləmyəzəlsən kim, cəmalın adı yektadır.

Saçından bil ki, şərh oldu "ələm nəşrəh ləkə", yarəb,
Cəmalın şəmi "yasindir", yanağın nuri "tahadır".

Müənbər zülfünə həqdən qədimi sabit olmuşdur
Ki, "sübhanəlləzi-əsra"anın şənində əsradır.

Yədi-beyza imiş hüsnün ki, Musa ana məhrəmdir,
Təala şanəhü əkbər, bu necə Turi-Sinadır?

Nəsiminin bu gün düşdü gözünə dişlərin əksi;
Zəhi pakizə gövhər kim, mühiti eyni-dəryadır.

Yarəb, nə eyni-lütfisən, ey hüsni-lanəzir,
Kim, əqlü fəhm vəchinə bir zərrədir həqir.

Qalu bəla rümuzini zülfün əyan edər,
Hər kim ki, gördü anı səmi oldu həm bəsir.

Allah nurin ayəti vəchindədir əyan,
Əhsən bu hüsni-lütfə təalallah, ey qədir.

Arif bilir ki, Tuba boyun etidalıdır,
Cahil nə Tubi arzular ol hümməti-qəsir.

Qaşın dəbiri gör necə çəkmiş bu qövsi kim.
Yasini nuni yazmaya bu şəklə min dəbir.

Divi-ləin ki, əhsəni-təqvimi bilmədi,
Mərdudvar əsvəlü safildədir əsir.

Elmül-yəqin ilə oxuyan vəchin ayətin,
Eynəl-yəqin görər həqqi haqqül-yəqin tanir.

Əmadır ol kim, əlləməl-əsmayi bilmədi,
Bu ismi-əzəmi oxu kim, şərhidir kəbir.

Cahil xaçan bilir ki, nədir fatehül-kitab.

Bilməz anı fəqih kim, bəyan eylədi fəqir.

Hər kim ki, Nəsimi kimi oldu zülhəyat,
Məşhər günündə arzulamaz nəfxeyi-səfir.

* * *

Əya, şahi-səidəxtər, üzün ərşi-müəlladır,
Dodağın çeşməyi-heyvan, ləbin cami-müsəffadır.

Camalın surəti-rəhman, vüsalın cənnəti-rizvan,
Kamalın gənci-bipayan, vücudun cani-əşyadır.

Boyundur tuba, ey huri, üzündür aləmin nuri,
Camalında görər həqqi anın ki, eyni binadır.

Qəmər dövründə, ey fitnə, sən oldun xublara xatəm.
Sənin xalın xəyalından cahan pür-şurüqovğadır.

Qiyamət qopdu hüsnündən məgər axırzaman oldu,
Bəlalərdən iraq olsun bu nə qəddü nə baladır.

Bu dünyanın zərü gənci görünməz eynimə, billah,
İki aləmdə məqsudim cahanda hüsni-zibadır.

Şəha, lütfi-kərəm eylə Nəsimiyə zəkatından
Qəribü aşiqi-şeyda, əsirü zarü tənhadır.

* * *

Hər kişinin sorman əslin, izzətindən bəllidir,
Söhbəti-irfan görənlər xidmətindən bəllidir.

Həq təala elm içində çünki sima həm dedi,
Hər kişinin üzünə bax surətindən bəllidir.

Dərvişin pirini sormaq dedilər adət degil,
Arifanə bir nəzər qıl, kisvətindən bəllidir.

Hər zərin qəlbi məhəkdən bilinür bəllü bəyan.
Nitəkim bimari-eşqin illətindən bəllidir.

Sorsalar səndən rəqibi sən nəsindən biləsən,
Mən bilirəm sözü əgri ənsəsindən bəllidir.

Ey Nəsimi, nəqdini nadan əlinə vermə kim,
Cövhəri daana bilir həm qiymətindən bəllidir.

* * *

Aşiqə birdir əzəldən sevgili dildar, bir
İkilik yoxdur aradə yar birdir, yar bir.

Munca kim seyr eylədim, gəzdim vücudim şəhrini,
Ş əhr bir, dükkan birdir, söyləyən göftar bir.

Aşiqi-divanəyəm, gəldim, ənəlhəq söylərəm,
Nar birdir, nur birdir, əslü rəsmi-dar bir.

Aşiq olanlar səxidir, aqil olanlar bəxil,
İki aşiq arasında gizlidir əsrar bir.

ZaHidi-nadana söylən, özünü tərk eyləsin,
Bu həqiqət aləmində olmasın inkar bir.

İnkar əhlin söylədirsən birə yüz der, yüzə min.

Əhli-iqrarın qatında varı birdir, var bir.

Aşiqü məşuq yolunda doğrudur həq mənzili,
İki arif arasında xirqəvü zünnar bir.

Qəhrinə bel bağladım, lütfün görüm şayəd sənin.
Canı verdim, başı qoydum, vermişəm iqrar bir.

Pir birdir, sirr birdir, sirr ilə bir olmayan,
İkilik sığmaz arada, sirr ilə sirdar bir.

Gər Nəsiminin pənahı Şah Mərdandır Əli,
On səkkiz min aləmə hökm eyləyən sərdar bir.

* * *

Eşq yolunda kim ki, ol yarinə canfəşan gedər,
Əhli-yəqin bilir kim, ol cənnətə bigüman gedər.-

Qəddü üzün hekayətin eşidəlidən, ey sənəm,
Sərv gəlir xəyalıma, cöhrədən ərğəvan gedər.

Yar xəyalı dəmbədəm gözlərimin sərayına
Ab kimi rəvan gəlür, yaş kimi rəvan gedər.

Ey həvəs eyləyən kişi eşqə, eşit bu nüktəyi,
Xubların xəyalına vermə könül ki, can gedər.

Yar ilə söhbət eyləmək bir dəm, iki cahan dəgər.
Dövlət anın ki, yar ilə söhbəti cavidan gedər.

Nərgisi-şuxi dilbərin fitnəyi-axir eylədi,
Sərv qədinə qıl nəzər, gör necəsi rəvan gedər.

Kirpik oxilə yarəlü qıldı gözün Nəsimiyi
Anınçün gözündən uş ləhzədə bunca qan gedər.

* * *

Üzünə əhli-nəzər surəti-rəhman dedilər,
Oxuyanlar bu kəlamüllahı Quran dedilər.

Səbəxan hafizə sordum qaşın ilə üzünü,
Həqq ilə batili fərq edici fürqan dedilər.

Üzünə, arizinə xazini-cənnati-nəim,
Xüldü firdövsi-bərin, rövzeyi-rizvan dedilər.

Ləblərin çeşməsinə Xızrü Skəndər, Dara
Zəmzəmü kövsər ilə çeşmeyi-heyvan dedilər.

Ləbi-ləlin şəkərindən bal utandı, əridi
Səni Ş irini-zaman Xosrovi-xuban dedilər.

Ləlü yaquti-gühərbarü dürəfşan dedilər.
Səni Ş irini-zaman Xosrovi-xuban dedilər.

"Sibqətüllah və mən əhsənə" həqdən üzünə,
Abidun gözlərinə sibqeyi-sübhan dedilər.

Müntəhi sidrə boyun qaməti şümşadi-səhi
Ki, boyun sidrəsinə sərvi-xuraman dedilər.

Endi göydən üzünə lövhi-zümürrüd xət ilə,
Hər ki bildi, bilənə Musiyi-İmran dedilər.

Üzün üstündə saçın cəmi pərişan kimidir,
Aşiqin könlünə məcmui-pərişan dedilər.

Aşiq ol, eşq ilə bil məntiqi-eşqin dilini,
Möminə Nuhi-nəcat, kafirə tufan dedilər.

"Əkrəmüzzeyf" əmanət dedi peyğəmbəri-həq,
İzzət etkil bu gün ol nitqə ki, mehman dedilər.

"Mən ərəfna" tanıyan nəfsini ol kimsənədir,
Bildi rəbbini, anın adını insan dedilər.

Səcdə qıl, məscidi bul, sacidü məscudini bil,
Kim ki, torpağa sücud etmədi, şeytan dedilər.

Möhkəm ayatü dəlilü rüxü vəchül-həsənə
Ki, Nəsimi sözünə höccətü bürhan dedilər.

* * *

Eydi-əkbərdir cəmalın, eydə can qurban olur,
Abi-heyvandır dodağın, hər kim içər can olur.

Gərçi eşqin məskəni viranəsidir könlümün,
Gənci-bipayanə layiq qanda hər viran olur.

Ey qaşın mehrabü üzün qiblə iyman əhlinə,
Aşiqin beytülhərami surəti-rəhman olur.

Surətin əsrarını zahid nə bilsin, ya fəqih,
Qul-kəfa billahə məhrəm qanda hər heyvan olur.

Ey qaşınla kirpigin, mişkin saçın ümmül-kitab.
Əhli-tövhidin imamü mürşidi Quran olur.

Canmısın, ya adəm oğlu, ey günəşrüxsarə kim,

Surətin nəqşində insan valehü heyran olur?

Sanein ehsanıdır hüsnün "təali şanəhü",
Qüdrəti kamil olanın adəti ehsan olur.

Yarəb, ol pakizə cövhər kim, bəşərdir surəti,
Qanğı aləmdən gəlir, adı nədən insan olur?

Sünbülün çinində könlüm eyləsə məskən, nola,
Əhli-tövhidin məqami rövzeyi-rizvan olur.

Surəti hər şeydə çün kim vazeh olmuş, ey könül,
Kim dedi huri görünməz, ya pəri pünhan olur?

Gül nə çiçəkdir ki, anı bənzədəm rüxsarinə,
Qanğı gülzarda rüxün tək bir güli-xəndan olur?

Ey ki, müşkildir deyəsən vasil olmaq yar ilə,
Qoy səni, səndən kəsil kim, müşkilin asan olur.

Nəfsini hər kimsə kim, bildivü həqqi tanıdı,
Arifi-rəbb oldu, adı əbd ikən sultan olur.

Düşdü sevdayi könül aşüftə zülfün daminə,
Düşməyən şol ənbərin zəncirə sərgərdan olur.

Külli-şeyün halikə lareybə illa vəchəhu
Gör bu vəchi kim, nə vəchin vəchinə bürhan olur.

Surəti-rəhmanə, inkar eylədi divi-rəcim,
Əhsəni-təqvimə inkar eyləyən şeytan olur.

Ey Nəsimi, abi-kövsərdir məgər nitqində kim,
Hər kim içər ol şərabi məsti-cavidan olur.

* * *

Bəhri-fənadə fani ol, gör ki, nə xoş həyat olur,
Abi-həyat imiş fəna, gərçi adı məmat olur.

Kəbə yolunda eşq ilə yoldaş ol, ey həccə varan,
Susamaz ol ki, yoldaşı Zəmzəm ilə Fərat olur.

Canü cahanü dinü dil oynamayan bu ərsədə,
Ş ahi-cahan olursa gər, ol rüxə şahi mat olur.

Çıxdı tufan tənurdən, qərq edisər cahanı, gəl
Gir gəmiyə ki, canına şol səbəbi-nəcat olur.

Qeyrə müqəyyid olma kim, hər nə ki, qeyridir anın,
Gər həmə kün-fəkan isə, arifi-zatə Lat olur.

Əql ilə namü nəngini var, oda sal və yax anı,
Talibi-zat olan qaçan mültəfiti-sifat olur.

Qıldı fəna vücudimi, eşq güm eylədi məni,
Bəllisiz oldu hər kim, ol, qərqeyi-bəhri-zat olur.

Ş ol günəşin şüainə zərrəcə kim ki, buldu yol,
Hər günü eydü gecəsi qədri şəbi bərat olur.

Fikr edərəm ki, yazayım zərrəcə eşq sirrini,
Bəhr midad, ağac qələm, tasi-fələk dəvat olur.

Eşqə fənayi-mütləq ol, keç bu rəvaqü taqidən,
Gövhəri-laməkan necə bəsteyi-şeş cəhat olur.

Hər həsanat kim, səni doğru ilətmədi həqə,
Qoyma anın adın həsən, gər həmə səyyiat olur.

Məscidü xanigahə sən sufi tək olma qürrə kim.
Aşiqə cümlə yerü göz məbədü sovminat olur.

Zövq iləvü hüzur ilə Fəzlə pərəstiş eylə kim,
Qəlbi hüzursuz olanın taəti lasəlat olur.

Canü-cahana ur qəfa, aşiq isən gəl, ey könül,
Aşiqə fərzü müstəcəb tərki-təəllüqat olur.

Dövlətinə bu dünyanın olma müqəyyəd, ey məlik,
Anın üçün ki, dünyanın dövləti bisəbat olur.

Vəhdəti-sərfə ta əbəd oldu Nəsimi bəllisiz,
Hər ki, bu rəsmə məhv ola zübdeyi-kainat olur.

* * *

Könlü əma olanın nuri-təcəlla nə bilür?
Bu sözün şərhini binayə sor, əma nə bilür?

Möminin güzgüsü çün möminmiş, gözünü aç,
Görməyən güzgüdə şol surəti, məna nə bilür?

Darə çıxmaq bu fəna ərsədə Mənsurə düşər,
Bilməyən sirri-ənəlhəqqi, o dəva nə bilür?

Leylinin bildigini Məcnuna sor, Məcnunə,
Aqilin əqli qaçan bildi ki, Leyla nə bilür?

Bənzədirlər dodağın xəttini reyhanə, vəli
Şol zümürrüd göhərin qiymətin əfi nə bilür?

Cənnət içində olan huriliqanın zövqün,

Cənnətin əhlinə sur, cənnəti-əla nə bilür?

Ey verən könlünü Çin nəqşinə, şol surətə bax,
Qüdrətin nəqşi yazan nəqşəni Mani nə bilür?

Axirət halını-hal əhlinə sor, ey qafil,
Bu səfərdə olanın yoldaşı dünya nə bilür?

Ey Nəsimi, nəfəsin gərçi Məsiha dəmidir,
Möcüzün rəmzini Musa bilə, İsa nə bilür?

* * *

Surətin xətti-ilahi, anı nadan nə bilür?
Divi-məlunsifət məniyi-Quran nə bilür?

Hər ki, dəvi qıla kim, surətü məni bilürəm,
Görməmiş üzünü ol surəti-rəhman nə bilür?

Tovratü İncilü Fürqan qamu hüsnün sifəti,
Adəmin şərhidüdür, ayəti şeytan nə bilür?

İnsü cinnin dilini gərçi Süleyman bildi,
Sən bilən dili bu gün yəni Süleyman nə bilür?

Kəbeyi-məniyə hər kim çü Nəsimi irəməz,
Möhnəti-biədədü xari-müğilan nə bilür?

* * *

Sirri-ilahi bilən, şol xətü xali bilur,
Halə xəbir olmayan, sanma bu halı bilür?

Qaşü gözü möcüzü vəhyi-mübindir anın,
Ol bilür ol sirri kim, eynivü dali bilür.

Gərçi əla şənəhü yazaram ol şahə mən.
Hüsnünə xətm etdigim cəllə-cəlalı bilür.

Nəqlü ravayatilə zahid uzadır sözü,
Munca nə söylər əgər doğru məqalı bilür?

Hafiz əgərçi oxur yovmü-yünadi, vəli,
Sən bu nidayi ana sor ki, Bilali bilür.

Əhsəni-surət kimin vəsfidir, ey müddəi,
Kim ki, cavabı verə, ol bu sualı bilür.

Ş ol sənəmin surətin kim ki, əyan görmədi.
Qanda bu vəchi-həsən ya bu cəmalı bilür?

Ş əninə nun-vəl-qələm nazil olubdur qaşın,
Kim ki, bu hərfi oxur bədrü hilalı bilür.

Mehri-rüxün vəsfini hicrə yanan canə sor.
Firqətini çəkməyən qanda vüsalı bilür?

Gərçi Nəsimi sözün dadını verdi, vəli.
Kim bu sözü fəhm edər, kim bu xəyalı bilür?

* * *

Hər nəyə kim, baxırisən anda sən allahı gör,
Qəncərü kim, əzm qılsan sümmə-vəchüllahı gör!

Bu ikilik pərdəsindən keç, hicabı rəf qıl,

Gəl bu birlik rövzənindən bax, bu sirrüllahı gör!

Keç ənaniyyət sözündən könlünü viranə qıl,
Necəsi tezcik bilürsən küntə-kənzüllahı gör!

Həcci-əkbər qılmaq istərsən gəl, ey zahid, bəri,
Aşiqin qəlbi içində sən bu Beytülüllahı gör!

Can gözilə baxdın isə kainatın eyninə,
Andan özgə nəsnə varmı həsbətənlillahı gör!

Münkiri-röyət degilsən surəti-həq görməyə,
Baxdığınca hər nəzərdə eyni-zatüllahı gör!

Lövhi-ixlas eylədinsə könlünü, ey müttəqi,
Kürsiyi-rəhmanə ağdın, gögdə ərşüllahı gör!

Ölmədən nəfsini öldür arifi-rəbb olasan.
Nəfxeyi-ruhülqüdüsdən məhz rühüllahı gör!

Elmi-hikmətdən bilirsən bir bəri gəl, ey həkim,
Sən Nəsimi məntiqindən dinlə Fəzlüllahı gör!

* * *

Saqiyi-vəhdət meyindən dilbəri-mövlayi gör,
Gəl ki, məstani-ələst ol bu məhəl övlayi gör.

Qəmzəsidir dilfiribü dilkəş, xətti anın,
Həq təcəllisin nəzər qıl, əlləməl-əsmayi gör.

Cümlə əşya məst olubdur ol cəmalın eşqinə,
Ayü gün müştaqdır, ol nərgisi-şəhlayi gör.

Abi-heyvandır dodağı kəndi heyyi-cümlədən
Nəfxeyi-İsa bağışlar ol ləbi-əhyayı gör.

Zülfü qaşü kirpigin gördükcə adam məst olar.
Fitnələrçün kim qopar, ol surəti-Həvvayi gör.

İgirmi səkkiz hərf kim, həqqin kitabıdır üzü
Oxugil dörd gəz yenidən sirri-ma-övhayi gör.

Gəl bəyan nəqşini gər bilmək istərisən bu gün.
Musayi anlarsa, ey sahir, yədi-beyzayi gör.

Çünki gəlmişdir xitabi sana vəscüd vəqtərüb,
Ey Nəsimi, qıl sücudi, məscidi-əqsayi gör.

Nöqteyi-sirri-ilahi bai-bismillahdır,
Kim ki, bilməz bu sirri müşrikü gümrahdır.

Natiqi-elmül-yəqindir cümlə əşya, ey könül,
Bu cəhətdən həq kitabı yəskürünüllahdır.

Həm qiyamü həm qüudü həm yəminü həm şimal,
Hər yanədən baxaram, ol sümməvəchüllahdır.

Küntə kənzən sirrini adəmdə qıldı aşikar
Kim, vücudi-adəmi sirri-kəlamüllahdır.

Xaliqül-cinnin vücudi istivadır əşr ilə.
Hadiyi-əhli-yəqin təhqiq ilə ol rahdır.

Sirri tənzili-ilahi dilbərin vəchindədir,
Sahibi-təvil edər kim, surəti-allahdır.

Seyr əgər qılsan Nəsiminin vücudundan yəqin,
Biləsən həqqül-yəqin nə vəch ilə agahdır.

* * *

Möminin qəlbi içində çünki beytüllahdır,
Neçin izzət eyləməzsən anda çün allahdır.

Ol məqami tanrının kim, ərş oxuyurlar anı,
Möminin qəlbidürür kim, təxti-şahənşahdır.

İstəgil bir əhli-dili, ol bilir həq yolunu
Kim, anın rovşən dilində həqqə doğru rahdır.

Yerdə, göydə hər nə kim var, dünyada, üqbada həm
Cümləsindən bəlkə yaxşı bir dili-agahdır.

Ey Nəsimi, hər kim ol dil Kəbəsin qıldı təvaf.
İrdi məqsudi-muradə, vasili dilxahdır.

* * *

Qeybi-mütləq sirrini əgərçi pünhan göstərir.
Aşikarə kəndüzin bər vəchi-insan göstərir.

Gər dilərsən, görəsən həq üzünü eynəl-yəqin,
Bistü həştü sivü du təvilü bürhan göstərir.

Üzü müshəf, xətti bismillah, xalı nöqtədür,
Sözü rəhmanir-rəhim, məcmui-Quran göstərir.

Hazihi cənnati ədnin, fədxəlüha xalidin,
Sureyi-səbülməsani hur qılman göstərir.

Qəm degil bər dar olur Mənsur ənəlhəq çün dedi.
Əcrinə buldu səvabı, dərdə dərman göstərir.

Dürlü-dürlü don içində gördüm anı dəmbədəm.
Ş ivə birlə külli-yovmin hüvəfişşan göstərir.

Əvvəl-axir, batinü zahir həqiqət halını,
Surətü məni mana dər cism, dər can göstərir.

Gecə-gündüz zülmətü nuri cəlal ilə camal
Qəhrü lüftü aşiqə küfrü həm iman göstərir.

Vəslə vasilsən, qənimət dut, Nəsimi, bu dəmi
Gərdişi-çərxi-fələk nagah hicran göstərir.

* * *

Zey günəş kim, zərrəsindən mahi-taban göstərər,
Zey dəniz kim, qətrəsindən bəhri-ümman göstərər.

On səkiz min aləmə ayinə oldu surətin,
Çar ənasir surətində şəkli-insan göstərər.

Canü dil Beytülhəramı vəslin oldu, ey nigar.
Kəlləzi əsrayi hər dəm anda sultan göstərər.

Cameyi-cümlə xəlayiq nüsxeyi-ümmül-kitab
Olduğ içün, bu bəşər şəklində Quran göstərər.

Tovhidin bəhrinə fərdi-vahid olub qalmayan.
Yoxdurur tovhidi anın, küfrə iman göstərər.

Eylədi çün bu Nəsimi faş ənəlhəq sirrini,
Dönmədi eşqin yolunda, əhdü peyman göstərər.

* * *

Vəhdətin şəmsi üzündür, laməkanı göstərir.
Zi kəmali-nəqşi-qüdrət bu nişanı göstərir.

Sureyi-səbülməsanidir, cəmalın, ey günəş.
Surəti məni mənə səbülməsani göstərir.

Zilli-sanidir saçın inna ileyhür-raceun,
Qül kəfanin afitabi xoş məani göstərir.

Hüsnünə heyran olubdur mahü xurşidi-səma.
Mahü xurşidin cəmalı bu bəyani göstərir.

Mədəni-lölö dişindir, cövhəri bilməz anı,
Cövhəri çövhər nə bilsin kim, dəhani göstərir.

Vəl-qələmdən kafü nunun katibi şəqq eylədi,
Cəbədən şəqqül-qəmər gör kim, filani göstərir.

Laməkanidir vücudun, qül təbarük, ya həbib,
Gəl məkanı gör, məkansız kün-fəkanı göstərir.

Eşq meydanında gəl dəvi nədir, ey pürhünər.
Dəviyə məni gərəkdir tərcümani göstərir.

Cənnətin mülkinə düşmüşdür Nəsimi la-yəzəl,
Dari-üqbada məgər ruhi-rəvani göstərir.

* * *

Gerçək ərisən uş bu dəm ta biləsən nəzər nədir?
Bir nəzər eylə dopdolu gör ki, cahan bəşər nədir?

Gənci-nəhanı aşikar etdi bu dəmdə ləm-yəzəl,
Gəldi gələn, fəna içün, geri ona səfər nədir?

Gənci-əzəl bilinməyə, hicdə hezar aləmə,
Gəldi bəzəndi cümlsi, gör ki, bunu görər nədir?

Lövhə qələm çalınmadan elmi-lüdəndə var idi,
Elmini zahir etməyə zir ilə bu zəbər nədir?

Mən-ərəfə bu nəfs üçün gəldi xitab surətə,
Sirr ilə seyr etməyə ortada bu xəbər nədir?

Canə dilək verən kişi, ərş üzə ol şikar edər,
Anda şikar edən quşa qüvvəti-balü pər nədir?

Qeyrətə gəlsə adəmi, elmini hasil eyləsə,
Cəhli mürəkkəb olmasa, bilsə bu dəm hünər nədir?

Nəfsini bilməyən bu dəm qorxu nədir nə bilsin ol,
Kənduzini bilənlərə sud nədir, xətər nədir?

Elmi-lüdən tələb qılan təşnə Xızrsifət gərək,
Cami-əzəldə əsriyən abi-həyat əmər nədir?

Vəqti-səadət istəyən tac kəmər tələb qılır
Fürsətə bir nəzər baxan bilə yəqin kəmər nədir?

Xalisü müxlis olmağa tərki-iradət eyləgil,
Tərki-iradət eyləyən bildi ki, şiri-nər nədir?

Vüslətə çinə-çin olub, razini aşikar edən,
Gəl kərəm eylə zahir et, bu dediyin xəbər nədir?

Şəmini gör necə yanar, sirrinə irməz adəmi,
Bir ana sor, gör necə daima tərki-sər nədir?

Eşqi-həqiqət anlayan can ilə başa qalmadı,
Qəmzələrinə dilbərin canü könül süpər nədir?

Şöleyi-həq doğurmağa, cübbə, qəba gərək müdam
Zülmət içində görünən şəms ilə bu qəmər nədir?

Mərifətin gülün dərən, tutiyə şəkkər istəyən,
Gör bu Nəsimi sözləri bülbüli-tazə tər nədir.

Uş bu mənim sualımın həll edə gör cavabını.
Gerçək ərisən iş bu dəm, ta biləsən nəzər nədir?

Ey qılan dəvi ki, sufiyəm fütüvatın nədir?
Gər səfa əhlindən oldun həqqə miratın nədir?

Arifi-nəfs olmayınca kimsə bulmaz həqqə yol,
Dəviyi-irfan edərsən, göstər isbatın nədir?

Olmayan fani özündən mürtəfe olmaz hicab,
Faniyəm dersən əcəb, bu zərqü tamatın nədir?

Nuri-həqdən urma laf, ey kəndisindən bixəbər,
Bilmədin çün səndə ol müsbahü müşkatın nədir?

Buriyavü tiləsanü xirqədən yox hasilin.
Keç bu surətdən özünü tanı kim zatin nədir?

Eyləmişsən surəti-sufiliyi dükkani-kəsb
Bundan özgə var isə göstər kəramatın nədir?

Çünki sən məhkumi-nəfsi-şumsən, ey bülhəvəs,

Kimsəyə kafir demə, qoynundakı latın nədir?

Dəvi eylərsən ki, mən seyri-məqamat eylərəm,
Bilməzəm, ey xər, bu yolda mindiyin atın nədir?

Çün bulunmaz biriya aləmdə bir sahibkamal,
Ey, Nəsimi, fariğ ol bunca məqalatın nədir?

* * *

Ey bilən həqqin süfatın, ismi-əsması nədir?
Ya bu əsmadən murad olan müsəmması nədir?

Nə səbəbdəndir qəmər gah bədr olur, gahi hilal.
Sirri-xurşidin əcəb başında sövdası nədir?

Niçün olmuş mərkəzi-xaki əcəb biçün misal,
Ya bu taqi-sərnügunun səqfi-minası nədir?

Hər sənubərüzlünün üzündə xəndandır bu hal,
Hər bir ahugözlünün zülfi-mütərrası nədir?

Çün ibadət həqqədir, məbud bir həqdir yəqin,
Möminin bəs məscidi, gəbrin kəlisası nədir?

Zahiri batində çün mövcüd həqdən özgə yox,
Ya bu mövcudatın ara yerdə qovğası nədir?

Çünki həqqin zatın isbat eyləməz ərbabi-əql,
Aşiqi-həqbin ilə hər dəmdə dəvası nədir?

Ey Nəsimi, çün sənə həqdən liqadır arizu,
Nari-duzəxdən nə qəm, firdövsi-əlası nədir?

* * *

Fatihə ümmül-kitabın göstər ayası nədir?
Bistü həştü sivü du hərfin xülasası nədir?

Doqquz ata, yeddi ana, dörd tayadan ver xəbər,
Du çəharü pəncü şeşin saqü bünyası nədir?

Üç yüz altmış altı mənzil, qırx səkkiz yerdə mizan,
Ey ki yetmiş yeddi hərfin on iki xası nədir?

Çöhrənin şövqü nədən, məhəbbətin qüllabı nə,
Aşiqü məşuq nə demək, eşqin əsası nədir?

Sidrəvü kövsər nədəndir, nöh fələkin gərdişi,
On iki bürcü kəvakib cayi, məvası nədir?

Yeddi yerdir, yeddi gögdür, yeddi dərya, yeddi xət,
Yeddi müshəf, yeddi ayət yədi-beyzası nədir?

Güllü şeyün halikə çün rəbb ayıtdı yəqin,
Ey Nəsimi, arifin qəlbində cirası nədir?

Dörd müxalif cəm olanda bil ki, əsması nədir,
Elm ilə bilgil anın ismü müsəmması nədir?

Arif isən nəfsini qurtar məqami-süflidən,
Dəgmə əhvəl nə bilür mənzilü əlası nədir?

Ş öhrətü zərqü riyadır, zahidin əfsanəsi,
La deyər hər dəmbədəm bilməz ki, illası nədir?

Mən münacat eylərəm hər dəmbədəm dər-kuyi-dust,
Çün vücudun Tur olanda bil ki, Musası nədir.

Əhli-həq hər yerdə məskən dutsa həqdir mənzili,
Kəbəvü bütxanəvü məscid, kəlisası nədir?

Dünyanın qalü qilindən keç, Nəsimi, fariğ ol,
Aləmi-vəhdəti gözlə bunca qovğası nədir?

* * *

Cəmalın, yarəb, ey dilbər, nə taban mahi-ənvərdir
Kim, anın afitabından iki aləm münəvvərdir.

Üzün xəttindən, ey huri, bəyani-küntü kənz eylər,
Təaləllah, zəhi dəftər, bu dəftər qanğı dəftərdir?

Rüxün xəttilə xalindən çəri çəkmişdir, ey dilbər.
Zəhi şahzadeyi-əzəm ki, xoş uğurlu ləşkərdir.

Nə rəna sidrədir, yarəb, boyun aləmdə, ey huri
Kim, anın qəddü balası yedi iqlimə sərvərdir

Yedi xəttin kitabından, səkiz cənnət əyan oldu,
Bu vəch ilə yəqin oldu ki, ol zati-mütəhhərdir.

Xəyalımdan deyil xali xəyalın xeyli bir saət,
Həmişə surətin nəqşi bərabərdə müsəvvərdir.

Ləbin camindən ol can kim, Xızr tək irdi məqsudə,
Çıxa gəldi çü zülmətdən, bu gün adı Skəndərdir.

Bəbək tək bəslədim daim gözümdə xali-hinduni.
Bəbək şoylə əziz olmaz kim, ol xali-müdəvvərdir.

Nəsimi, Fəzlin-allahın üzün nurində çün gördü.

Təvafi-Kəbə xətm oldu, səfavü həcci-əkbərdir.

* * *

Həmdüllillah kim, cəmalından cəhan pürnurdir,
Ş ol cəhətdən mülki-can viranəsi məmurdir.

Yeddi ayətdir ki, yazmış dəsti-paki-ləm-yəzəl,
Xətti-mişkin rəqqi-mənşur üstünə məsturdir.

Oxuyan hərfü kitabü xəttin, ey can, bildi kim,
Əhmədə tahavü yasin, Musaya vət-turdir.

Qibleyi əhli-səfa dedi əmini-ənbiya,
Səcdə bil kim, qibləsiz cayiz degil, məşhurdir.

Kim ki, can tərk etmədi yolunda gerçək dilbərin,
Gər ənəlhəq söyləsə sən sanma kim Mənsurdir.

Fatihə, sövmü səlatü rövzeyi-Darüssəlam,
Xazini-əbvabi-cənnət həm Nəimü hurdir.

Qaməti sərvü sözü şəkkər, ləbi abi-həyat,
Surəti həqdir, üzü gör kim, nə xoş mənzurdir.

Həqqə minnət çün Nəsimi buldu vəslindən bərat,
Ş ol cəhətdən dəmbədəm bu suz ilə məsrurdir.

Ü zün mehrindən, ey dilbər, həqin ənvari-lamedir
Ki, anın məzhəri, yeri ilaha Misri-camedir.

Camalın yeddi ayatı ki, zülfü qaşü kirpikdir,
Qılır izhari-həq zahir, bəyanı gör ki, vaqedir.

Müdəvvər nöqteyi-ağzı ki, sovtü nitqidür bürhan,
Əyandır hər kəlamından, bu höccət bil ki, qatedir.

Dönər həqdən yəqin zahid ki, qılmaz adəmə səcdə,
Yəqinsiz əbləhi gör kim, necə şeytanə tabedir!

Çü əhli-mərifət qədri bu yerdə qalmadı arif,
Rəvan ol bir yerə dəxi ki, ərzüllah vasedir.

Rümuzi-əlləməl-əsma hər əhvəl bilmədi həqqa,
Ki idrakatı mənidə gümani zənn manedir.

Hicabi rəf edən arif görər miratı vəchində
Camali-həqqi bi şübhə kim, ol işbahə rafedir.

Nəsiminin sözü həqdir, gətir iqrar, ey münkir,
Kitabi-vəch ilə, üştə, dəlil ayəti-sabedir.

* * *

Şirin hədisin hər sözü min gövhəri-yekdanədir,
Ənvarinə şəmi-rüxün ay ilə gün pərvanədir.

Üzündür ol taban qəmər, kənvari-tabindən anın,
Xurşidü mahın məşəli daim tutuşmuş yanədir.

Dövründə eynin sağəri sahibtəriqət salikin,
Piri-muğan oldu adı sərhəlqeyi-meyxanədir.

Təsbih ilə səccadəyi əldən burax, ey müttəqi,
Şol zülfü xalə bax anı gör kim, nə damü danədir.

Aşiqlərin cananəsi təqdir, həqə ver canını,
Neçin ki, cansız qalısər ol can ki, bicananədir.

Eşqin hədisin gəl eşit, əfsanəyə aldanma kim,
Quran satan hər vaizin nəqli uzun əfsanədir.

Düşməz xümarın rəncinə vəhdət meyindən ta əbəd,
Ş ol məsti-həq kim, saqisi ol nərgisi-məstanədir.

Ş irin ləbidir dilbərin vəhdət meyin peymanəsi,
Ey zahid, ol peymanədən məst ol ki, xoş peymanədir.

Ş ol surəti-rəhmanə ol sacid ki, məHdud olmadı,
Ol əhli-həq kim, səcdəsi şol surəti-rəhmanədir.

Arif bilən dir rəbbini, gəl rəbbini gör, arif ol,
Həqdən bu gün məhcub olan şeytan kimi biganədir.

Mişkin saçın zəncirinə düşdü Nəsimi, ey sənəm,
Zənciri-zülfün qeydinə seyd olmayan divanədir.

* * *

Ş əm oldu könlüm üştə fəraqində yanədir,
Hər kim bu rəsmə eşqə düşə, işi ya nədir?

Eşqində hər oxu ki, fələkdən atar qəza,
Amacəm ol xədəngəvü könlüm nişanədir.

Ş irin hədisü dadlu kəlamından özgə söz.
Aşiqlərin qulağ ına sığ maz, fəsanədir.

Mişkin saçınla ğ aliyədən vəz olan bənin,
Ol dam içində mən bilirəm kim, nə danədir.

Ey surətin cəmalü məlahətdə binəzir,

Gəlgil ki, hüsn içində cəmalın yeganədir.

Ol yar içün əzəldə qul oldum bəhanəsiz,
Kimdir bəhanəsiz qulu satan, bəha nədir?

Ey xanəqahə taət evidir deyən füzul,
Meyxanəyi həm ərəvü gör kim, nə xanədir.

Ey ömrünü murad ilə sərf etmək istəyən,
Ver dilbərin vüsalinə kim, cavidanədir.

Mədənsiz altun olmazü kansız degil göhər,
Ey gövhəri-yeganə rücuün nə kanədir?

Yarin vüsalın istə bu gün, qoyma yarına.
Yarın vüsalı yarına qalmaq gümanədir.

Zülfündə məskən eylədi canı Nəsiminin,
Canın həmişə məskəni şol aşiyanədir.

* * *

Məanilü sözün dürri-səmindir,
Bəyanın məhbiti-ruhüləmindir.

Rəvan oldu zülali-nəzmü nəsrin,
Ş ərabi-kövsərü mai-məindir.

Kalamin möcüzi zahirdir, amma
Dürəfşan məntiqin sehrafərindir.

Sana tiğ ü qələm Bəhram ilə tir,
Müsəlləm qıldılar bürhan mübindir.

Vücudin cövhəri rütbətdə nafe,
Mükərrəm əslü fəri maü tindir.

Yəqin oldu ki, bulmuşsan hidayət,
Dəlilin çün hüda lil-müttəqindir.

Yəqinsiz olmaz iman əhli, niçün
Ki, iman həq buyurdu kim, yəqindir.

Yəqin çün səndədir mömin, sən oldun,
Sən ol mömin ki, mömin əhli-dindir.

Nəsiminin təhiyyatü səlamı,
Ələl-əhbabəhü vəl-aşiqindir.

* * *

Ey üzün "səbülməsani", "nəzzələl-Fürqan" budur,
Vəhyi-mütləq həq kəlamı, "qaf-vəl-Quran" budur!

Ş ol həyat abı ki, buldu Xızr anı zülmətdə, uş
Bulmuşam ləlində, yəni, çeşmeyi-heyvan budur!

Ey İrəm gülzarı üzün, vey dodağın səlsəbil,
Aşiqin rizvani sənsən, rövzeyi-rizvan budur!

Söyləmək vəqtində şirin ləblərindən can yağar,
Afərin ol canə, ey can-afərin, bürhan budur!

Zərqü təzvirin zəmanı keçdi, ey zahid, oyan,
Eşqə taət qıl ki, oldu hökm anın, dərman budur!

Ey qılan tövhidü iman küfrü şirkin adını,
Gər bu ziba surətə qıl səcdə kim, iman budur!

"Əhsənül-təqvim"i inkar eylər imansız fəqih,
Ş ol əzazilin ki, adın həq dedi şeytan, budur!

Gər desəm həqsən, nigara qüssədən İblis ərir,
Vər desəm insan, bu sığ maz əqlə kim, insan budur.

Gözlərin allahü nurün ayətin təfsir edər,
Ey bu mənidən xəbərsiz, surəti-rəhman budur!

Dilbərin yolunda qurban ol, fəda qıl canını,
Ey bəqasız canə aşiq, cavidani can budur!

Aşiqin başilə oynar şol nigarın zülfü, uş
Aşiq ol, meydanə gir kim, top ilə çövkan budur!

Eşqə çün dərman bulunmaz, keç əməkdən, ey həkim,
Gəl bilinməz nəsnədən keç, əbsəm ol, dərman budur,

Ey deyən xəndan ağ ızlı bitmiş ongünlük gülə.
Gəl bu rüxsarın gülün gör kim, güli-xəndan budur!

Gəl Nəsiminin əlindən badeyi nuş eylə kim.
Layəzali işrət oldur, qüssəsiz dövran budur!

* * *

Qəmzəsi bimarü eyni natəvandır sanma kim,
Kimsə halin bilməz anın, üştə hali məndədir.

Dünyavü üqba cəmalin vəslinə oldu tüfeyl.
Vəslini çün buldum anın ittisali məndədir.

Gərçi fəttandır gözün, aydır yanağ ın, ayə kim

Fitneyi-axirzəmanın məkrü ali məndədir.

Surətin pakizə nəqşi, layəzali məndədir,
Məndən ayrılmaz bu surət, uş xəyali məndədir.

Gərçi gözdən getdigin acı fəraq oldu, vəli,
Hər cəhətdən baxıram vəslin vüsali məndədir.

Neylərəm baxmaq hilalə, bədrə ayruq, ta əbəd,
Çün ki, üzün bədrlə, qaşın hilali məndədir.

Turi-eşqindir vücudüm, şol cəhətdən layəzal,
Hüsni-rüxsarın təcəllisi, cəmali məndədir.

Çün dodağın kövsərindən bulmuşam abi-həyat.
Səlsəbilin eyniyəm, Xızrın zülali məndədir.

Zülfü xalin şərhini mən yazaram hərfən bəhərf,
Çün bu mövzün nöqtənin hərfin misali məndədir.

Ərşi-rəhmandır cəmalın zülcəlal aydır ani,
Ey üzün Quran, bəyani-zülcəlali məndədir.

Zülf ilə qaşın hürufin yazamaz hər yazıçı,
Əbcədin buldum bu lövhün cimü dali məndədir.

Bulmuşam mülki-Süleymani və Qarun gəncini,
Fəzli həqdən çün vüsalin mülkü mali məndədir.

Yorma eşqin qiylü qalın hər fəqihü şeyxə kim,
Bilmədi divani-eşqin qiylü qali məndədir.

Ey müsəlsəl zülfünün eşqində sərgərdan olan,
Gəl mana sor kim, cəvabi, həm suali məndədir.

Ta itabın zövqünü bildirdi ləlin caminə,
Cənnətin şirü şərabı xəmrü bali məndədir.

Laməkanın aləmin gər seyr edərsəm nə əcəb,
Cəbrəiləm, ruhi-qüdsün pərrü bali məndədir.

Eşqə məhv oldu Nəsimi ta ki, ayruq şəminə
Yanmasın pərvanə kim, eşqin kəmali məndədir.

* * *

Aşiqəm hüsnünə eşqin ehtimali məndədir,
Aqiləm, əmmarə nəfsin guşmali məndədir.

Ta səmumun narinə yandırmışam şeytanı mən,
Zill min yəhmumi-əshabun şimali məndədir.

Fəzli-həqdən çünki mən əhləl-yəqini-cənnətəm,
Ta nəim firdövsi-məskunun sülali məndədir.

Sidreyi-məhzur içində təlhi-mənzud uş mənəm,
Ş ol çəkilmiş zilli-məmdudin zilali məndədir.

Vasiləm şabi-qətətdən ol cəmali cəminə,
Vəsli hüsni-əzbü ətrabın şimali məndədir.

Çinü Maçinü Həbəş rüxsareyi-Rum üstünə,
Basmış zəngi saçın xeyli-xəyali məndədir.

Sormuşam ləlində cənnət irmağı ləzzatini,
Ş əkkərin abü-şərabi, şirü bali məndədir.

Məndən iç cami-müsəffa, saqiyi-şafi mənəm,
Eyni-hövzün, kovsərin abü zülali məndədir.

Vacibül-mümkün vücudi biərəz cövhər mənəm,
Şəhpəri-zati süfatın bimisali məndədir.

Saili-eşqəm, gərəkdir cümlədən şafi cavab,
Sirri-xəttin həm cavabi, həm suali məndədir.

Şəhri-eşqəm, çün qəmər bürci-şərəfdə taleəm,
Şəmsü sədü kövkəbi-nəhsin vəbalı məndədir.

Müshəfi üzündən açdı çünki zülfün, kirpigin,
Barəkəllah, ol kəlamüllah fali məndədir.

Maziyü müstəqbəli bu eşqə təbdil etmişəm,
Bu dəmi arif bilir kim, eşq hali məndədir.

Baxmazam ənqai-Qafə qürbəti-lahutə mən,
Seyr ilə simurği-eşqəm, pərrü bali məndədir.

Ol nigari-nazənin siminbərü nəsrinbədən,
Sərv qəddi, gül üzarı xəttü xali məndədir.

Əhli-irfanəm bilirəm xəlqi mən sima ilən,
İttisali-həqqü batil infisali məndədir.

Çün Nəsimi adəmi bildi ilahin məzhəri,
Üştə rövşən məzhərin mədlul dali məndədir.

* * *

Dürri-beyzadir vücudin, həq nişani qandadır?
Zahirü batin çü sənsən, bəs filani qandadır?

Laməkanidir vücudin qul-kəfa şəhrində uş,

Ol rüxün inna-ileyna bu bəyani qandadır?

Kirpigin Tovratü İncilü Zəburun sirridir,
Dörd kitabın mənisi səbülməsani qandadır?

Ta libasi-nuri-ərrəhmanü-taha geymədin,
Bilmədi kimsə səni kim, xanimani qandadır?

Bilmişəm həqqi ki miratıdürür fəxri-zaman
Əqlə sığmaz bu hekayət tərcümani qandadır?

Ayəti-lövlak oxuey, nüsxeyi-nun vəl-qələm,
Ta sana məlum ola canü cahani qandadır.

Əhsəni-təqvim bil məktub sübhanəlləzi,
Üştə meraci əlayi-laməkani qandadır?

Surətin inna-hüdeynadır, camalın vəzzüha,
Məniyi allahü əkbər kün-fəkani qandadır?

Çün Nəsimi sirri İbrahimü Haşimdir bu gün,
Çün həqqə vasil olubdur, cismü cani qandadır?

* * *

Bəhri-mühitə düş kim, dəryayi-əzəm oldur,
Adəmdən olma qafil, neçin ki, adəm oldur.

Ruhülqüdüs dəmindən şol mürdə kim, dirildi,
Mənidə şöylə bil kim, İsəbni-Məryəm oldur.

Əsrari-"küntə-kənzən" hər sinə məhrəm olmaz,
Arif gərək bu sirrə niçün ki, məhrəm oldur.

Kirpiklərin oxundan bir ox bu yanə göndər,
Çün ki, bu yarəlinin zəxminə mərhəm oldur.

Surətdə gərçi dilbər məşuqədir və leykin,
Mənidə, filhəqiqə, aşiq dəxi həm oldur.

Qəmginə şadlıqdır yarın qəmi və leykin,
Qəmginə əm bulunmaz yarın qəmi, qəm oldur.

Hər arifin kim, oldu ayinəsi cəmalın,
Aləmdə şək degil kim, İsgəndərü Cəm oldur.

Qalü bəlidə zülfün canımla həmdəm oldu,
Yəni həmişə bil kim, ərvahə həmdəm oldur.

Cansız bədən nə bilsin ənfasını Məsihin,
Şol canə sor kim, anı bildi ki, dəm, dəm oldur.

Mənsur əgərçi həqdən risvayi-aləm oldu,
Andan ana nə qəm kim, risvayi-aləm oldur,

Ey Kəbeyi-həqiqi, ləlin nə Zəmzəm olmuş
Kim susamış, Nəsimi, aydır ki, Zəmzəm oldur.

* * *

Cami-səfayi bizə sun, saqiya
Kim, susamış ol meyə əhli-səfa!

Şol meyi kim, günəş anın camidir,
Şol ki, buyurmuş vəsəqahüm xuda.

Şol kim, anın şəninə oldu nizul,
Sureyi-taha ilə həm həl-əta.

Ərşi-ilahi ilə içər müdam
Cam ələl-ərş meyi-istiva.

Kim ki, bu meyxanəyə basdı qədəm,
Bisərü pa olduvü nə sər, ya nə pa?

Ş ahidi-qeybi ilə oldu hərif.
Həstiyi-pəndardən oldu cüda.

Hur ilə cənnətdə məqam eylədi,
Ömri-əbəd bulduvü gördü liqa.

Xızr kimi içdi həyat abını,
Canü təni cümləsi oldu bəqa.

Ey çəmənü rövzə boyun sidrəsi,
Hüsnü məlahətdə rüxün müntəha!

Məskəni-ərvah saçındır, saçın,
Ləli-ləbin canlara darüş-şəfa.

Zülfünü vəl-leyl oxuram hər gecə,
Üzünü hər ertədə şəmsüz-züha.

Gör bu Nəsimi nəfəsi kim, necə,
Buyi-Məsiha kimidir canfəza.

Nəzmi-Nəsimi ki, dürərdir adı,
Gör ki, nə gövhər satar, olmaz bəha.

* * *

Çün bəyan oldu rümuzi-əlləməl-əsma bizə,

Rövşən oldu nükteyi-sirri-şəbi-əsra bizə.

Zərreyi-mehriz, əgərçi mətləi-nur olmuşuz,
Qətreyi-bəhriz və lakin mövc urar dərya bizə.

Zahida, biz çəkməziz imruzü-fərda qüssəsin,
İbni-vəqtiz, lacərəm imruz olur fərda bizə.

Ümmuhatın zübdəsiyiz, həqqə məzhər düşmüşüz,
Şoylə zatiz kim, bulunmaz bir dəxi həmta bizə,

Bilmişiz dünyayi-faninin nədir keyfiyyəti,
Rövşən olubdur xifayi-aləmi-üqba bizə.

Yar eşiyindən bizi zahid, çağırma cənnətə,
Cənnətül-məva sizə, bu surəti-ziba bizə.

Çar ənasirdir bizi surətdə qıldıran qərar,
Yoxsa mənidə məqami-qürbi-həqdir ca bizə.

Cənnəti-didar imiş məqsudi-əhli-mərifət,
Bir nəfəs ansız gərəkməz cənnətül-məva bizə.

Mən ki, məni gülşənində söylərəm bülbül kimi,
Həsrət eylər nitq ilə tutiyi-şəkkər xa bizə.

Ey Nəsimi, qafil olma şol hümayun kölgədən
Kim, qılır hərdəm təcəlli Qafdən Ənqa bizə.

* * *

Ey kəlamüllah, əşya nitqi-həqdir sərbəsər,
Kim, oxur inni ənəlhəq ayəti-nurən şəcər.

Ey kəlamüllaha vaqif, bil kəlamın sirrini,
Qalmıya məxfi zəmirin dər ülumi-xüşkü tər.

Anda kim, əyanü sabit gövhəri-laşey idi,
Fəzl idi kim, qıldı həqdən feyzi-ənvari-nəzər.

Ş eyilillah nuri vəchindən təala şanəhü
Mərhəba, ya Müstafa, səllü əla xeyrül-bəşər.

Üzü vəşşəmsüz-zühadır, yanağı bədri-düca,
Yədi-beyzadır əli, barmaqları şəqqül-qəmər,

Ol şahın adı ki, həqdən Əhmədü Məhmud idi,
Ta qəzadır, maməzadır, ta müqəddərdir qədər.

Çərxi-gərdun çakəri-dərgahın oldu daima.
Həm mürəssə don keyibdir bağlanır zərrin kəmər.

Məcməi-məcmui-əsma oldu insanın adı
Kim, əhəd adından oldu şol müsəmma namvər.

Qaşları nəsri-minəllah, çün saçı fəthün qərib.
Kirpigi inna-fətəhna, çeşmi mazağəl-bəsər.

Firqətindən kanda gövhər cigəri qan olmasa
Qanda qiymət tapar idi ləlü yaqutü göhər.

Hər könül ki, həqqə vasil oldu, buldu etibar,
Hər gəda ki, şahə məhrəm oldu, oldu mötəbər.

Seyyidü sadat mədhin söylədi seyyid Nəsim,
Tutiyi-şirinməqalə nitqdən tökdü şəkər.

* * *

Ey kərimi-ləmyəzəl, ey xaliqi-pərvərdigar,
Həm sənin qatındadır sirri-nihanım aşikar.

Baxmagil hər rusiyahın cürmi-biedadına,
Əfv qıl səndəndürür yüz min ki, ola bişümar,

Vayə vay ol vaxta kim, hər kəs mətain ərz edər,
Mən qalam bivayəvü miskinü müflis şərmsar.

Küllə şeyün halikün lareybə illa vəchəhü,
Kim qalıbdır mən qalam dünyada heyyü payidar.

Ömr olunca səcdə qılsan mində bir olmaz qəbul,
Anca mən dilxəstədən səhv ilə keçdi ruzigar.

Cahil idim bilmədim şimdən geri cəhd eyləyəm,
Ol gedən getdi əlimdən çünki yoxdur ixtiyar.

Çün əməldir azuğum bu yolda cismin bəsləmə,
Tən qalır səndən geri oldur qidayi-murü mar.

Bir hörümçək toruna asılmışam, ya dəstigir,
Alt yanım bamövci dəryayi-xətərdir bikənar.

Dünya hiçü mali hiçü ömrü hiçü səyi hiç,
Heç yerə niçündürür bu munca zəhmət karubar?

Ey Nəsimi, vəz ilə çox vəz edərsən aləmə,
Hazır ol, felin gözət kim, ömrə yoxdur etibar.

* * *

Həqiqət həqqi biləndir, verən varını yəğmayə,

Təraş olub nəməd geyən dolaşmadı bu sevdayə.

Səfasız sufiyi gör kim, haram der dinləməz sazı
Ki əhli-həq olan kişi, nə qəm, girsə kəlisayə.

Təkəbbür olma, ey münkir, vücudun bəhrinə qərq ol,
Həzaran məni assi edər ki, qərq olan bu dəryayə.

Çıxıb mənbərdə, ey vaiz, yeyin gərm olma, əbsəm dur,
Daha məşğul idi şeytan ki, səndən zöhdü təqavayə.

Nəsimi, qəlbini pak et, cahan sevdalarından keç
Ki, mən əbdəm və ol mövla ki, nəsnə girməz arayə.

* * *

Təvafi-Kəbənin gərçi səvabı çoxdur, ey mövla,
Könül allah evidir gəl, təvaf etmək anı ovla!

Yeddi göydən dəxi əla könüldür billah, ey arif,
Könül içində buldular rümuzi-sirri-ma övha.

Olar kim, aşiqi-həqdir, nedərlər hurü qılmani
Ki, huri, xüldü qılmandır tüfeyli-aşiqi-şeyda.

Gəl ey həqq istəyən talib, müqəddəs vadini teyy et
Ki, zəhmətsiz ələ girməz nə kim, istərsən, ey dana.

Vücudun şəhrinə, gir gör, könül Turində can gəldi,
Münacat etdi həq ilə, təcəlli gördü çün Musa.

Kişi hər nəyi kim, sevsə, odur həm zikri-təsbihi,
Nətəkim, daima Vamiq dilində zikridir Əzra.

Müyəssər olmadı vəslin Nəsimiyə, əya dilbər,
Xəyalın munis etmişdir dünü gün zikrisən, şaha!

* * *

Bistü həştü sivü düdür ayəti-nitqi-xuda,
Görmüşəm eyni-əyani, məndədir həq biriya.

On səkkiz min aləmin mövcudu könlümdür mənim,
Bulmuşam dəryadə gövhər eylə bilgil bariha.

Fərdü mütləqdir vücudum, bilgil, ey əhli-yəqin,
Ş ol səbəbdən vaqif oldum, keçdim əz hirsü həva.

Bistü həşt vəchimdə xəttim həq bəyanın eylər uş,
Bilgil, ey salik bu sirri, uş güvahim istiva.

Dörd kitabın mənisi, şərhi bu bistü həştdir.
Həm dəliləm, həm bəyanəm, həm süfatam xoşliqa.

Gər dilərsən həqqə vasil olmağa əz hər cəhət,
Aşiqü heyran ola gör kənduzundən bi riya.

Hər nə kim, istərsən, indi, lövhi-dildən istəgil,
Ayəti-inna fətəhnadır dəlili-qul kəfa.

Çünki canın müşkilati səndən oldu aşikar,
Bulmuşam Fəzli-ilah, əz möcuzati-Müstafa.

Çünki gördüm bu kitabı kafü nuni oxudum,
Həm bu məni üz veribdir könlümə işbu əta.

Mən bu sirri hər-necə kim, gizliyə gördüm, vəli
Bihicab oldu vücudum, zahir oldu lafəta.

Ey Nəsimi, həqqi bildin, nəfsi əmmarəni qoy,
Anı dut kim buyurar qafi-qənaət bi-fəna.

* * *

Həqqi bilən bilir bu gün eşqi hədisi-pürbəla,
Nəhvlə sərfi neylər ol, oldu şəhidi-Kərbəla.

Məntiq ilə məaniyi çox oxuma bu gün yenə
Gəldi, gətirdi bigüman müdhəti-eşqi-həl-əta.

Rahəti-ruhi-canmısan, yoxsa pəri bu şəkl ilə
Kim, dünü gün oxur bu can surəti-lövhi-rəbbəna.

Qıldı nəzər bu canıma ol şəhi-layəzali-həyy,
Həyyi-qədimi-künfəkan gör ki, nədir bu gün sana.

Ol əzəli həbibi gör, ləmyəzəli təbibi gör,
Qıl canını fəda ana, gör, bu süfati basəfa.

Ş irü şərabı ol verər canına bir nigah ilə,
Ş irü şərabı içə gör, demə ki, ağ udur mana.

Ş əhd isə düşmənin əli, alma sunarsa ol balı,
İçmə əlində şəhdi sən, ol ki, xətadurur, xəta.

Möhnəti-eşqi-yar ilə gərçi çəkişsə can bu gün,
Günü budur, keçirməgil sən, dünü günü pürbəla.

Çəkdi qəmin Nəsimiyi surət ilə məaniyə,
Can ilə kuşiş eylədi, buldu bu eşqdə səfa.

* * *

Hər kimin kim, rəhbəridir sidqü ixlasü səfa.
Oldurur darin içində bəndeyi-Fəzli-xuda.

Sadiqil-qövlul-əmini istərisən sən bu gün,
Çün biləsən sadiqül-qövlül-əmini-Müstafa.

Cövrünə səbrü təhəmmül eyləgil müşriklərin,
Necə kim, gördü Rəsul ilə Əliyyül-Mürtəza.

Ş ərbəti-maü təhuri istər isən, qəm, yemə,
Dövr əlindən zəhr nuş et, çün Həsən xülqi-riza.

Gər bu gün bunda susuzluqdan olursan sən şəhid,
Yarın onda həşr olursan ba Hüseyni-Kərbəla.

Taətin fövt etmə şeytan gərçe yüz nur göstərir,
Qiblədən döndərmə üzün necə kim, Zeynəl-iba.

Ş ol Məhəmməd Baqiri gör şər bazarında kim,
Necə verdi hədyəni çun lütf ilə allah ona.

Cəfəri-Sadiq məratibin dilərsən, sadiq ol.
Sidq ilə bu yolda qul ol. bulasan mənzil əla.

Müddəi təninə səbr et Museyi-Kazim kimi.
Həq bilir kim, həqq iləvü necə oldu macəra.

Gəl Əli, Musa Riza kimi həqqin əmrini tut,
Necə kim həqdən gəlir canü könüldən çun riza.

Həm Təqi kimi vücudun mülkinü viran qılıb,
Bu fənadə fani ol kim, bulasan mütləq bəqa.

Sirri-əsmadən xəbər bilmək dilərsən çün Nəqi,
Müttəqi ol, müttəqi ol, müttəqi ol, biriya.

Əsgəri kimi əgər nəfsin çərisin basasan,
Bigüman sənsən yəqin kim, maliki-hər dü səra.

Ş ol Məhəmməd Mehdi kimi ədl edib, cəhd edəsən,
Hiç gümansız məskən ola cənnətül-məva sana.

Ta ki, mən qıldım nəsihət uşbu xəlqə həq sözün,
Kim qəbul etdi bu vəzi buldu həqdən çox əta.

Gecə-gündüz fikrü zikrim şahidü şəmü şərab,
Hər zəmanü hər nəfəsdir karü barim ahü va.

Ş ol Məhəmməd Müstafanın üz suyü çun, ya ilah,
Rəhmət etgil mən fəqirü asiyə ruzi-cəza.

Həm bu on iki imamın hörməti-həqqi içün
Bu həva ilə məni yandırma fin-naril-zəla.

Ta səqihəm şərbətin içdi Nəsimi dər-əzəl,
Həqqi kəşf etdi rümuzi-sirri-əsmai-xuda.

* * *

Ey könül, hər bivücuddan can umarsan, nə əcəb!
Bikərəmdən lütf ilən ehsan umarsan, nə əcəb!

Bişəriətlər nə bilsin ənbiyanın şərtini,
Bitəriqətdən rəhi-ərkan umarsan, nə əcəb!

Bibəsərdən məniyi-şövqü kamali-mərifət,
Bixəbərdən söhbəti-irfan umarsan, nə əcəb!

Hər qayanın ləli olmaz, hər dənizin gövhəri,
Hər sədəfdən lölöi-mərcan umarsan, nə əcəb!

Çün əzazil əhsəni-təqvimə baş endirmədi,
Anda sirri-Kəbeyi-hənnan umarsan, nə əcəb!

Divi-naməhrəm ki, dutmaz ismi-əzəmdən xəbər,
Əhriməndən rəhməti-rəhman umarsan, nə əcəb!

Hiç imiş zöhdü vü zərqü, zahidin əfsanəsi,
Ş ol fəqihdən məniyi-Quran umarsan, nə əcəb!

Umma hər qəlbi zəğ əldən aşiqin əsrarını,
Kafirin könlündə sən iman umarsan, nə əcəb!

Ey Nəsimi, bivəfadan ummagil rəsmi-vəfa,
Bivəfadan əhd ilə peyman umarsan, nə əcəb!

* * *

Çünkim gözümə gəlmədi hərgiz xəyali-xab,
Caqi, gətir piyaləyi, doldur şərabi-nab.

Fürsətdürür, gəlin bu gecə içəlim meyi,
Ş əm ilə mütribü mənü sən, şahidü şərab.

Məmur tutun nişat ilə can mülkünü müdam,
Bu ömri-nazənin çü bilirsiz qılır şitab.

Zaye keçirmə fürsətin, aldanma bir nəfəs,
Bir gün ola pürab ola çeşmü könül xərab.

Hərgiz zəmanə kimsəyi xoşnud qılmadı,

Hər fikr namüvafiqü hər fel nasəvab.

Nacins söhbəti degil illa yedi damu,
Fəzl ilə eylə ya ilah, əcrəna minəl-əzab.

Divi-rəcimi adəmə həmsöhbət etməyə,
Sahibnəzər bilir ki, xətadır, degil səvab.

Həmdəm nə rəsm ilə ola Cəbrilə Əhrimən,
Munis nə vich ilə ola tuti ilə qürab.

Gəl, ey hərif, şimdi nəsihət qəbul qıl,
Cövr eyləmə hərifə ki, hacət degil itab.

Zərraq zahidin içəlim qanını səbuh,
Məhrum sufinin qılalım bağrını kəbab.

Aləmdə kim ki, fitnə qapısını bağladı,
Əlhəq zəhi səadətü vəllah zəhi səvab.

Çün qılmadı piyalə Nəsimi bu gün sana,
Bir dustkamlər içəlim dolu-dolu qab.

Lövhi-Musa çün üzündən sıydı, açıldı niqab,
Sirri-tövhidi əyan etdivü götrüldü hicab.

İstiva sirrinə yol buldu üzündən ta ana,
Cəbrail çəkdi Büraqi mindi getdi çün üqab.

Qabü-qövseynə dəkin getdivü durmadı haman,
Gördü həqqin üzünü, gəldi dilindən bu xitab,

Ayəti-səbül-məsanini üzündən buldu çün.
Ümmətinə dönübən dedi: budur əsli kitab.

Kirpigin qaşınla zülfün yeddi ayət oldu çün,
Bu yeddi ayət sualına nə verirsən cavab?

Fatihə səbül-məsanin çün üzündən fəth olar,
Rövşən ola sənə bu elmi-lüdən ilə səvab.

Üzünə qarşı sücudu etmədi divi-rəcim,
Dedi: - mən oddanəm, ani görərəm üştə türab.

Üzünə qarşı sücudu mana müşkil görünür,
Qılmadın səcdə ana uş yeridir narü əzab.

Üzünə qarşı sücudun eylərəm oldur murad
Kim, irə məqsudə canım cəhd ilə etdi şitab.

Ləlinin vəsfini gər şəhr eylər isəm bir-bir,
Dözməyə, sına qələm, ahım ilə yana kitab.

Çün Nəsimiyə bu Fəzl açdı hidayət qapısın,
Çalınız çəngü rübabı, içəlim nüqlü şərab.
Ey xəti-xalın kəlamüllah, həm ümmül-kitab,
Həsrətindən dideyi-üşşaq olubdur qərqi-ab.

Qəmzeyi-çeşmin işarət qıldı əhli-vadiyə,
Musiyə gəldi xitabi-"lən-tərani"dən cəvab.

Leylətül-əsradə vəlleyl endi zülfün şəninə,
Ayəti-vəşşəms vəchindən göründü afitab.

Ey mənim eynimdə rüxsarın çü nuri-ləmyəzəl,
Dil saçın hər tarəsindən aləm üzrə mişki-nab.

Aləmi qıldı münəvvər nuri-vəchin ta əbəd,
Lövhi-məhfuzunda rövşən oldu həm yövmil-hesab.

Zarü bimarəm əgər təşrif qılsan bir nəzər,
Xaki-payın məqdəminə süzəyim gözdən gülab.

Ol xətü xalü rüxü zülfün hesabın qılmağa,
Hasibi-eşqə müyəssər oldu həqdən ehtisab.

Surətin ayineyi-eşq oldu əhli-vəhdətə,
Lövhi-məhfuzunda Quran oldu hikmətdən kitab.

Ey Nəsimi, başını qoy ol cənabi-həzrətə,
Qoymağıl əldən vüsalın ta əbəd, əz hiç bab.

* * *

Çeşmeyi-heyvan mənəm, məndədir abi-həyat,
Dur necə bir yatəsən fiz-zülmətil-məmat.

Cənnətü huri mənəm, Kövsərü Tubi mənəm,
Nariyü nuri mənəm, həm susuzam, həm Fərat.

Çərxi-məəlləq mənəm, faili-mütləq mənəm,
Həqq iləyəm həq mənəm, ayət ilə bəyyinat.

Bağ ilə bostan mənəm, tazə gülüstan mənəm,
Kafirə tufan mənəm, möminə Nuhün-nəcat.

Qibləvü iman mənəm, surəti-rəhman mənəm,
Lövh ilə Quran mənəm, həm orucam, həm səlat.

Höccəti-bürhan mənəm, Musiyi-İmran mənəm,
Yusifi-Kənan mənəm, Misr ilə qəndü nəbat.

Həm yetirən, həm yetən, həm bitirən, həm bitən,
Cümlə mənəm, cümlə mən, dəhr ilə həm kainat.

Gənci-nihan uş mənəm, kövni-məkan uş mənəm,
Cümlə də can uş mənəm, vacib ilə mümkünat.

Ş əm ilə pərvanəyəm, bəhr ilə dürdanəyəm,
Məscidü meyxanəyəm, məbəd ilə sovmənat.

Ərşi-münəqqəş mənəm, çar ilə nöh, şeş mənəm.
Həm həsanat işlərəm, həm qılıram səyyiat.

Bay ilə yoxsul mənəm, yolçu ilə yol mənəm,
Kim ki, bu mənsubəyi oynamadı, oldu mat.

Mülk ilə malik mənəm, mühyüvü halik mənəm.
Mürşidü salik mənəm, abidi-əsnamü lat.

Qaf ilə ənqa mənəm, ab ilə səqqa mənəm,
Cümlədə həqqa mənəm, üştə tanıq şeş cəhat.

Həşr ilə məhşər mənəm, sahibi-kövsər mənəm,
Həm gəzərəm dərbədər, əhli-zəkatəm, zəkat.

Əhsəni-təqvimə çün qılmadı şeytan sücud,
Uyma ana səcdə qıl, lən et, anı narə at.

Kim ki, dilaram ilə ömrünü sərf eylədi,
Hər günü eyd oldu eyd, hər dünü qədrü bərat.

Möminə mömindürür güzgü, arıt güzgünü,
Ta görəsən sən səni, zat olasan, həm sifat.

Nəfsini hər kimsə ki, tanımadı, şübhəsiz,
Arifi-rəbb olmadı, yetmədi ol bisəbat.

Kəndü vücudində çün buldu Nəsimi səni,

Bildi yəqin kəndidir məzhəri-ənvari-zat.

* * *

Əya lətifi-zəmanə, əya xülaseyi-zat!
Eşit bu pəndimi tut kim, bulasan anda nəcat.

Ş əriət əmrini mürşid edən təriqətə gir,
Kim, ol təriqət ilə sən içəsən abi-həyat.

Həqiqət əhli olasan, görünə hər nə ki, var,
Dəmində mərifətindən buluna çox həsənat.

Bu gün duruş özüniçün, eyi əməl edə gör,
Yarınki mərəkələrdə behişt ola ərəsat.

Səni diri dutanı sən bilirsən əlbət əziz
Ki, hər nəfəsdə bulasan eyicə qədrü bərat.

Bu gün bu dari-fəna bir nəfəsdürür, biliniz.
Bu bir nəfəsdə qılın səd həzar sovmü səlat.

Rəsuli-səyyidi-gövneynə mömin ayinədir,
Bu mömin ayinəsində göründü cümlə sifat.

Fəna məmat ilə nəfsin bu üçü bil gecədir,
Bəqa həyat ilə, gündüz, bu əql ilə mirat.

Bəqa elindən irişdin, fənadə elm oxudun,
Bu elm ilə özünü bildin ömrünə bərəkat.

Bu elmi oxuyuban bilmədinsə kənduzini,
İlət şu dəftərini tez bazarda bir pula sat!

Həzər qıl, anla səni, sən özünü bilməkçin,
Saqın ki, cənnət üçün olmaya yerin dərəkat.

Dilərmisən ki, yəqin əl verə təcəllilər,
Gözün ayırma özündən, bu nəfsini oda at.

Qaçan ki, qətl edəsən, nəfsini oda atasan,
İrişə ayəti-ünzür, dönə həyatə məmat.

Dürüş bu mərifətin xirqəsinə cəm ola gör,
Dağılma dörd yana aşiq ki, qandasan heyhat?

Gətirdi zatını doğdu o yuca aləmdən,
Bəzəndi nuri-təcəlli, sürüldü çün zülmat.

Olur ki, təşnədilə sözlərimdən irdi həyat,
Bəriyyə içrə, qalanlara mətə fis-sələvat.

Dilimdən irdi, qələmdən töküldü kağıza dürr,
Dirildi cümlə lətayif, cəvahir oldu səbat.

Bu mərifət, bu təriqət, həqiqət oldu tamam,
Şəriət əmri üçün ver Məhəmmədə sələvat.

Bu mərifət sözünün sirrini bəyan edəvüz,
Əya lətifi-zəmanə, əya xülaseyi-zat!

Bir qətrə bəhri-həqiqət sözünü dərc edəlim
Ki, bir təriqətə min dürlü göstərir hərəkat.

Bu gün Nəsimi sözünün həlavətinə irən,
Həzar səcdə qılır tuti birlə qəndü nəbat.

* * *

Ey pərtövi-diyari-rüxün nuri-kainat
Kim, sünbülün səlasili həllali-müşkilat.

Yarəb, sifatini necə verim bu aləmə,
Gər sən mənimlə olasan, ey dürri-bəhri-zat.

Etdi nüzul şəninə göydən kəlami-həq,
Ş ərhü bəyanü surətin ismi tənəzzülat.

Nari-cəhimə saldı məni hicri-firqətin,
Musayi-ləntərani kimi istərəm nəcat.

Xanda bulam təriqi-vüsalın məhəbbətin,
Mən binəvayə olmasa gər səndən iltifat.

Məndən zəkati-hüsnünü, ey şah, əsirgəmə,
Daim qəni zəkatın umar vacibüzzəkat.

Kəşf oldu sirr xali-xətindən Nəsimiyə,
Elmül-əruz içində məfailü föilat.

* * *

Ya rəsuli-fəxri-aləm, seyyidi-zatü sifat!
Bəhri-zatın gövhərisən, həm sifatın eyni-zat.

Qüvvəti-zati-əzəl daim səninlə müstəqim,
Hikməti-darül-əbəd qaim səninlə mümkünat.

Məzhəri-sirri-həqayiq mətləi-nuri-əzəl,
Məzhəri-kani-dəqaiq, mənbəi-hər möcüzat.

Əhmədü Mahmudü Qasim, şahü sultani-rəsul,

Küntə kənzin mədəni, həm kəşfi-həlli-müşkilat.

Vəsfini "vənnəcmü" "vəşşəmsü" təbarək söylədi,
Ş aninə "tahavü" "yasin" gəldi həqdən beyyinat.

Surəti-ənvarinin hər zərrəsi şəmsü qəmər,
Türreyi-ənbərfəşanın leylətül-qədrü bərat.

İzzü iqbalindən ötrü oldu tərkibi-cahan,
Yerü gög, insü məlaik, əslü fəri-kainat.

Gövhəri-dəryayi-eşqin qətrəsindəndir yəqin,
İsmü rəsmü fövqü təhtü dörd təbaye, şeş cəhat.

Ey mütəhhər gəldigin dəm çün vücuda anədən,
Kafirin deyri yıxıldı, titrədi latü mənat.

Elm ilə hilmü həyavü tövbəvü zöhdü vərə
Xəlqə fəzlindən irişdi rövzəvü həccü zəkat.

Hər ki, imanın yəqin etdi sana, ey pak din,
Layəzal oldu həmişə cavidan əndər həyat.

Mömini-sadiq, müvəhhid canfəşan oldu sana,
Gərçi müşrik şübhədən pak olmadı ol bisəbat.

Yaşəfiül-müznibin, rəhm et Nəsimiyə bu gün,
Hasilim iki cəhanda sənsən, ey pakizə zat!

* * *

Kövsərin eynindən axır çeşmeyi-abi-həyat,
Zülmətin dövranı keçdi, aradan getdi məmat.

Daima həq söylərəm həm Fəzli-həqdən gəlmişəm,
Həq mənəm, həq məndədir, həm ayət ilə bəyyinat.

Tubiyəm, həm səlsəbiləm, həm mənəm cənnatü hur,
Həm şərabəm, həm sərabəm, həm susuzam, həm Fərat.

Həm mənəm Musilə atəş, həm mənəm anəstünar,
Həm Kəlimin Turiyəm mən, həm təmənna, həm nəcat.

Gənci-pünhanəm, bu sirri mən nə pünhan söylərəm,
Cismü canəm, kün-fəkanəm, vacibəm, həm mümkünat.

Ş əmiyəm, həm aləmin şəminə mən pərvanəyəm,
Misr came uş mənəm, həm məbəd ilə söminat.

Həm mənəm Musiyi-İmran, həm mənəm həqdən kəlam,
Həm mənəm Fəzl ilə rəhman şəkkərəm, qəndü nəbat.

Həm mənəm insü mələk, həm adəmi-xaki ilən,
Bulmuşam həm ərşi-rəhman, cümlə oldum kainat.

Lövhi-məhfuzəm, hürufəm, əbcədəm mən, həm heca,
Həm Xəlilə Kəbə oldum, həm mənəm sövmü səlat.

Adəməm, həm Adəmə qıldım sücud ixlas ilə,
- Tutmadı ol əmri, şeytani-ləini narə at.

Həm mənəm həşr ilə məhşər, həm mənəm yovmül-hesab,
Həm bu yovmin hacəti, həm olmuşam əhli-zəkat.

Möminin qəlbi, səfası, həm mənəm ruhül qüdüs.
Həm sifatımdan olubdur aləmə nuri-nəcat.

Nəfsini hər kimsə kim, tanıdı ol həqqi bilir,
Arifi-rəbb oldu ol kim, tanıdı buldu səbat.

Bildigim sənsən, Nəsimi, səndən özgə kimsə yox,
Hər yanadən bildi sənsən məzhəri-ənvari-zat.

Kim büsati-eşq içində oynadı şətrənci-zat,
Otuz iki istivadır məni içrə kainat.

Rast oyna sən dəxi həm evlərini yaxşı gör,
Ta müdami olmayasan eşq evində şahə mat.

Mat olsa bu vücudin eşq evin xali qalır,
Eşq evin kim qıldı xali, ta əbəd tapdı məmat.

Külli-şey oldu mühitü ta həyati-cavidan,
Yəxrücül-meyyit oluban tapdı ol zatü süfat.

Çün süfatın zat oldu, qıldı ol mənil-hüruf,
Surəti-vəchin içində oxuram mən eyni-zat.

Zahirən qıldın niyyət sən dil ilə, yoxdur könül.
Niyyətin təsdiq olunmaz, ol namazın lasəlat.

Niyyətin ola dürüst kim, mənliyin başdan gedə,
Mənliyin kim getdi isə məhv oldu səyyiat.

Ey Nəsimi, salik oldun mərifət yetdi sana,
Ol nisabi-mərifətdən müstəhəqqə ver zəkat.

* * *

Divi rəcimə, ey könül, etmə dəxi mütabiət,
Tanrı sözün eşit, derəm, sidq ilə qıl mülazimət.

Hər kişinin ki, əsli çün div ola ol eşitməyə,
Min deyəsən qulağına nükteyi-pəndi-moizət.

Söz bilə cahilin dili alim önündə lal ola.
Mərifəti nə söyləyə olmayan əhli-mərifət?

Mən ərəfə çün oxudun tanrıyı tanıdın isə,
Özünü bil ki, tanrıdan zatına var münasibət.

Çünki özünü tanıdın həq sənə kərrəmna dedi,
Gər biləsən həqiqəti qılmayasan ənaniyyət.

Yaxşılıq eylə sən, sənə yaxşılıq eyliyə xuda,
Aqibət əslinə qılır xeyr ilə şər müraciət.

Çünki, Nəsimi sözlərin əhli-məani yey bilir
Kim, bu təriqi-məniyi bilmədi, bilmədi lüğət.

* * *

Ey cəmalın məzhəri zatü sifat,
Səndə zahir oldu rəsmi-feli-zat.

Ay üzündür həq təala güzgüsü,
Pərtövi-çöhrəndən oldu kainat.

Müshəfin əvraqü ayati üzün,
Qaşların mehrabına qıldım səlat.

Dilədim zər ləblərindən, ey nigar,
Ş ər də buyurmadı lələ zəkat.

Ey Nəsimi - "Cavidani-namə"dir
Həlli-əşkali-cəmii-müşkilat.

Aç bu sərapərdeyi gir içəri, canə bax,
Gör nə təcəlli qılur pərtövi-cananə bax.

Dost gözündə görüb sürməyi könül gözü,
Eşq ilə ondan dönüb tələti-sultanə bax.

Əksini gör ol üzün istər isən görməyə,
Can ilə canan gözün, ayineyi-cana bax.

Açdın isə həq gözün görmək içün həq üzün,
Küfri əlində kimi şöleyi-imanə bax.

Sövmiəvü məscidə guşənişin oluban.
Kafiri kisvət geyib sən bu müsəlmanə bax.

Gözlərinin ayəti əksi əyan göstərir,
Dilər isən görməgə surəti-insanə bax.

Niçün əgər şir isən meşədə zinharəsən,
Murçələrdən olub didigi mərdanə bax.

Surəti-şirazidən gözünü ayırma kim,
Eylə ki, bu sən deyən dövləti-pünhanə bax.

Canəvü həm cahanə versə əgər vəslini,
Al, ey Nəsimi, anı qiyməti-ərzanə bax.

* * *

Fəzlinə bel bağladım, ya vahidü fərdü əhəd!
Cümlənin məbudi sənsən daima heyyül-əbəd!

Oxuram ismində "bismillahir-rəhmanir-rəhim",

Ey sifatindir sifati - "qül hüvəllahü-əhəd".

Əvvəlü axir hüvəllahil-ləzi sən la-yəmut,
Zahirü batin hüvəlbaqisən allahüssəməd.

"Ləm yəlüd" sənsən oxurlar, ey "vələm yuləd", səni,
"Ləm yəkun" zatü sifatindır "ləhü küfüvən əhəd".

Ol zaman kim, lütf ilə bir gövhərə qıldın nəzər,
Zahir ol gövhərdən oldu cümlə əşya laədəd.

Kaf ilə nundan yaratdın on səkkiz min aləmi,
Qüdrətindən ərbəin gündə tamam oldu cəsəd,

Seyyidin könlündə sənsən, səndən özgə nəsnə yox,
Həm dilində bu fəqirin daim aydır ya əhəd.

* * *

Ey xətin səbülməsani, ey ləbin mai-təhur,
Vey cəmalın pərtövindən sərbəsər aləmdə nur.

Vədeyi-yovməl-qiyamət endi həqdən arifə,
Ruzi-həşr oldu, çalındı vəhdətin günündə sur.

Xilqətin şanında münzil oldu əmri-əscüda,
Bilmədi şeytan bu rəmzi, şükrünü qıldı ğəyur.

Şübhədən arınü əhli-sacid olgil, səcdəyə,
Leysə məqbuləl-səlatül-qəlb illa bilhüzur.

Xatiri-cəmiyyət ol zülfi-pərişanındadır;
Şol cəhətdən olmadı xali xəyalın əz xitur.

Eynimə gəlməz cəhanın zülməti bir şəmməcə,
Çün iki aləmdə sənsən mərdümi-eynimdə nur.

Həmdilillah kim, Nəsimi buldu yarın vəslini,
Fariğ ül-bal əz qəmi-dünyavü min həşrən nüşur.

* * *

Ey saçın zilli-ilahi, vey rüxün allahü nur!
Rövzənin sərvi boyundur, indəha cənnatü hyr.

Ey sifatın "qülhüvəllah", vey cəmalın "fatihə",
Üştə Fürqan, Üştə Tovrat, Üştə İncilü Zəbur.

İstivasıdır saçın inna hüdeynahüs-səbil,
Cənnət anındır ki, qıldı şol sirat üzrə übur.

On səkkiz min aləmin ayinəsidir surətin,
Kim ki, şol mirati buldu, oldu min-əhli-sürur.

Adəmin vəchidir allahın kitabı, uş kitab,
Ey kəlamüllahə münkir xəz minəllahül-ğ əyur.

Küntə-kənzin pərdəsindən "qafirüz-zənb" oldu faş,
Zahid istiğ farə gəldi, hər dəm aydır: - Ya ğ əfur!

Aləmül-qeybin vücudu kainatın eynidir,
Ey şəhadətdən xəbərsiz caəna yovmən-nuşur.

Qəhrü lütfün illəti mənidə vahiddir, vəli,
Bilmədi şeytan bu tovhidi, əhəddən düşdü dur.

Eynü şinü qafə bax, yarın cəmalın anda gör,
Qül təbarək ya müsəvvər, leysə fiha min fitur.

Qondu hüsnündən qiyamət, ey hesabın yanılan,
Uyxudan dur kim, irişdi vədeyi-mən fil-qübur.

Faili-mütləqdən özgə nəsnə yoxdur arədə,
Gər sən idrak eyləməzsən, bil ki, səndəndir qüsur.

Mömінin qəlbidir, ey sahibdil, allahın evi,
Leysə məqbulüs-səlatün əbdə illa bilhüzur.

Kim ki, Əyyubun bəlasın sevdigindən çəkmədi,
Geymədi məhbub əlindən xələti-əbdiş-şəkur.

Ruh-qüdsidir Nəsiminin həqiqət sözləri,
Gər Məsiha tək diriysən, yatma ki, çalındı sur.

* * *

Üzündür lövhi-Musa, qamətin Tur,
Xətin Fürqan, üzündür rəqqi-mənşur.

Kəlimüllahın əsli sivü dü hərf,
Cəmalın lövhi üzrə oldu məstur.

Saçındır küfrümüz, üzündür iman,
Nə küfr, iman ilən zülmat olur nur.

Cəmalın küntə kənzidir, əya can,
Mənim könlüm xərabın qıldı məmur.

Görən sənsən mənim eynimdə, yarəb,
Nə nazirsən, nə mənzərsən, nə mənzur?

Boyun tuba, dodağın abi-heyvan,

Rüxündür cənnəti-ədnü xətin hur.

Nəsimi sözünə qılın tətəbbö,
Zi Fəzl oldu bu əbd Fəzlə dəstur.

* * *

Yəqin, yarəb, üzündür rəqqi-mənşur,
Məhəmməd şəri andan oldu məşhur.

Təvaf əmr oldu çün Beytül-əqiqə,
Rəsul ol evi çün xoş qıldı məmur.

Sifatındır bilirəm Kəbə mütləq,
Ziyarət eyləyənlər oldu məğfur.

Saçın həblülmətindir, surətin həq,
Hidayət şəmi üzün, ərz edər nur.

Yanağın "hazihi-cənnati-ədnin",
Üzündür kəşfi-müşkil cənnəti-hur.

Sənin məstanə eynin sağərindən,
Rəvandır səlsəbil, uş məstü məxmur,

Məsiha nəfxədir şirin dəhanın,
Ki, səhhət bulur andan sorsa rəncur,

Qaşınla kirpigin, mişkin saçınla,
Vücudidir Süleyman, eynidir mur,

Ənəlhəq dedi zülfün darlığından,
Çıxardı gögə fəryadını Mənsur.

Sifatın batini eylədi rövşən,
Ki, aləm varinə olmadı məğrur.

Sən əhsən surətə inkar edənlər,
Əzazildir ki, düşdü tanrıdan dur,

Nəsimiyə təcəlli qıldı qəmzən,
Gözünə nurü könlün etdi məsrur.

* * *

Gərçi eynimdən, nigara, surətin pünhan degil,
Firqətindən yanaram kim, vəslilə həmsan degil.

Ey könül, nadan qatında razını faş eyləmə,
Əhli-irfandır bu razın məhrəmi, nadan degil.

Cəhlini rəf eylə, ey zahid, allahı tanı kim,
Cəhl imiş cəhl ol mərəz kim, qabili-dərman degil.

Nəfsini öldürməyən gər Bicənü Söhrab isə,
Pəhləvan olmaz adı, həm Rüstəmi-dəstan degil.

Ey könül, darüssəlami dünyanın lazzatinə
Satma kim, şol bisəbatın dövri cavidan degil.

Xızr ilə İsa, nigara, buldu vəslindən həyat,
Ləlini kimdir deyən kim, çeşmeyi-heyvan degil?

Həq sevər xubi, nə mənidən mən anı sevməyim,
Sevməyim şol nəsnəyi kim, həq dedi, insan degil.

Surətin eşqi kimin kim, qılmadı canında kar,
Şol gəzən cismindəki mənidə cindir, can degil.

Gərçi asandır der, ey can, eşqini hər bixəbər,
Kim ki, şol sevdayə düşdü, bildi kim, asan degil.

Arizumənd oldu könlüm vəslinə yarın, vəli,
Buyruğu təqdirə keçməz, hökmünə fərman degil.

Eşq ilə meydanə möhkəm ər gərəkdir kim, girə,
Hər hünərsiz hümmətisüstün yeri meydan degil.

Ey ki, sultan olmaq istərsən fəqir ol kim, yəqin,
Kim ki, sultan oldu dərviş olmadı, sultan degil.

Gərçi yekrəkdir vəfadən səndən, ey dilbər, cəfa,
Sən vəfalisən vəfa qıl kim, cəfa çəndan degil.

Ey mənə hərdəm deyən kim, baxma xubin üzünə,
Aşiqin axır gözü var, ol qədər nadan degil.

Tutma şeytani-rəcimin qovlini, rəhmanə uy
Kim, uyan şeytanə cindir, tabei-rəhman degil.

Eşqilə can yoxdur ol bimərifət heyvanda kim,
Surətin nəqşində daim valehü heyran degil.

Ey Nəsimi, çün yəqin imanımış, iman yəqin
Hər şəhadət kim, yəqindən tışradır, iman degil.

* * *

Bu cism evinə, taliba, seyr edərək çün can gəlir,
Bu evdə baqi sanma kim, bir-iki gün mehman gəlir.

Vardır sualım çün sana, vergil cavab, qalma dona:

Bu ruhi-qədimi mana, degil ki, sən qandan gəlir?

Çün xakdən edər səfər, mədən, nəbat olur şəcər,
Rövşən görər əhli-nəzər kol tömeyi-heyvan gəlir.

Çün tömeyi-heyvan olur, o da ki, insü can olur,
İnsana vasil olmağa bidəstü pa pərran gəlir.

Çün tömeyi-insan olur, ol ruh, ol heyvan olur,
Ətü dəri, iligü qan pəs tömeyi-insan gəlir.

Biixtiyarü biədəd gəlir-gedər kim, vəsl ola,
Ta vəsl olunca adəmə çəndan gedər, çəndan gəlir.

Çün adəmə vasil olur, məqsud ana hasil olur,
Ol nütfədən insan olur, lölö kimi ğəltan gəlir.

Çün tömeyi-insan olur, insanü cismü can olur.
Pəs ruhi-insani olub, çün surəti-rəhman gəlir.

Ol aləmi-itlaqdən, ol şəmsi-din xəllaqdən,
Ayrıldığ içün zərrəvəş bu dünyaya nalan gəlir.

Bu aləmə çün kim gəlir kəsbi-kəmalü mərifət,
Etməz olursa dəmbədəm, nadan gedər, nadan gəlir.

Çün min lüdən elminə ol olmadı alim, ey fəqih,
Əhli-nəzər önündə ol bir cahili-hirman gəlir.

Ş ol cahilü müşrik olan, ol kafirü əbtər olan,
Dəccalə oldur xər olan, görməz ki, ol canan gəlir.

Çün mərifətdən xalidir, xali şu qiylü qalidir,
Ol hər zaman bu ərsədə üryan gedər, üryan gəlir.

Hər kim kitabi-nəfsinə olmadı alim, ey həkim,
Anın vücudinə ədəm dersəm, sana yalan gəlir.

Zərrati-aləm oldu çün ol şəmsi-dinin məzhəri,
Ol müshəfi-cananiyə əşya qamu tibyan gəlir.

Ol zati-pakə masəva ayati-müshəfdir, vəli,
Bu ənbiyavü övliya bil filməsəl ünvan gəlir.

Ol müshəfi-ba bəsmələ insani-kamildir kim ol,
Hər yerdə bilgil kim, yəqin ol əbbi-insü can gəlir.

Çün Müştəri, Mərrixü Şəms növbətlərin edə tamam,
Zöhrə, Ütaridlə Qəmər, pəs devr ilə Keyvan gəlir.

Qalu bəladə "la" deyən canlar ki, adı cindürür,
Ol bibəsər bu dünyadan bican gedər, bican gəlir.

Həq sözə insaf eyləsən, ayinəni saf eyləsən,
Şunlar ki, bikr oldu yəqin, övrət gedər, oğlan gəlir.

Hər kim ki, adəmzadədir etməzsə insanə sücud,
Surətdə adəm, mənidə şeytan gedər, şeytan gəlir.

Şol naxələf ki, adəmə gördün kim olmadı xələf,
Nabaliğ ol oğlandurur, andan bəsi üdvan gəlir.

İsmi cəlalın məzhəri olan kişidə daima,
Xülqi-həsən, lütfü kərəm, həm fəzl ilə ehsan gəlir.

Gör kim vücudi-adəmi bəd əz fəna nəşət verib,
Hər üzvü bir dürlü giyah olub qamu yeksan gəlir.

Məhbub ilə məhbubənin ləli-ləbü dürr dişi,
Sünbül saçı, arizi gül, yasiminü nöman gəlir.

Xalü xətü zülfü anın, can müshəfidir oxuram,
Gördüm mühəqqəq biqübar ol nəsx ilə reyhan gəlir.

Ol can ki, safi-dil olub keçdi cahandan, ey sənəm,
Billahi, ol hər dəmbədəm həmçün güli-xəndan gəlir.

Əhli-fəna olsa fəna, iqlimi-həftin varinə,
Bil kim, həqiqət söz durur kim, Mehdiyi-dövran gəlir.

Ş ol kim fənadan filfəna buldu olub sahibqıran,
Ana bu xəlqin əksəri ənsarü həm əvan gəlir.

İqlimdə bil fani olan əhli-sülukun zümrəsi,
Daravü Bəhmən, Keyqubad ya Xosrovü xaqan gəlir.

Bu kəsrətin ayatını ol vəhdətə ir, görü gör,
Müşrikdir ol kim, ta əbəd bihəddü bipeyman gəlir.

Bir zərrəyi ayrı görən ol şəmsi-dindən, ey qəmər,
Bil, vəhdətin iqliminə bidinü biiman gəlir.

Hər bir ülumin gərçi kim, vardır məqali azü çox,
Elmi-lüdənni oxuyan dərviş gedər, sultan gəlir.

Bil bu ülumi-nəşətin payani yoxdur, taliba,
Çünki bu bəhrin qətrəsi dəryayi-bipayan gəlir.

Hər salikin kim, ayağı mərdanə basmaz bu yola,
İmanidən ayrı düşər, ol kafirü şeytan gəlir.

İmanın əhli daima şövkətdədir, bilməzmisən,
Ş irk əhlinə gör kim, səza matəmlə hüzn, əfğan gəlir.

Zər kimi qəlbin safi et, sən gövhərin sərrafisən.

Ol adilin fəzli ilə çün ortaya mizan gəlir.

Oxu kitabi-nəfsini dilinlə eynin sağ ikən,
Qoyma bu günü yarına, sonra sənə peşman gəlir.

Əhli-fəsadə çox təəb edərsə nola fəzli-rəb,
Əhli-yəmünüz, beytimiz ağ oldu, coşən xan gəlir.

Ol şəmsi-canın üzünə bax, rövşən on dört xətti gör,
Oxu ki, sən gör Müştəri həmçün məhi-taban gəlir.

Sən bu siyərdən keç dəxi, gəl, ey təfərrüc əhli kim,
Çün kim, bu rikin siyhəsin gördün ki, biimkan gəlir.

Hər nə imarət eyləsən bil, ey mühəndis kim, yəqin,
Edər xərab ol dəm anı bu dünyaya viran gəlir.

Bu lövnü rəngü buyi qo fani olub gör kim, anın,
Ş əmsi-rəvan hər zərrədən birəngü biəlvan gəlir.

Rəng ilə bu əlvan odur, hər cism içində can odur,
Rövşən bu kim, ol şəmsi-can hər zərrədə pünhan gəlir.

Çövkaninə can zülfünün top eylə başü canını,
Çün ol şahə oynamağa iki cəhan meydan gəlir.

Gəh adəmü xatəm olur, gəh İseyi-Məryəm olur,
Gəh Nəmrudü Firon olur, gəh Musiyi-İmran gəlir.

Çün vəchi-həqdən bixəbər oldu xəvaric zümrəsi,
Der fəzrəbu fövqəl-ənuq çün ol Ş əhi-Mərdan gəlir.

Sən adəmin vəchinə dut vəchin, ana eylə sücud,
Sil bu siyəldən gözünü kim, biədəd peşman gəlir.

Ey mərifət zərrai, gəl saç danənin varın yerə,
Fəzli-xudadən aləmə çün rəhməti-baran gəlir.

Qıldı gədayi müğtənim fəzli-xudanın neməti,
Ey divü xənnasü həsud gör kim, ana eyşıxan gəlir.

Tovhidi iki görənə, gözsüz qulaqsız əhvələ,
Bilsin ki, cümlə kainat bir məzhəri-yəzdan gəlir.

Bundan da ayrı bir kəmal olurmu kim, ol zülcəlal.
Aydır ki, mən sənsən, həmin şeytanə ol üsyan gəlir.

Budur, səbəb rəhr etməyə şeytani ol lütf issi kim,
Bu cavidani nemətə gör kim, necə küfran gəlir.

Vəhdət meyindən sun müdam, nuş eylə, cana, fariğ ol,
Gördün ki, ol saqiyi-can huri-nəsəb qılman gəlir.

Əmali-saleh, mərifət elmi-lüdəndir kəsb edən,
Bimərifət adəm haman əhməq gedər, hümqan gəlir.

Gəl dürrü pakü saf olub, dal vəhdətin dəryasına.
Gərçi Ədəndən bişümar dürrü gühər, mərcan gəlir.

Sən ey müvəhhid fariq ol cəngü cidalın kəs anın,
Cəngü cidalı gedirər çün höccətü bürhan gəlir.

Ruhül-qüdüs kim, hər nəfəs verdikcə min bərzəx keçər,
Ol bibəsər əma sanır kim, bu sözü asan gəlir.

Gəl, ey Hüseyni, same ol, sən ruhi-qüdsidən yana,
Gördün yəqin çün hər nəfəs avazeyi-Quran gəlir.